

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JOZSEF. BRAUN SANDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 23 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Sport.

Budapest, május 19.

(v.) Ujra meg újra végigtapogatom magamat: hát csakugyan inkompatibilis vagyok-e? Valamelyik polgártárs — nem tudom, Grossmann-e a neve avagy Vacznyák? — összeférhetlenségi esetet jelentett be énellenem is. No, hogy ekkora tisztesség essék meg rajtam, sohasem hittem volna. A vagyoni kvalifikációm semmi esetre sincs meg hozzá; arról nem is szólva, hogy mezőgazdasági terményekre kötet, szállításokra szerződést sem az állammal, sem magánemberrel nem csináltam soha s hogy soha semmi néven nevezendő tantiém nem verte a zsebemet. A világért sem akarom ezzel inkompatibiliseknek mondani azokat, akik igenis már csináltak efféle kötetést vagy szerződést s akiknek igenis van tantiémek címén is jövedelmük. Mindössze azt akarom csupán kiemelni, hogy a szokásos irigyek a szokásos ürügyet sem tudják bennem vagy rajtam megtalálni. Ezt konstatálnom kell — hitelezőim diszes táborának kétségtelenül nagy szomorúságára. Ó Grossmann ur (vagy Vacznyák?), e sorok írója a legcsekélyebb mértékben sem inkompatibilis. Az államvasutak — igaz — igénybe veszik a hirdetési rovatát ennek a lapnak is, amelynél kenyeremet megkeresem. De igénybe veszik minden lapét, kivétel nélkül, mert a menetrendi változásokat, az árjelzéseket idejét, tárgyat és feltevéseit s üzletüknek egyéb dolgait közölniök kell a közönséggel, az egész közönséggel. S igaz továbbá az is, hogy az államvasutak igazgatósága ezért nem azt a rendes díjszabást fizeti, amely különben a legszegényebb szatocsot is kötelezi, hanem egy szerződéses átlányösszegben ennél jóval kevesebbet, amibe ez

a lap is — mint minden más lap — azért nyugszik bele, mert a különbözetet az államvasutak a szerkesztőség tagjai számára kiállított szabadjegyekkel egyenlítik ki. De lássa be Grossmann ur (vagy Vacznyák?), hogy ez nem inkompatibilitás. Az állam nem adja az újságnak ingyen a postabélyeget, nem is kívánja tőle ingyen a hirdetést. Szivart sem vásárolhatunk mástól, csak az államtól, sőt is csupán nála szerezhetünk be; ilyenformán üzleti összeköttetésben állunk mindnyájan az állammal, de azért ugye bár még sem vagyunk mindnyájan összeférhetetlenek?

És most ne essék több szó e sorok szerény és szegény írójáról, akinek mindezeket ugys csak azért kellett előrebocsátania, hogy nála senki elfogultságot ne tételezzon fel az inkompatibilitás kérdésében. Ki kell ugyanis mondanunk, hogy ez a dolog tökéletesen eltorzult. Ugy látszott eleinte, hogy hajszává fajul, pedig csak hecc lett belőle. Jókérdő nyárspolgárok és fanyar szocialisták bamba szórakozásának játékszerévé lett az egész mozgalom. Összeférhetlenségi feljelentéseket tenni tucatszámra: ez a foglalkozás ma már ártatlan és kellemes időtöltés számba megyen. Azelőtt ha jobb dolguk nem akadt, hát kugliztak vagy durákoztak az emberek. Mostanában a parlamentet foglalkoztatják írásaikkal. Becsületes lakatosok, igyekvő asztalosok, jámbor ügynökök tényezőül kívánnak szerepelni a közéletben, mióta kitanulták, hogy e becsületes lakatosok, igyekvő asztalosok, jámbor ügynökök kielégítése nem kíván egyebet, csak egy lap papírosát, egy levelborítékot, meg egy tízfiliéres postabélyeget. Országos hírt még ilyen olcsón nem mértek, mióta világ a világ.

Ilyenformán a mozgalomhoz máris hozzá-tapad a kómiikum. A magyar közélet egyik legjelentesebb akciója, mely roppant garral indult utnak, belefulladás utközben a nevelés-

gességbe. Az annyit emlegetett „korrupció“ hallatára senki sem gondol többé a dörge-delmes parlamenti viharokra, melyek e szóhoz fűződtek, hanem borgözös csapszékerekre, ahol a *Pénzügyi Kompaszt* lapozgatják s gyűrött papíron a parlamenttel leveleznek mámoros fejű filiszterek. Amitől ezelőtt libabőr futott végig az embereken, az most kacajt fakaszt belőlük. A népképviselők politikai függetlenségének kínos és izzó problémájából közönséges hecc lett, amelyet az ördög sem vesz többé komolyan.

Bizony sajnáljuk, hogy ide fejlődött a dolog, de csodálkozni csöppet se csodálkozunk rajta. Mikor ezelőtt három esztendővel az összeférhetlenségi mozgalom első lökéseire érezhetők voltak, maga a parlament terelte a kérdést hibás mederbe. Akkor kellett volna vagy a meglévő törvényt szigorúan alkalmazni, vagy sürgetően gondoskodni egy célszerűbb, modernebb, s mindenkefelett *világosabb* törvény alkotásáról. Sem az egyik, sem a másik dolog nem történt. A régi törvény hézagain keresztül bocsátottak boldogot, boldogtalant; új törvényt pedig ígértek ugyan, de nem hozták. Egyszerűen le akarták főzni az összeférhetlenségi elvét. S most kiderül ime, hogy elveket lefőzni nem lehet. S még nagyobb baj, hogy a *parlamenti tekintély rovására* derül ez ki. Mert az a feljelentési hecc, amely most nap-nap után folyik, nem egyéb mint demagóg izű csufolódás a parlamentarizmus rovására. A törvényhozás addig játszott az inkompatibilitással, amíg most az inkompatibilitás játszik vele. A népképviselő, mely annyi méltóságot tud törvényeibe önteni, amennyivel maga rendelkezik, kénytelen eltűnni, hogy egy csomó obskurus ember kedélyesen mókázzik vele.

Ezen a bajon lehet is, kell is segíteni.

TÁRCA.

Dohogások.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá Porzó.

Minden álom különös. A nappali élmények egy-egy morzsája rengeteg arányokat ölt, az erős benyomás összezsugorodik benne. A sürke megszinesedik, a könnyűre álom suly nehezedik, a rög zengeni kezd és szárnyat ölt. Akit szeretünk, ellenünk szegődik, vagy bujkál előlünk. Mint a fotografus lemezén: a fehér feketét mutat s megfordítva. A más baját én vállalom, az én bűnömért más felel. Vádoltat vagyok s itélkezem, bíró vagyok s kegyelmet kérek. Néha önmagamot látom s nem csudálkozom rajta; aztán mondat valamit s bámulok az elmésségemen, pedig hogy imetten visszaemlékezem rája, hihetetlen együgyűségnek tapasztalom. (Mert bizony keveseknek adatott olyan tökéletesen álmodni, mint az „Alamontade“, melyet boldog megálmodója, Zschecke, egy vakarintás nélkül irt le, mikor fölébredt.) Hol repülök, hol zuhanok; vagy szök-ném a veszedelem elől, de le vagyok bilineselve. Majd meztelbál lépek valamely uri társalgóba, ahol szép asszonyok vannak jelen, vagy — s ez tán még kínosabb — Hamletet játszom s nem tudom a szerepemet. És mindez, de meg ennél sokkal több, a szerint tölti be éjszakáimat: korán vacsoráltam-e vagy későn.

Meg hogy mit olvastam az esti lapokban.

Ezek olvasása — s lehet-e kitérni előle? — újabb rémekkel szaporítja álmaimat s rendesen vérben dolgozom bennök.

A minap egyre fojtogatott a lidére. Szerencsére volt egy puha kéz, mely kínos vergődéseimből mindannyiszor felzavart. Párbaeségem voltam,

ami győtrőbb állapot, mint mikor az ember maga áll ki. A verekedő fél agyára véres márnoknak veres köde száll, s fűti szívéet a sértett becsület vagy a boszu vágya. A segédnek pedig józan ítélet a fóladata. Nehéz vállalkozás. Tehát segéd voltam. Összevittek és nem is szabályával, de, kor- és helyzetszerűen — bocsánat! — szabályával, mely nappal szelid zabszál volt s álmaimban éles acél penge gyantát villogott. Azután zabszemre töltött pisztolyt sütögettek egymásra. Sűrűn dörög lövészek estek. Az álomnak esudás oekonomiája ugyanis legott értékessé a való világban történőket — az én szomszédom t. i. ugyan-abbán a pillanatban, hogy az ellenfelek az ő gyilkos fegyvereiket elpukkantották, a reggeli nap ellen lebocsátotta ablakának vasgördörrelőndőnyét is. (Amely pompás hangfestő szót kár elitélni Nyelvőröknek.)

Igenis: zabszemet váltottak. De mekkora zabszemet! Akkora volt mint egy dumdumesőnek a magja és csiszolt hegyű és megföltve halállal, akár a bonbonnak vékony cukorhüvelyre eperizzel. A verekedőkhez közel egy már kidőlt bajvivónak a lába-szárát sterilizált fűrészszel fűrészelt le Farkas doktor ur s tönköt a hosszú szakállával kötözte be, miattal a megcsontított hősnek vigasztaló viceket mondott, amire a nehezen sebesült talpra ugrott, hogy elszaladjon; de egy fa alatt megint csak lerogyott, mert felszöktében a fejét beleütötte az egri Eliássy öngyilkos urnak a lábába, aki épp arra a fára kötötte fel magát nemzeti színű selyemzsinóron, mert utolsó lehellegetig jó hazafi volt. Aztán, a metempsychosis titokzatos útján, egyszerre csak úgy hőrpinttettem magamba a bankigazgató ur lelkét, mint az osztrigát. S már most én sikkasztottam el az egriek pénzét. Rohanék el, de mintha guszba volnék kötve. S ezalatt az aradi Krivány ur pallossal közeledik felém, hogy a fejemet vegye.

Felriadok. Egy facsaró víz a testem. Boldogan tapogatom végig magamon... ah!... nem vagyok sikkasztó. Amitől nagyot hízik az én ön-

érzetem, megveregetem a vállamat s lelkesen élelmezem meg az én unokáim öregapját.

De azért még mindig nincs vége. Reggelre kelve, folytatását olvasom a szörnű dolgoknak. Talán bizony ezeknek a fele sem álom. A rettenések folyton rángatják idegeimet. Ördög abba a sok cudar ujságjába! Mert nem elég tisztának tudnom magam. Be is kell bizonyitanom, hogy a hűségem nem rendült meg, a hitelemem nem esett csorba, hogy sohasem kértem vicinálst, se nem szőttem cartelt vagy egyéb cselet. Hogy sem magam nem szállítok, sem mással nem szállítatok; hogy ministert még csak nem is ösmerek, Kassics urnak soha színét sem láttam, Budára csak fürdeni járok s a főkapitánnyal legfőljebb a színházban találkozom.

Mert az emberek egymásnak a kémei, s a világ oly zivisesen hiszi el a hazugságot, csak a felebarátunk jó híret rongáljuk meg vele. Ha tizen elmondom, hogy Lukács László Rothschild-től borraivalót fogadott el, Kury Klárinak vendégfog villan ki a mosolygó ajkai közül, Fejérváry Géza b. az ország pénzét vert ezüst servert, Brandes plagizálta Palágyi Menyhért urat s a casinóban csempészett havannát szívnak — öt elhisi, három kétékeledik s csupán kettő fogja mondani: „Ugyan, menjen már!“

Az új parlament-épületnél is erősebben alapozott becsület legyen az, hogy a folyton éber gyanu fundamentom-nyaló árjának ebben a korában meg ne rendüljön. „Mert — ugymond bold. Vidocq ő megtért gazemberessége — valameddig be nem bizonyított, hogy tisztességes életet folytat: gazember vagy, barátom!“

Természetes ezek után az én állandó igaztottságom. Teljes jó nevelésemre, tehát képmutásra van szükségem, hogy gorombán ki ne fakadjak; hogy p. föl ne fricskázam azt az erőtl, ifjúságtól duzzadó monoklis önkénytestet,

Lásson hozzá a parlament haladék nélkül az összeférhetlenségi törvényrevíziójához. Abból, hogy a mostani törvény rossz, nem az következik, hogy senkiesem inkompatibilis, hanem az, hogy gondoskodni kell egy helyes és végrehajtható törvény létrehozásáról. Nem tagadjuk, hogy — a törvény hibájából — ma éktelen fogalomzavarral uralkodik ezen a téren. De sürgetjük, hogy vessen véget a parlament ennek a végzetes fogalomzavarnak. Mire szíjjelmege a mostani országgyűlés, legyen beiktatva törvénykönyvünkbe az a reform, mely szabatosan határozza meg a parlamenti tagok politikai függetlenségének feltételeit s mely egytuttal intézményes biztosítókat is nyújt a jogszabályok multhatatlan érvényesülésére. A tömeg gyönyújának karmái közül ki kell ragadni a parlament tekintélyét. Mert ami e csufolódás mögött lappang, az *forradalmi* hangulat.

A delegációk.

Budapest, május 19.

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma elintézte a külügyminisztérium költségvetését. Minthogy az idén az osztrákoknak jutott az elsőbbség, hogy meghallgathassák gróf Goluchowski Agenor expozéját: a magyar albizottság már tisztában volt az anyaggal, amelyről nyilatkozni kell. S a magyar albizottság tagjai igazán magas színvonalu tanácskozásban hajtották meg lobogójukat a külügyminiszter előtt, akinek politikája minden irányban megnyerte a szimpatikákat. Természetesen meleg megemlékezések hangzottak a király berlini látogatásáról is, melyet legszebben Falk Miksa aposztrofált, a bizottság nagynevű előadója, aki ugyan ma gyöngeségről panaszkodott bevezető szavaiban, de ebből a gyöngeségből sem árult el a beszéde. Rendkívül érdekesen beszéltek gróf Apponyi Albert és Berzeviczy Albert, akik megragadták az alkalmat, hogy a nemzetközi választott békebizottságról is megemlékezzenek. S mindenfelé helyesléssel fog találni Papp Géának az a felszólalása is, mely gróf Széchenyi Antal osztálytanácsos tavalyi tájékoztatásával szemben konstata, hogy külföldi konzulatusainknál a német felírás mellett még most sincs meg mindenütt a magyar felírás. Papp Géza tehát sürgette az erre vonatkozó rendelet bemutatását.

aki maga mellett — a villamoson sarok-ülést foglalt el s elegánosan süvítget — állítja azt a tördött anyókat, vagy azt a csecsemős édesanyát, akiket a botorul indított kocsi az ajtóhoz lödít, vagy egymáshoz keccant. Ami a deli ifjút, aki nyilván jó karambolista, nagyon mulattatja; sőt, ha itt volna a pajtása, még tippelne is rájuk. Hej, de felszökken ám tőteből, mikor szép asszonyka pördül be s lovagias köszöntéssel — mert hiszen gavalér — engedi át neki helyét. A fölajánlott helyre, melyet csinos fejbiccentéssel köszön meg, a kedves nő a csecsemős anyát ülteti le. A deli vitéz fölényes füttyszóval csörren le a kövezetre s lovagló páciájával diadalmasan csapkodva a csizmaszárát, negédes karikalépéssel, mint a régi huszár szokta, vegyül el az ember-sűrűben.

Ilyen s ehhez hasonló jelenetet, aki a villamoson utazik, nem egyet látott. Föl is panaszkodtam többször s fogom is, míg maga a közönség az aszfaltbetyárnak ezt a vér szerint való atyjafiát, a tramway-betyárt regulára nem tanítja. Hogy meg ne károsítsam némely cibil ifjúnak vízi hírnevét: ő közöttük is elég akad ilyen; mert hiszen vagy a mult őszön váltott, vagy a jövő szeptemberben vált megint kaeki uniformist.

Ez az új forgalmi eszköz erős vonást vésett bele a mi nagy városunk fizionómiájába. Mily gyorsaság! Órányira terjedő távolságot öt perc alatt győz le. S ha szed is néha emberelőzotot: nincsen áldás vértanúság nélkül. Hány hajó tor-gácselődik el évenként a tengerből kiszögellő sziklákon s hány sülyed alá, midőn a ködben összekoedódnak! — s azért mégis ezrével szoknek ki

De az összes felszólalók szívesen szavaztak bizalmat a külügyminiszternek, aki megköszönvén a bizalmat, meg is adta a kívánt felvilágosításokat minden irányban.

A külügyi albizottság ülése.

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma délelőtti 11 órakor Tisza Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak: A közös kormány részéről gróf Goluchowski külügyminiszter, báró Kriegerhammer hadügyminiszter, Kállay pénzügyminiszter, báró Spaun a tengerészeti osztály főnöke, gróf Szécsen, báró Tallán osztálytanácsos, Mérey követségi tanácsos, báró Erb és gróf Szapary fogalmazók.

A magyar kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, báró Fejérváry honvédelmi miniszter, gróf Széchenyi Gyula ő felsége személyi körüli miniszter.

Előnk az ülést megnyitván, felkéri a minisztert, hogy önjait-e most nyilatkoznai. Utal az osztrák delegációban elmondott expozéra. Ha a külügyminiszter azt hitelnesnek ismeri el, tal n főlősleges, hogy ismét elmondja.

Gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter a lapokban megjelent expozét autentikusnak ismeri el.

Falk Miksa kijelenti, hogy gvengélkedésére való tekintettel rövid lesz. A magyar delegáció 20 év óta helyesli és évről-évre lelkesedéssel helyesli a hármas szövetség politikáját. A berlini napokban ez a politika diadalt ült és a szövetség újabb megerősödésének oktatás bizonyítékát szolgáltatva. A kik még 10 év előtt kiesnyléssel nyilatkoztak a hármas szövetségről, azok most kelleitlenül bar, de elismerik a szövetség nagy jelentőségét. A delegáció tehát örömet nyilvánthatja a politika eredménye fölött, de van a berlini napokban egy más jelentősége is. Megelégedéssel látja a delegáció azt a nagy szeretetet és tiszteletet, melylyel királyunkat Berlinben fogadták. Feltűnt, hogy a király a delegációhoz intézett beszédeben nem beszélt külön Németországról, hanem általában a szövetségesekről. Az orosz, francia és olasz sajtó része gunyolódva említi meg, hogy Olaszországról csak mint másodsotályú szövetségstársról emlékeztek meg. Pedig királyunk berlini ponarköszöntőjének ügyes fordulata igazolja, hogy a hármas szövetségben minden faktor egyenlő értékkel bír. Felmerült az a hír is, hogy külön megállapodás is létezik monarchiák és Olaszország között Albániára vonatkozólag. Ha ez tényleg fennállana, az örvendetes jelenség lenne, mely örvendétesen kiegészitene az Oroszországgal fennálló megállapodásunkat. Teljes jórosultsággal követelni a delegáció a külügyminiszter politikáját. Indítványozza a külügyminiszter politikája iránti bizalmat és a költségvetés előfuzadásra ajánlja.

Gyarkovits György: Csatlakozik az előadó indítványához és helyesli a miniszter külügyi politikáját, egy a hármas szövetségre, mint Ausztria-Magyarországnak és Oroszországnak a keleti politika tekintetében létrejött megegyezésére vonatkozólag. Már a delegáció legutóbbi ülésétsza alatt rámutatott bizonyos jelenségekre, amelyek a balkán-félszigeti állapotokat nem minden agrodalom nélkül valóknak tünitiek fel. A Bulgária feloldésában leguabban beallott zavarok időközben Oroszországot arra késztetik, hogy egy közgazdasági, mint katonai szempontból támogatóság lép-

jen közbe. Ámbár e támogatás mértéke olyan felűnő, hogy több oldalról mint kezdődő protektoratust jeleztek, még sem akarja azt hinni, hogy az ilyen viszony ellentétben áll az a megegyezéssel, amelyet 1877. áprilisában Ausztria-Magyarország és Oroszország kötöttek. De ha így áll a dolog, akkor nem marad más hátra, mint az a magyarázat, hogy a balkán-félszigeti állapotokat úgy Pétervárot, mint Szófiában olyan bizonyítalatoknak és fenyegetéseknek tekintik, hogy Bulgáriának különösen belső csatlakozásait Oroszországhoz a beállható eseményekre való tekintettel elkerülhetetlenül szükségesnek találta. Felhívja a miniszterelnök figyelmét a Balkán-félsziget nyugati részén, az albánok közt mutakozó forrongásra.

Berzeviczy Albert csatlakozik az előadó nyilatkozataihoz, egy a hármas-szövetséghez való hűségünk, mint a miniszter iránti bizalom és a berlini napok örömteljes visszhangja tekintetében. A költségvetésre nézve megjegyzi, hogy az bizonyos tendenciát mutat a személyi kiadások szaporítására, a mely nem áll egészen összhangban a magyar törvényhozás kebelében ismételve kifejezett kívánságokkal. De elismeri, hogy a fölveti ki dások és többletek egyenkint kellően indokoltak, maga is szívesen hozzájárul, például konzulatusaink fejlesztéséhez, oly helyeken, mint Berlin, Köln, Ancona, Bari és Badletta, a hol azt a tényleges kereskedelmi viszonyokban gyökerező szükségletek igazolják. Nehezebben érthető, hogy mely érdekek kívánják a nyugot-amerikai partok viszonyainak tanulmányozását, és ott konzulatusok létesítését, amiről a miniszter az osztrák delegáció albizottságában beszélt. E helyett a miniszter figyelmét inkább ismételve az Észak-Amerikába kivándorolt magyarokra hívja fel, akiknek viszonyairól voltaképpen nagyon keveset tudunk s erre vonatkozó hivatalos adatokkal alig rendelkezünk. Szólv feloldása szerint ottani konzulatusaink feladatát kellene hogy középe időnkint kimerítő jelentéseket tenni ottani kivándoroltjaink viszonyairól, s a külügyminiszter kívánó szolgálatot tenne az országnak, ha a delegációnak időről-időre az ügyről előterjesztést tenne. Jelenleg ugyszólván kizárólag magánértesítésekre és magán tanulmányokra vanunk utalva, e tekintetben szólv elismeréssel emeli ki Heredüs Lorant tanulmányát, melyet a miniszternek is figyelmébe ajánl. Kétségtelen, hogy onians országos érdeke volna Amerikába kivándorolt honfittársaink viszonyait folytonos figyelemmel kísérni, öket ha kell, támogatásban részesíteni, öket nemzetiségük és hazánkhoz való hozzatartozásuk tudatában megtartani s ekképpen visszatérésüket is elősegíteni. Röviden érinti szólv a vaskapui hajózási díjak kérdését is. Kétségtelen és világos a jog, amely az 1871-iki londoni, 1876-iki berlini egyezmény alapján e tekintetben monarchiákat illetőleg Magyarországot megilleti; tudja mindenki, hogy a szóban forgó díjak meközelítőleg sem kárlanítják Magyarországot befektelési költségeiről s ezért nehezen érthető, hogy a díjazás mégis, mint látszik, némely állam részéről ellentétessel találkozik. Közönségtel venné, ha a miniszter e részben is nyilatkozne.

Végül ezutal is, mint tavaly, szóba akarja hozni a hágai konferencia eredményeit. Mikor mult évi december 3-án e tárgyban kérdést intézett a miniszterhez, azt a választ nyerte, hogy a hatalmak hozzájárulásának határidejűl mult évi december 31-ike lett kitűzve s hogy várható, hogy a formális hozzájárulás addig meg is fog történni és december

Amerikába. Ezt az új hódítást egyébiránt kevésbé vényom jelzi, mint akármely más újabb vívmányunkat. De hát csak le-leteríti egyöknöt-másöknát, mivelhogy akad közöttünk, aki sebesen forgó kerekai alatt szándékosan keresi a halált.

Minden érző szívnek az esik jól különösen, hogy a kegyetlenül elcsigázott omnibuszos lovakra vigabb napok derűjét hozta. Soha az állatvédelem, amióta feltalálták, ekkora győzedelmet nem jegyezt meg fel az ő évlapjaiba. Mert a gőz- és villamos-erő voltaképpen csak az igaz állatokat váltotta meg; az emberi nyomoruságot meg nem enyhítette. Mivelhogy az ember váltig elégedetlen. Ami nem rég drága fényűzése volt, ha teltt rá neki — azt ma hétéközpáni szükségül követeli, ha nem tollik is, míg a lóság a János pap világot éli. Nem napzámban dolgozik már s hat óránként frissen almozott hidlason... dehogy is hidlason!... párnázott parketten heverés márvány falú salon-istállóban; csak hintó előtt paradéz; szép asszonyt, deli urat ringat a derekán; s még francia pezsgővel is itatják. Eppen csak hogy meg a Henry Clayre nem kapott rá, amit palánta korában tán jobban megélvezne.

Csak az ember dolga rosszabbodik folyton, még a villamoson is, melyet pedig az imént dicsőrttem meg.

Megszegyenítő ránk sajtóra nézve, hogy a m. t. közönség, mely el sem lehet már nélkü-lünk, folyton rólunk beszél s idézeti véleményünket: erre bizony rá sem hederit. Magasztalhatjuk az új darabot: a harmadik estén már csak lézeng a nézőség a házbán; szidhatjuk mint a bokrot: nem fog rajta. Hány agyoncsepiült

színmű folytatig életet! Söt — ó jaj nekünk! — ez a mi leszlóásunk mintha csak talpra segítette volna. Mert van ám ezse a publikumnak is. Már pedig abban a háboruban, melyet ő végette folytatunk a telegyűrt villamos ellen, a pártunkra állhatna. De hát pattozhatunk, döbröghetünk ellene: épp az tetszik neki, hogy bele gyömszlik; mert szerinte nincs, ami Budapest nagyvárosi volta mellett olyan meggyőző tanúságot tenne, mint ez a telezsufolt ördögcsokere. Boldog bele mint a parasztasszony, ha az ura megveri, mert ezt csak szerelemből cselekszi. A közönség szívesen elviseli azt a sürtüségöt, mert az „londonias“, és önérzete dagad, míg a lelőgő szíjak, melyekbe minden pillanatban beleütözköz, ragyogóra vasalt kürtökalapját köcsora borzolják fel.

Miért kell egymás hegyin-hátán szoronganiunk s miért is lőgünk mi ott, mint az akasztottak? Hol a hasunk domborodik előre, mint a dölyfös pékmesteré; hol a gerincünk görbül meg, mint jó Sanyaró Vendelő, valahányszor áttörökidki sorainkon a kalusz az ő sofa meg nem száradt, ködszagu bakancsos köpenyegében.

— Szabad kérem jegyet! éneklí állandó hű buzgalmasában, de a nyelvnek és tanának megtagadásával.

A másik, az ellenőr ur, aki példát mutatva a fegyelmehetetlen közönségnek, a köcsira akkor szokken fel, amikor ez javában szügdül, pedig ez rendőrileg tilalmas — az ellenőr ur szabatosan beszél:

— Szabad kérem jegyet?

Egy vig nebulo felel neki:

— Szabadni szabad, de én nem adhatok.

— Hát tessön vátyani!

31-ike után a nemzetközi állandó békebíróóság életbe léptethető lesz. Azóta több mint öt hó telt el, de a határozatok megvalósítására még lépések sem történtek. A német külügyminiszter, gróf Bülow március elején érdekesen és behatóan ismertette Németország szerepét és álláspontját ebben az ügyben, s tőle értesültünk, hogy a német birodalom hozzájárulása a konvencióhoz megtörtént, valamint arról is, hogy a hármas szövetség államai ebben az ügyben is teljes egyetértéssel jártak el. Kétségtelen tehát, hogy a hármas szövetség államai, valamint a kezdeményező Oroszország a nemzetközi arbitrázs-intézménynek megvalósítására törekszik. Ennek dacára a ratifikáció némely oldalról — úgy látszik — késik, ami egyes hírlapi hírek szerint abban az aggodalomban lelő okát, hogy a békebíróóság konvenció életbe lépése esetében talán kísérlet történhetnék a békéltető közbe lépésre az angolországi és a délafrikai köztársasági konfliktus ügyében. Bármiképp legyen, kéri a minisztert, hogy az ügy jelen állásáról, a választott bíróság intézmény életbe lépésének kitálatásáról nyilatkozzék s ez ügy sikerét hathatósan mozdítsa elő.

Gróf Apponyi Albert a hármasszövetség berlini ünnepét illetőleg mindenben csatlakozik az előadókhoz. A maga részéről még két kérdésre óhajta felvilágosítást nyerni. Az egyik vonatkozik Oroszországhoz való viszonyunkra. Meleg barátja annak a helyes alapokon létrejötte megegyezésnek, mely köztünk és az orosz birodalom közt barátságos, sőt bizalmas viszonyt állapított meg és így örömmel hallotta úgy a felsőleg megnyitott beszédből, mint a külügyminiszter exposéjából, hogy e bizalmas viszony zavartalannal fennáll. E szerint alaplatanak az európai sajtó egy részét bejárt azon hírek, melyek Bulgária és Oroszország közt olyan természetű megállapodásokról szóltak, amelyek ellentétben állottak volna a monarchiák és Oroszország közt létező egyetértés alapelveivel, különösen azzal, amely szerint egy hatalom sem vehet igénybe protektorátust vagy bármely címen emiatt jogokat a Balkán-államokkal szemben. Hogy mégis a megnyugvás teljes legyen, és hogy a közvéleménynek bizalma az Oroszországgal való jó viszony iránt meg ne inogjon, szőli nyilatkozatra kéri a minisztert arra nézve, hogy neki orosz és bolgár államférfiak Szófiába, illetőleg Pétervárra küldetésének céljáról és tartalmáról tudomása volt, és hogy abban semmi sem foglaltatott, ami a köztünk létrejött megállapodásokat átérálja, vagy azokkal ellentétben áll.

A második kérdés vonatkozik a hágai megállapodások természetére. Kiszélesztésül azoknak, amiket részben Berzeviczy Albert mondott, figyelmet azokra a feltűnő, a color természetével nem egyező jellegre a hágai megállapodásoknak, mely szerint azok zart természetűek, tudniillik a Hágában nem képviselt nemzetek s államok hozzájárulása esetről-esetre, a hágai egyezményeket aláírt összes hatalmak egyhangu beleegyezésével van függővé téve; ama megállapodások természete szerint pedig azoknak — miután nem egyes államok speciális érdekeire, hanem valamennyi nemzet békeérdekeire vonatkoznak — nyílt megállapodásoknak kellene lenniük, melyeknek a csatlakozás minden nemzetnek ipso jure, csupán önelhatározása folytán szabad legyen. Azt kérdezi tehát a külügyminisztertől, volna-e a mi külügyi hivatalunknak kifogása az ellen, hogy a hágai megállapodások ilyen értelemben nyílt megállapodásokká változtatassanak át.

— Házse vártottam, de erre az egyre nekem van szükségem.

Az ellenőr ur nem érti a viccöt s ködszagu köpönyegével dörmögve ront közibe a boldogtalan utasoknak.

A kalauz kemény szolgálatot végez, a kocsis még keményebbet. De amazé keservebb, mert a n. é. közönséggel surlódik össze. S a közönség kegyetlen, mert amidőn londoni voltáról megfelejtkeznek, szidja a szorosságot s a távol igazgatóság helyett a jelenvaló kalauzt — no meg a sajtót, természetesen. Mert ez is olyan sorban van, mint a kormányt: mindent tőle várnak, kérnek s folyton zugolónak ellene. A közönség igazában csak akkor büszke az ő villamosára, mikor alulról nézi a népes kocsis iramodását. A kényelmetlenséget azonban nem tűri.

Csak a „kenyér” magyarozza a kalauznak csodálatraméltó türelmét. Ha néha felbugz benne a vér s egy-egy heneccő „vendégre” rászól: tán épp olyan valaki ellen fakadt ki, aki sógoróságban van a villamossal. És mánap már le is szedk róla a nyirkos köpönyegét s nem is az ajtaja elé terítik ki, ami jó volna, de másnak akasztják a nyakába — ami azt jelenti, hogy „mehet!” Helyébe akad másnap akár dr. juris is; és nem is egy, de husz. Orvos-doctor tizenkilenc. Doctor artium techniearum tizennyolc. Hordár, akinek jó sarok jutott s magán-detektivséget folytat, lenézi ezt a hivatalt.

Meg köll vallanom, hogy a kalauz nem isen lesi a visszajáró négy fillért. Ellenkezőleg: olyan hirtelen röpti bele az eléje taruló marokba, hogy az utas hamarosan el sem kaphatja s ilyformán az aprópénz egy része lepotyog a lécek közé. Tessék már most azt kikaparni onnan! Mikor azonban a kocsi éjszakára a fészertbe tér hálni, a

Papp Géza fölemlíti, hogy gróf Szécsen osztályfőnök a delegáció mult ülészekában az ő kérdésére azt a választ adta, hogy a konzultátsi hivataloknál a feliratok magyarul és németül alkalmaztának. Miután azonban időközben magánúton és a hírlapokból arról szerzett meggyőződést, hogy ez nem mindenütt van fogantatva véve, kéri a külügyminisztert, hogy jövő kétélyek kikerülése végett közzölje a delegációval azt a rendeletet, amely a magyar feliratok alkalmazásáról szól.

Sokszor találjuk hírlapokban azt az értesítést, hogy a magyar állampolgárok a külföldön konzultatusaink részéről nem részesülnek a kellő jogvédelemben, úgy, hogy Németország konzuljához kénytelenek loyalmadni, ami szégyenletes ránk nézve, legfőképp abból a szempontból, hogy a magyar állam tekintélyének a külföldön nem tudunk érvényt szerezni. Ezzel kapcsolatban kéri a külügyminisztert, rendelje el, hogy konzuljaink a jövőben nagyobb lelkiismeretességgel és odaadással viseljék szűkükön a magyar állampolgárok érdekeit és hogy kimutatást közzöljenek a külügyminiszter utján a delegációval, amelyben ki volna tüntetendő, hogy hányan és mily esetekben fordultak magyar állampolgárok konzultatusainkhoz és hogy kérésük mily elintéztést nyert. Ezzel kapcsolatban arra a hirre nézve kért felvilágosítást, igaz-e, hogy Ausztria-Magyarország és Bulgária között konzularis egyezménynek tárgyában tárgyalások folynak? Kivátnatosnak tartaná, hogy a külügyi hivatal vezetői a magyar viszonyokat megismerendő, többet tartózkodnának nálunk, mert így elérhető lenne az, hogy mi őket jobban megismerve, ők pedig a mi érdekeinket jobban felismerve, azok iránt több foglalkozással bírnának.

Mohal Sander vonatkozásával arra, hogy a kereskedelem-politikai tendők terjedelmessége és fontosságának növekedésére való hivatkozással a költségvetés indokolása szerint egy kereskedelem-politikai osztály rendszeresítése, illetőleg ismét felállítását van tervbe véve, aggodalmanak ad kifejezést, hogy az esetleg arra magyarázható, mintha a külügyminiszter a kereskedelem-politika irányításában magának őt meg nem illető tágsabb hatáskört kívánna szerezni, holott a kereskedelem-politikai általános és így a külkereskedelmi politika irányítása is az egyes államok külön hatáskörébe tartozik. Kér felvilágosítást ez osztály ügykörét illetőleg.

(A közös külügyminiszter válasza.)

Gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter: Legyen szabad az előadók urnak legmelegebb köszönetemet kifejezmem azokrét a rendkívüli barátságos és reám nézve nagyon bizelgő szavokért, amelyekkel a vitát bevezette. Ami azt a kérdést illeti, hogy áll-e fenn valami megállapodás Oroszország és Ausztria-Magyarország között Albániát illetőleg, arra azt felelem, hogy ilyen külön egyezmény nem áll fenn. De Oroszországgal az elvi álláspontra nézve tökéletes egyetértésben vagyunk s e szerint a Balkán-félszigetnek bármely pontján is a status quo egyoldalú megváltoztatása valamennyi érdekelt hatalom beleegyezése nélkül meg nem történhetik.

Ami Bulgáriát illeti, meg kell jegyezmem, hogy az ottani viszonyokról a legújabb időben igen sokat írtak és hogy az ott előfordult eseményeket tulzott színekben tüntették föl. Ha azokat az eseményeket a maguk valóágára redukáljuk, igen kevés marad meg belőlük. A bolgár kormány ismételen az orosz

kormányhoz fordult egy kipróbált pénzügyi szakemberért, aki az ország pénzügyi és közgazdasági viszonyait megvizsgálja és ezekre vonatkozólag előterjesztést tegyen a bolgár kormányknak. Ehhez azután különböző kombinációkat töltek. Beszéltek a bolgár államadósságok konverziójáról, egy új kölcsön kötéséről. Meg kell jegyezmem, hogy erre vonatkozólag a bolgár kormány már szerződést kötött külföldi bankokkal, a mely szerződést a szobranne jóváhagyta és így az jogerős. Az orosz kormány tehát semmiféle pénzügyi műveletre nem gondol, mert célja semmi egyéb nem volt, mint hogy eleget tegyen a bolgár kormány említett kivánságának. — Ugyanaz áll Pappikov bolgár hadügyminiszter pétervári küldetéséről. Ennek legfőképp az volt a célja, hogy a miniszter tanulmányozhassa az oroszországi katonai intézményeket és ha azt leteztették, hogy a bolgár kormány bolgár tiszteket óhajtat az orosz hadsereg soraiban alkalmaztatni katonai gyakorlati kiképzés végett, ez éppen nem feltűnő, mert bolgár tiszteket a nemet, francia és az osztrák-magyar hadseregbe is be vannak osztva szolgálatára.

Albániát illetőleg megjegyezték, hogy ott a lakosság körében nagy a forrongás. Ebben a tekintetben is sokkal többet beszéltek és írtak, mint amennyi a tényeknek megfelel, sok helyütt bizonyos nyugtalanságot idézhetett elő. Albániában éppen az idén sokkal kevesebb történt, mint az előző esztendőben. Rabló betörések és rendzavarások tavasszal ott minden évben gyakoriak. De ismételen kell, hogy ezek is sokkal ritkábban fordultak elő az idén, mint azelőtt. Ezek a rendzavarások minden esetre a rossz közigazgatási viszonyok következményei, de különböző aggodalomra nem szolgálnak okot. Úszkúbi konzulunkat igaz, hogy fenyegette egy itas egység, de ebből a dologból, amely máshol is előfordult, nem szabad következtetést vonni arra, mint Albániában aggodalmat kelto állapotok volnának.

A Törökországban tervezett pénzügyi vámemelést illetőleg megjegyezmem, hogy a török kormány eleinte minden esetre némileg egyoldaluan járt el és május 15-én 11 százalékos pénzügyi vámot akart hozni. Ez ellen azonban valamennyi hatalom egyhangúlag tiltakozott és a jogi álláspontot teljesen megóvta, mert a porta egyelőre lemondott szandékaról és a hatalmakai megállapodásra törekszik. Erdelceinket mineenesetre meg fogjuk védelmezni és erre nézve a többi hatalmakkal egyöntetűleg fogunk eljárni.

A Berzeviczy által felemlített nyugtamerikai expedició arra redukálódik, hogy a tengerészet, amely időről-időre tanulmányi előkara hajókat küld ki, ez alkalommal a Donau hadinajót Nyugat-Amerikába irányította. En felhasználom ezt az alkalmat, hogy két embert küldök el a hajóval, hogy az ottani viszonyokat tanulmányozzák és nevezetesen arról tegyenek jelentést, nem volna-e célszerű, ha a konzulatusokat azokon a vidékeken állítanák fel, ahol igen nagy osztrák-magyar kolóniák vannak.

Ami az Amerikába való kivándorlást illeti, a külügyminiszter, úgy mint eddig, ma is teljes figyelmet fordít erre a kérdésre. Nem áll az, mintha ebben a tekintetben tisztán maganértesülésekre volnánk utalva. Ellenkezőleg, szabályszerű hivatalos jelentéseink vannak, amelyeket minden alkalommal küldünk a két belügyminiszterrel is és e jelentésekből a szükséges tájékozás megszereszhető.

Ami a Vaskapu hajozási illetékeit illeti, eleinte

gondos kalauz a rácsokat kiemeli, hogy megtisztogassa a sártól, a padlót pedig az oda vetődött piculától, krajcártól. Panasz ne essék, szőlván.

Szélben, esőben, és — mint közelebb is — havas időben, a perronra szorított szivarozó utas ki van téve az időjárás minden bogarának. A tél folyamán többször s a multkor, hogy a külső ülésekert meglepte a tavaszi hő, figyelmeztettem a kalauzt, hogy tán helyes dolgot cselekedne, ha letakarítaná onnan a havat.

— Nem faszolunk mink arra sóprüt, se kéfé! mondja. Meg nem is vagyok muszaj vele. Tán a tenyermem élivel szántsam le onnad? De hát jól ki van párnázva ez a pad, puha ülés esk azon! szól az elmés férfiu. Az Isten is tartsa meg a jó kedvét neki, mert bizony keserves az ő kenyere.

Nem fölsőleges most sem, hogy enyhébbre vált az időjárás, előhozakodni az ilyesmivel. Mert Falb ur, a kegyetlen, májusra is hideggel, hóval biztatott bennünket. Rettenően is vált be a jövendőmondása.

* * *

Annál jobban esett, hogy e hónap elején megvillant előttem az első napernyő. Erősen kendőzött, sűrűn lefátyolozott hölgy tartotta maga felé. Vajjon miéjt is felthette attól a szemérmesen bujkáló napsugártól? De hát napernyő volt, pedig még csipett a levegő. Csodálatos is, hogy a divat még nem gondolt a prémes napernyőre, mikor még ebben a mind inkább fokozódó melegben sem szedi le a nők nyakából a rókatorkot vagy a nyestbundát, sem le nem hajtja füleikről azt a magasra meredő gallért. A kitömött állatok, a selyemmel bélelt írhu nyest és róka kérdőleg néznek ránk az ő üveg szemükekkel:

hogy is lógnak ők még most is a hölgyek vállai között, holott másilyenkor az ószeres nyaka köré esavarodtak?

Napernyő a prémmel. Mintha az a saison-beli különbség egy-egy újabb híressé vált házasságnak korbéli különbségét példázná. S ha már összeszűrődnek az évek, a társadalmi fokozatok miért ne keressék szintén az egyenlőséget akkor, midőn a mindenható szerelem, ez az egyetlen, igaz demokrata, hajtja őket egymás felé? Királykisasszonyok szállanak alá a fagyos tetőről a hagyóoldal himes lankáira, bokrétaba kötözní a boldogság virágszálat, s a párás völgyből törekedik fölfelé a polgári érdem. Erintkeznek s elegyednek a végtetek.

És különvált létezését megunta a Margitsziget is. Most jár jegyben a szárazfölddel, s mely örökre fogja hozzáfűzni: a kö-és vas-kapocs már szinte kész is. Gyakorlati hasznát ennek az egyesítésnek szivesen elismerem, de fölsí bennem a poéta a haladásnak ezen a pusztító építésén.

* * *

Hogy elföldeltük Munkácsy Mihályt, szabad egyet-mást elmondani, amiről szemben a ravattal hallgatni illett. Hogy az a temetés fényes volt, de fagyos. Gyászszopra, a nagy tömeg kedves látványa, s az ulti nép kellemes, szinte vidám beszélgetésének sötét foliája. Nem sirt ottan senki se más, csak az özvegy, meg mögöttem egy kis lány, aki valahányszor rátévedt a szemem, réstelve elfordította arcát. Mintha érezte volna, hogy ilyen előkelően szomorkodó társaságban nem szokás zokogva siratni. Vártam a magyar zenét, hogy bánatos hangjaival megszerzi nekünk a jóság fájdalomát, melynek omló könnyeiben feloldódik a kínos szorongás. Nem

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegesség teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula
szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

az orosz, román és bolgár kormányok óvással éltek. Mi ezeket a tiltakozásokat megvizsgáltuk és álláspontunkat abban az irányban határoztuk, hogy a berlini szerződésben foglalt jogainkról le nem mondhatunk. Azonlalt tiltakozás nem fordult elő és az illetékeket az átkelő hajók mindenike fizeti.

Arra, hogy a *hági értekezlet* határozatai miért nem lépnek életbe, csak azt felelhetem, hogy az életbeléptetésre minden intézkedés megtörtént, és hogy a legközelebbi időben meg fog történni a nemzetközi választott bíróság felállítását. *Apponyi* Albert grófnak arra a kérdésére, hogy vajon külügyi hivatalunknak volna-e kifogása az ellen, hogy a zártnak kijelentett hági megállapodások nyilatknak nyilvánítassanak, azt válaszolhatom, hogy monarkánk részéről ez ellen semmi kifogás sem történt. A bulgáriai missziók dolgában felvetett kérdésére megjegyzem, hogy e missziókról tájékozva vagyunk, és hogy Oroszország, tekintettel a velünk kötött egyezményre, teljesen lojális és korrektül járt el. *Papp Géza* delegátus urnak a konzulátusok felírását illető kérdésére azt felelhetem, hogy az erre vonatkozó *utastás kiadott*. A mi a Bulgáriával való konzuli egyezményt illeti, ugy mindenestre számunkban van ilyen egyezséget kötni, mert az a megkötött kereskedelmi szerződésből folyik. Természetes, hogy az illető intézkedésekre csak akkor térünk át, ha majd a többi hatalmak részéről is megtörténik. *Mohay Sándor* delegátus ur a külügyminisztériumban rendszeresített új osztályfőnöki állás tekintetében intézett kérdést. Ez az állás tisztán adminisztratív okokból vált szükségessé, azért, mert a teendő teljesen szaporodtak. Attól, hogy Kanadában konzulátust állítsunk fel, az idén költségvetési okokból eltekintünk és ez irányban a jövő évben fogunk a delegáció elé járulni.

Gróf *Apponyi* Albert olyan nagy fontosságot tulajdonít annak, amit a külügyminiszter a hági zárt megállapodásoknak nyilatkra való változtatásáról mondott, hogy felkéri a külügyminisztert, sziveskedjék ezt a nyilatkozatát ismételni.

Gróf *Go uchowski* ismétli nyilatkozatát. Gróf *Apponyi* ezért köszönetet mondva kijelenti, hogy a külügyminiszternek erre a nyilatkozatára alkalmas helyen hivatkozni szándékozik.

(Részletek.)

Gróf *Szeben* osztályfőnök felel *Papp Gézá* nak a külföldön élő osztrák-magyar alattvalók jogsegélynyújtásának módjára. Ott, ahol nincs képviselőnk, a fennálló gyakorlat értelmében a német képviselőkhöz fordulnak. Majd felel a külföldön levő iskolákra tett kérdésekre.

Gróf *Apponyi* Albert: Különösnek találja, hogy a kereskedelmi ügyek élére szervezett új osztályfőnöki állást ez ügyek óriási szaporodásával indokolják, a személyzetet magát pedig még sem szaporították, hanem csak egy udvari tanácsost neveznek ki osztályfőnöké, kinek állása azonban üres marad.

Gróf *Golchowski* közös külügyminiszter: Az új osztályfőnöki állás belső adminisztratív okokból szükséges. A konzuláris és kereskedelmi-diplomáciai osztályok egyesítették és ezek élére lép az új osztályfőnök. A mult esztendőben az osztálytanácsosok számát egyvel szaporították, úgy, hogy most újabb szaporítás nem szükséges.

Berzeviczy Albert a 25.000 koronás póthitelnél, amelyet a párisi világiállítas alkalmából a párisi

tudom miért, de mind azt hittem, hogy az én Miskám feje fölött egyszerre csak megzendül cigány kézen az ő legkedvesebb nótája: „Nagy-pénteken holló mossa a fiát.” Az olyan magyaros és egyuttal olyan emberi lett volna, hogy mind sirtnok volna, akik ott voltunk. De hát ez nem pázolt bele ebbe a fonséges keretbe. Felhangzott helyette a német Szigfrid gyász-indulója; egy uré, akit kevesen ismerünk. Legalább annak a Mozartnak zendült volna fel halottj miséje, akit Munkácsy oly szépen festött meg. És mennyire talált volna ide, valójában hallani azokat az ugyszólván vászonra vetett hangokat, mint ahogy hallotta azokat az elhalt mester színeiben megörökített haldokló mester. No de szép volt mégis. Temetni csak tudunk, meg éljenzni. De életni nem. S ha már nem a miénk az ő nagy festményei, de a pora, esontja, az a miénk.

Csak legutolsó alkotása, a *Honfoglalás*, az maradt ránk: egy már erejében megfogyatkozott, sokat merklő, de keveset szorító nagy talentumnak műve, még fogyatkozásai is megkapó. Megkapó főképen a magyar szívnek. S ime, onnan, ahová szánták, a stucco-sikálók taljánok vagy effélék, cifraságaikkal megszüktive a keretet, kifelé dekorálták. És akadtak, akik prokrusteszi kegyetlenséggel azt ajánlották: vágjanak el a szőlőhosszából, hogy terjen. Még mások, közvetítő hófráthi leleményességgel azt tanácsolták: helyezzük el az új múzeumban. Kegyetlenség. Ennél is több: kegyetlenség. Még ennél is több: oktalanság. Az új Országházának azonban, ahová tartozik, disse. Ha nem jobb, mint ahogy vártuk, hát nem jobb. De intő, emlékeztető festmény. A miénk és hozzánk szól. Mig abban a képtárban kényezetet izlésünket s hideg eszünket sétaltatjuk meg, a magunk vesztésére s kárára a művészeknek.

De hát én nem vagyok sem gróf, sem olasz stuccatore, akinek véleménye pedig döntő e mi drága hazánkban.

osztrák-magyar nagykövet reprezentatív költségeire kérek, feleltem, hogy az ottani nagykövetség mily kiváló érdemeket szerzett a párisi kiállításban való részvételünk körül, kiváló buzgalommal, tapintattal és igazán meleg érdeklődéssel moddtván elő Magyarország török véseit is abban az irányban, hogy a párisi kiállításban méltóképpen legyen képviselve. Indítványozza, hogy a delegáció a nagykövet érdemei iránt való elismerését nyilvánítsa és ennek a jelentésében is kifejezést adjon.

Az albizottság egyhangulag hozzájárul. *Tizsa* Kálmán elnök, köszönetet mondva a külügyi kormányának a készséges és alapos felvilágosításokért, félely órákat az ülést bezárja.

A négyes albizottság ülése.

A négyes albizottság gróf Szápary Gyula elnöklete alatt ma délben 12 és fél órák tárgyalta a megszállott területeken levő parancsnokságok, hadcsapatok és intézetek 1901. évi rendkívüli szükségletét.

Műnnoch Aurél előadja, hogy a megszállott területeken levő parancsnokságok, hadcsapatok és intézetek 1901. évi rendkívüli költségei teljesen ugyanazonosak, mint azok, amelyek 1900-ra megszavazva voltak. Ugyanaz a létszám, csupán egy tiszti szolgálat van több. Az előadó a szükségletet 7,382.000 koronával, a fedezetet 80.000 koronával, tehát a tiszta szükségletet 7,302.200 koronával megszavazásra ajánlja. Egyszermind előadja, hogy a közös külügyminiszter előterjesztette Bosznia és Hercegovina közigazgatásának költségvetését is, amelyből kitűnik, hogy a megszállott tartományok közigazgatási, közgazdasági és kulturális viszonyai fokozatos haladást tüntetnek fel. Indítványozza, hogy az albizottság ezáltal is javasolja az országos bizottságnak, hogy a Bosznia és Hercegovina kormányzatával megbízott *Kállay* Béni közös pénzügyminiszternek sikeres és eredménydus működéséért fejjeze ki köszönetét és elismerését.

Az albizottság a költségvetést általánosságban és az előadó javaslatát észrevétel nélkül egyhangulag elfogadta, ugyszintén a részleteket is.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter az albizottságnak kegyes elismeréséért legőszintébb hálás köszönetét fejezi ki, (Élénk éljenzés.)

Szilágyi Dezső elnök kéri az előadókat, hogy jelentéseiket mielőbb készítsék el és őt, mielőtt elkészíték, erről értesítsék, hogy a teljes ülések rendje az osztrák delegáció elnökével egyidejűleg meg legyen állapítható.

Ezzel az ülést délután negyed két órák végződik.

A zárószámadást albizottság ülése.

A magyar delegáció zárószámadási albizottsága ma délelőtt háromnegyed 11 órák gróf *Keplerich* István elnöklete alatt ülést tartott, melyen a fávollévó *Miklós* Odön helyére a zárószámadásnak általános előadójául *Mohay* Sándort, a hadügyi zárószámadás előadójául pedig gróf *Torockzy* Miklóst választotta meg.

A delegációk tárgyalásának sorrendje a következő:

Magyar országos bizottság:

Május 21.: A tengerészeti előirányzat tárgyalása. (Dél-előtt 10 órák.)

Osztrák országos bizottság:

Május 21.: Bosznia és Hercegovina költségvetése és a rendkívüli hadügyi előirányzat tárgyalása. (Délután 4 órák.)

Május 22.: A külügyi albizottság jelentésének hitelesítése.

Május 23.: A tengerészeti költségvetés tárgyalása, a közös pénzügyminisztérium költségvetése és a közös számszék jelentése.

A négyes albizottság jelentésének hitelesítése. (Dél előtt 11 órák.)

BELFÖLD.

Szell Kálmán köszönete. A krassó-szörényi megyei szabadelvű párt újszervezkedése alkalmából melegen üdvözölte a miniszterelnököt és báró *Podmaniczky* Frigyes pártelnököt. *Szell* Kálmán most a következő lezélben válaszolt *Bösz* Hedvig királyi tanácsosnak, a krassó-szörényi szabadelvű párt elnökének:

Nagyságos pártelnök ur! Krassó-Szörény vármegye szabadelvű pártjának újra szervezkedése alkalmából hozzáim intéztem meleg hangu sürgönyüket élénk örömmel fogadtam. Kérem nagyságodat, sziveskedjék őszinte köszönetemet ezért a megemlékezésért és figyelemért, pártunk ottani t. tagjával közölni; legyenek mindannyian meggyőződve arról, hogy az önök támogatására kiváló súlyt helyezek és meleg érdeklődéssel viseltetem önök iránt, akik az ország egyik végvidékén juttatják érvényre a szabadelvűség zászlóját. Kiváló tisztóleittel Szell s. k.

Báró *Podmaniczky* a következő táviratban válaszolt:

Fogadja a Krassó-Szörény vármegyei szabadelvű párt és nagyérdemű tisztóleitel kara megemlékezéséért köszönetemet s mai közgyűlése alkalmából legszívesebben üdvözlöttem.

Báró *Podmaniczky*, s. k.

A lefoglalást Janku-szoboralap. *Nagy-Szebenből* olyan hírt tudatnak velünk, amely fényes érfalata azoknak a célzatos híreszteléseknek, mintha a Szell-kormány meghunyászkodnék a nemzetiségi igazatok előtt. Ismeretes, hogy az oláh agitátorok Bánffy miniszterelnöksége idején nagy titokban *Janku* szobrára gyűjtést indítottak. Össze is hoztak vagy 4000 forintot, amely összeget az oláh közművelődési egyesületek központja kezelte. Mint nagy-szebeni leveleznők telegrafálja, a helyügyminiszter intézkedése folytán a szoborralap közgazgatási hatóság a szoborra összegyűlt pénzt lefoglalta és a gyűjtés miatt indított pör befejeztéig bírói letétbe helyezte. *A Tribuna* a kormányt e hazafias és erélyes intézkedésé miatt vadul megtámadja és felszólítja az oláhokat, hogy követeljék vissza adományaikat. Az államnak, szerinte, vissza kell adnia a pénzt, különben tolvajságot követ el! — Üdvözöljük a kormányt ez erélyes fellépéséért, amelyvel újra bebizonyította, hogy a könyörtelen fajszeretett politikáját erős kézzel érvényesíti ott, ahol a magyar állameszme, a magyar állam méltósága és tekintélye felett vonulónak. *A Tribuna* káromkodására kár szót vesztegetni, de az ügyesség nagyon jól tenné, ha újra megörtlétné vele, hogy a magyar államról mégis csak más hangon kell beszélni.

A mai porció. A szocialisták összeférhetlenségi bejelentésén kívül ma ismét megjött egy csomó a képviselőház elnökéhez. Három levélben jött a mai porció:

Az egyik levélben *Róth* Bernát vaskereskedő (Lajos-utca 140.) összeférhetlenséget jelentett be *Mikszáth* Kálmán (Fegyver- és gépgyár), *Wolner* Ti-vadar (Wolner és társa bőrgyár), *Gajári* Géza (Váci költ- és szövőgyár), *Weisz* Berthold (magyar szövő- és kötőgyár), *Veszler* Imre (temesvári-buzási vasut), *Tomcsányi* László (Pallas irodalmi részvénytársaság), gróf *Tizsa* István (Weitzer-féle gép- és waggongyár), *Telegdi* József (aszfaltipar-részvénytársaság) *Szily* Pongrácz (esztergom-szászvári vasut), *Szabó* Gyula (torontáli szövőgyár), *Szmalovszky* Valér (fém- és lámpagyár), *Sámul* Lázár (Rigler-féle papirgyár), *Rosenberg* Gyula (Danubius hajógyár), *Radozsa* János (vilamossági, Rigler-féle és Schlick-gyár részvénytársaság), *Pulszky* Ágost (helyierdekű vasutak és Nicholson-féle gyár), *Polyák* Béla (waggon-kölesző és Vulkán részvénytársaság), *Perczel* Béni (gyári-szeszfinomító), *Országh* Sándor (aszfalt, kőzuti vasut és alagut-részvénytársaság), *Neményi* Ambrus (kiviteli és csomagzállító részvénytársaság), *Mattekovics* Sándor (papirgyár, aszfalt, magyar vilamossági és *Adria* részvénytársaság) és *Matuska* Peter (Hungária műtrágyagyár részvénytársaság).

A másik két levél báró *Fejérváry* Gézának és *Hegedüs* Sándornak a lapokban már említett összeférhetlenségét jelenti be.

Kinevezések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Szentöl* Mihály miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel fölrüházott osztálytanácsost az igazságügyminisztériumban miniszteri tanácsossá nevezte ki. A kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére pedig *Reviczky* Konrád, *Czekhli* Aurél és *Szerényi* József miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felrüházott osztálytanácsosokat miniszteri tanácsosokká, *Kálmán* Gusztáv osztálytanácsosi címmel és jelleggel fölrüházott miniszteri titkár és *Hartig* Sándor műszaki tanácsost osztálytanácsosokká nevezte ki, továbbá *Fest* Kálmán, *Menczer* Lajos és dr. *Sárkány* Andor osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét díjmentesen, *Berczik* Gyula műszaki tanácsosnak az osztálytanácsosi címet és jellegét díjmentesen, végül *Dunay* László tengerészeti hatósági fogalmazónak, valamint dr. *Ott* János és *Szűcs* András miniszteri fogalmazóknak a miniszteri segédtitkári címet és jellegét adományozta a király.

Az erdélyi szászokrol. Igen érdekes és értékes cikket irt *Pildner* Ferenc országgyűlési képviselő az erdélyi szászokrol a *Zeit* című bécsi folyóiratban. *Pildner* azon kezd fejtegetéseit, hogy a nemzetiségi kérdés Magyarország egyik legsürgősebb megoldásra váró kérdése. Elpanaszolja azután, mennyi vád éri éppen a szászokat, holott a magyarságra és az állameszmére nézve sokkalta veszedelmesebb nemzetiség az oláh. Megvázolja nagy vonásokban az erdélyi szászság történetét és rátér a szász és oláh elem küzdelmére Erdélyben. Statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy az oláhok mindenütt túlsúlyban vannak a szászokkal szemben s hogy az oláh áradat el nem nyeli azokat, ez jóval nagyobb foku kulturai fejlettségüknek tulajdonítható. A szászokra nézve veszedelem volna a választói cenzus leszállítása, mert a megszáporodott oláh választók elnyomnák így őket. A szászoknak a magyar nemzeti állameszme iránt tanúsított étegenkedését is azzal magyarázza, hogy éppen a kultúra erejétől, ettől a fenntartó erejétől fosztotta volna meg őket az állameszme. Ha, ugymond *Pildner*, a magyar állameszme csupán a törvény szigorú megtartását követeli, ha meg nem fenyegeti lételőben a felekezeti iskolákat és templomokat, továbbá a törvényadta autonómiát, akkor a magyar államnak nem lesznek oadaóbb és hibebb polgárai az erdélyi szászoknál. Perzse tulzó hazafiakká akkor sem lenné-

nek, már ez nem természetük. De nagyon jól tudják ők, hogy a nagyobb veszedelem nem a magyar sovénizmus, hanem a csöndesen, am annál ellenállhatatlanabban a románság felől fenyegeti a szászokat.

A m. kir. államvasutak igazgatósága május 19-én az Osztrák-Magyar Bank utján 2,089,928 koronát szállított be pénztári fölülleg gyanánt a m. kir. központi állampénztárba. Ezzel az összeggel a folyó évi összes készpénzbeszállítás 21,001,128 koronát tesz.

KÜLFÖLD.

Az utolsó ülés. Az osztrák képviselőháznak rövid szesszió után ma volt az utolsó ülése, miután bebizonyított, hogy a cseh obstrukcióval szemben semmi néven nevezendő parlamenti munka nem végezhető. A mai ülés is déltől hat óráig tartott, a nélkül, hogy valamit végzett volna s utóljára is határozatképtelen állapotban oszlott szét. Lefolyását a következő távirat adja elő:

Bécs, május 19.

A képviselőház mai ülése 11 óra 40 percek kezdődött a beérkezett irományok felolvasásával. Egy órákor, mikor *Süeny* vezette a jeyzőkönnyvet, a baloldalon nagy zajt madt, *Kaiser* képviselő több baloldali képviselőtől támogatva, zajosan követelte, hogy *Süeny* álljon föl és hangosan olvasson. (Ellentmondások az ifusebek részéről.)

Süeny föláll és azt kívánja, hogy *Pfersche* váltsa föl a jeyzőkönnyvet vezetésében.

Pfersche nincs a teremben. Egy kis szünet után megjelenik és a képviselők gnyvos tetszénnylatkozatai közben elfoglalja a jeyzői széket.

Mastalka egy óra 35 percek a jelenlevők megszámolását kívánja. A baloldaltól heves ellentmondások hangzanak, miközben a képviselők betódulnak a terembe. Iy aztán a névsorolvasás elm rad és folytatják a beérkezett irományok felolvasását, a mi 3 óra 10 perckor fejeződött be. Azután névszerint való szavazással elvetették *Dolesal* e hó 17-én benyújtott indítványait.

Horica egy petíciónak a gyorsírói jeyzőkönnyben való kinyomását indítványozza és erre nézve a szokásos névszerinti szavazásokat indítványozza.

A csehek azután tovább is folytatják az obstrukciót interpellációk felolvasásával és névszerint való szavazások indítványozásával. Végül 1/4 óra 6 órákor, hat órai üléselés után a *Ház határozatképtelensége* miatt berekesztik az ülést, a nélkül, hogy áttértek volna a napirendre.

A legközelebbi ülés ideje még nincs megállapítva.

Bécs, május 19.

A mai ülés végleg kifárasztotta a reichsrathot. A legközelebbi ülés június 8-án lesz, de a szesszió nem soká fog tartani, mert a felosztás befejezett dolog.

Ferdinánd fejedelem menekül. A bulgáriai zavargások akkora mértéket öltöttek, hogy *Ferdinánd* fejedelem már félteni kezdi a tulajdon személye biztonságát. A fejedelem rendelkezése a szófiai helyőrség java része *készenlétben van*, de még ebben sem lát a fejedelem elég biztosítékot. A világtkiállítás megtekintése céljából — így szól a hivatalos hír — *Ferdinánd* elutazik Párisba, még pedig nem a régebben megállapított időben, hanem a legközelebbi napokban. Az utazás veszedelmesen hasonlít a gyors meneküléshez.

A zavargások oka máig sem szünt meg. A vidéki parasztság éppenséggel nem hajlandó a tizedadót megfizetni, kaszát, kapát, puskát fog a kiküldött katonák ellen. Ha a zendülést egy helyen elfojtják, másutt ujult erővel tör ki. Az ellenzék emberei kapva kapnak az alkalmon s minden módon lázítják a népet. A parasztszokat mindenfelől Szófiaiba hívják a kormány ellen való tüntetésre. A hadügyminiszter *katonakérdőint* állított a főváros köré, hogy a parasztszok beözönlését meggátolja. Ruscsukban ugyan csönd van most, de Szófiát veszedelem fenyegeti, mert a katonaságban sem lehet egészen megbízni.

Az a körülmény, hogy *Kobeko* orosz államtanácsos missziója kudarcot vallott, elkésertesítette a politikusoknak azt a részét, amely nagyobb orosz kölcsönre számított. A cár azonban nem hajlandó

— legalább még most nem hajlandó fizetni. A kormány azzal a kijelentéssel akarja ezeket az elemeket csitítani, hogy Bulgáriának sikerült nagyobb külföldi kölcsönhöz jutnia, de hogy ki nyitotta meg a bugyellárisát, arról mit sem szól. A kormány a felett tanácskozott, vajjon tanácsos volna-e az aratás idején a tartalékosokat szolgálatra hívni, hogy ezzel a vidéki fegyverfogható erő csökkenjen. De a tervet el kellett ejteni, mert válságba sodorná a mezőgazdaságot. A kormány tehát az ostromállapot fegyverét fogja a lázongás elfojtására használni s máris körülfárasztott egy sor falvat, ahol lázadástól lehet tartani. Szófia veszedelmét azonban legjobban jellemzi az, hogy *Ferdinánd* fejedelem csomagoltat és nemskora tanulmányutra megy Párisba. Ha talán személyét nem is fenyegeti közvetlen veszedelem, távolléte mégis az ő érdekében égetően szükséges. Azalatt regenség veszi át a hatalmat s erőszakkal fojt el minden lázongást. Az ebből származó ódiomot a fejedelem majd könnyen ráháthatja a regensekre s bátran moshatja kezzeit.

Honvédelmi reformok mindenfelé. Nagyon szerethetik a békét a hatalmak, hogy egyre szélesebb körben s nagyobb mértékben készülődnek a háborúra. A honvédelem fejlesztése s reformja most majdnem minden hatalmasságnak időszerű problémája. Az észak-amerikai Egyesült Államok nagy stílusban szaporítják hajóhadukat, ugyanerre törekszik Németország is a még mindig megszavazatlan flotta-javaslatl. De *Vilmos* császár mégis szerencsésen befejezhetett egy másik reformot, a német tüzérséget. Spanyolország is kiegészíti flottáját, bár pénzügyi ereje meg van törve. Olaszország az osztrák határon sok millióra menő költséggel megerősítette várait. Bulgáriai orosz instruktorok kezére adta kasszáryait. Szerbiában egy nagystíliú altiszti iskolában kitünő módon vetik meg egy modern hadserg alapjait. Ma pedig két távirat tudatja velünk, hogy jelentékeny hadügyi reformok készülődnek Németalföldön és Angliában. A két távirat így szól:

Hága, május 19.

A nemzeti védelemről szóló törvényjavaslat beható tárgyalásának előkészítése végett a hadügyi kormány bizalmas jellegű átiratot intézett a kamarához, amely az új védőrendszer alapelveit foglalja magában. Hasolnó átiratot intéz majd a kamarához a tengerészeti miniszter is, aki a tengeri védelem alapelveit közli a kamarával.

London, május 19.

A felsőház ülésén *Lansdowne* marquis hadügyminiszter benyújtotta az önkéntesekről szóló törvényre vonatkozó novellát és a javaslat megokolásában ezt mondta többek között:

A javaslatnak az a célja, hogy az önkénteseket, fenyegető nemzeti veszedelem esetén vagy *hirtelen beálló rendkívül válságos helyzetben*, be lehessen hívni a csapatokhoz. A most érvényben levő törvény szerint az önkénteseket csak tényleges vagy várható invázió esetén lehet behívni. Kivánatos azonban, hogy abban az esetben is be lehessen hívni az önkénteseket, ha valami nagy nemzeti feszültség áll be, amikor nem volna tanácsos országnak-világnak tudtára adni, hogy Anglia inváziótól tart. Az új javaslat azt indítványozza továbbá, hogy az önkénteseknek joguk legyen a hadügyi kormányzattal szerződést kötnök, amelyben kötelezik magukat, hogy bármikor teljesíteni *hadí szolgálatot* akár ez egyesült királyság határain belül, akár azokon kívül. Megtörténhetik ugyanis, hogy az önkéntes csapatok egy részét feltűnés nélkül akarják elhelyezni olyan pontokon, ahol tényleges ellenségveszedelem esetén szükség volna rájuk. A novella lehetővé tenné ezt a nélkül, hogy az összes önkéntes csapatokat be kellene hívni. Kivánatos továbbá, hogy a szükséges intézkedéseket ne kelljen az utolsó pillanatban rögtönözve megtenni, ha olyan körülmények között, mint a mostaniak, megint olyan dicső szerep volna az önkénteseknek, mint most.

A felsőház a novellát, valamint azt a törvényjavaslatot, amely a helyi hatóságoknak megkönnyíti az önkéntes csapatok lövőgyakorlatahoz szükséges helyiségek megszerzését, első olvasásában elfogadta.

Szófia, május 19.

Az ostromállapot eddig Ruscsuk, Sztosztovo, Timovo, Orecnovica és Raszgrad kerületekben hirdettek ki az alaptörvények 47. szakasza alapján. 1887 óta ez az első eset, hogy a kormány ehhez a rend-

szabályhoz nyul. Az ostromállapotra vonatkozó ukázok a belügyminiszternek ez évben kiadott legelső aktaí, az 1. és 2. számot viselik. A trszenteki lázadó parasztszok felett most itélkezik *Krisztov* ezredes elnökléle alatt a hadbírótság.

A háború.

Budapest, május 19.

(C.) A szegény boer népek nagy oka van gyászolni. A *Mafeking* bevételéről szóló hír valótlanak bizonyult, sőt azóta *Mafeking* fel is szabadult és minden egyes nappal szűkebb lesz az acélgűrű, amelyet az angol seregek a függetlenségükért küzdő pórok körül kovácsoltak. *Mafeking* felszabadulásával az angolok bal szárnya előtt is nyitva van az ut *Johannsburg* felé és ha jobb szárnyuknak is sikerül — talán *Bellehemen* át — *Buller* csapataival összeköttetésbe lépni. gyorsan elöntik ennek a háborúnak a sorsát. Egy erős angol csapatost előrenyomulása *Lindley* át *Bellehemen* és *Buller* tábornoknak egyidejűleg a *Sárkányhegység* felé irányított támadása kényszerítene a még a szorosokban álló boerokat is állásaik odahagyására. Ez esetben pedig az angol főszereg a csapatzállítások és szükségletek fedezésével már nem egyedül a tulsógos hosszú fokváros—kimberleyi és port-elisabeth—bloemfonteini vasuti vonalakra van korlátozva, hanem a sokkal rövidebb *durban-ladysmith-harrysmith-bethlehem* vonal is rendelkezésre állna. Igaz ugyan, hogy maig is erős boer haderő állítólág 8—10,000 ember áll az angol főszereg jobb oldala mögött, a bloemfonteini vasuti vonattól 70—80 km.-nyi távolságban; de éppen az a baj, hogy csak áll és nem mozdul. A boeroknak a jelenlegi hadjárat folyamán már többször volt kitünő tervük. De egyetlen egyszer sem bírták a kitünő tervet megvalósítani. Ha a katonai szakértők hónapok mulva a két hadakozó fél hadműveleteinek elbírálásához fognak, különös eredményhez fognak jutni. Ugyanis feltételezni kellett volna, hogy a bátor, izmos, lelkes boer nép kitünően fog ugyan harcolni, de vezérei, sajnos, a magasabb hadiiskolát nem végezték s így okos, célravezető hadi terveket alig tudnak kieszelni. De a hadjárat eddigi lefolyásából épp az tűnik ki, hogy a vezérek tervei kitünőek voltak, s csak a keresztülvitelökben volt mindig baj. Egyezsével, a boerok jobb sztratégának bizonyultak, mint taktikusoknak. Egészen helyesen kezdték a hadjáratot *Natáiban* egy nagystíliú sztratégiai támadással, de megálltak a fél uton és elmulasztották akkori győzelmeiknek gyümölcsét idejékorán learatni. A háború második nagy fázisában is helyesen cselekedtek, mikor a *Bloemfontein*-ban álló *Roberts*nek a Fokfölddel való összeköttetését tervezték megszakítani. De mily gyöngédséget és határozatlanságot tanúsítottak e célszerű terv keresztülvitelében. Most is ott állnak az angol főhadserg háta és oldala mögött, de mozdulni, éppen nem mozdulnak. Hol keressük a boer sereg eme taktikai tehetlenségének okait? Talán a kellő bátorság hiányzik a boer népből? Dehogy hiányzik. Ha nem tudták kiaknázni győzelmeiket, ennek az oka nem abban keresendő, hogy nem volt bátorságuk a támadáshoz, hanem abban, hogy nem értettek hozzá, főleg pedig abban, hogy a különben oly bátor, elszánt és jóakaratu népből a katonának egy feltétlen szükséges tulajdonsága hiányzik — a *fejedelem*. Főleg a *fejedelem* hiánya, a *jobbán tudni-akará*s okozta a most készülődő katasztrófát. A háboruban csak vezérek vannak, akik parancsolnak és katonák, akik feltétlenül engedelmeskednek. Ahol másképpen áll a dolog, ott rosszul is áll, mert a jobban tudóknak és a bírálóknak mindenütt inkább van helyük, mint egy harcoló hadserg vonalaiban. A katonák am bírálgasson tetszése szerint a zöld vagy a fehér asztalnál; de világért sem a *táborban*. Mert végre lehetséges, hogy valamely okatlan tábornok egységy katonákkal is legyőzi az ellenséget, de elképzelhetetlen, hogy a legzseniálisabb hadvezér olyan katonákkal győzhessen, kik ha harca kerül a sor, akapott paranesot inkább csak kritizálják, semmint végrehajtják. Bizony-bizony, a milie-gondolat ezáltal érettnék még nem bizonyult be!

Mai tudósításaink a következők:

(*Mafeking* felszabadulása.)

London, május 19.

A Reuter-ügynökség *Laurenco-Marquezból* egy mai keletü táviratot kapott, amely megerősíti, hogy *Mafeking* 16-án felszabadult az ostrom alól.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percrenyre Payerbachtól. Reichenan. Tulajdonos: Dr. K. Fried. Gyógyfürdő, napos, szélőt évölt fokvésben, 600 m. mag. a tenger szine fölött. Teljes vizgyógyásd. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Ediacsi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolal az igazgatóság.

London, május 19.

Tegnap este Mafeking felszabadításának híre leirhatatlan jelenetek játszódtak le az utcán, amelyek még a Ladysmith felszabadulásának hírére támadt lelkesedést is fölülmúlták. A győzelmi hír megérkezése után a lordmayor táviratot küldött *Baden-Powell* ezredesnek, akit arról értesített, hogy a city minden kívánt összeggel rendelkezésre áll, hogy a csapatok mindeu szükségletén azonnal segíteni lehessen. Az angolok az eseményt különösen arról az oldaláról méltatják, hogy ezzel az eleintén diadalmas boer offenzívának utolsó nyoma is elenyészett s a boerok helyzete már most annyira reménytelen, hogy még muló erkölcsi sikerük is ki van zárva s a béke helyreállítása most már csak rövid időnek, alkalmasint csak néhány hétnek a kérdése.

London, május 19.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából mai kelettel: Hivatalosan közlések, hogy a szövetséges csapatok fölhagyták Mafeking ostromát, mert az ellenség erősen ágyuzta boer táborát és a Mafeking körül lévő erődítményeket. A délről jött angol csapatok megszállták az erődítményeket.

London, május 19.

Az alsóházban *Balfour*, a kincstár első lordja a következő nyilatkozatot tette:

— Még nem kaptunk hivatalos jelentést Mafeking fölmentéséről. Nem is kaphatunk ilyen jelentést oly gyorsan, mint a Reuter-ügynökség útján *Lourenzo-Marquezen* át. Azt hisszük azonban és fölteyésünkre alapos okunk van, hogy a hír való.

London, május 19.

Az a lelkesedés, a melyet Mafeking felszabadításának híre Londonban keltett, ma sem csökkent. Az utcákon ujjongó néptömeg hullámlzik. A kocsik alig bírnak közlekedni. Az omnibuszok zsúfolva vannak férfakkal és nőekkel, a kik hazafias dalokat énekelnek és zászlókat lobogtatnak. A házak és csaknem valamennyi kocsis is mindentéle más jármű nemzeti színű zászlókkal és szalagokkal van díszítve. A közönség közül sokan jelvényeket és szalagokat viselnek ruhájukon.

Mazsera, május 19.

Runde hadosztálya és a gvarmati csapatok *Clocolan* mellett táboroznak. Hír szerint nagy boer csapatok, a melyek *Bethlehem* felé tartottak, ismét visszatértek, hogy szembe szálljanak *Runde* csapatával. A boerok egyelőre *Wicksburg* és *Bethlehem* között lévő, nehezen hozzáférhető területre akarnak visszavonulni, a mely különösen lesélyeknek igen alkalmas.

London, május 19.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból mai kelettel: A Becsuána-földről most jelentések érkeztek a Mafeking felszabadítására kiküldött csapatok előnyomulásáról. E jelentések szerint a csapatok egész eszöndben hagyták el *Kimberleyt* és a tantsai és vrburgi kerületeken át vonultak, a nélkül, hogy boerokkal találkoztak volna. E hó 11-én Mafekingtől délre 20 angol mérföldnyire elérték a *Maritsani* folyót. Eredetileg a csapat 1500 emberből állott három Maxim-ágyúval. Miután *Barkley Westen* átvonultak, egy ezredet a lovák rossz állapota miatt hátrahagyták. A fölmentő csapat, mely csekély pogdyszt vitt magával, naponta 20 angol mérföldet tett meg.

London, május 19.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: Ideérkezett jelentések szerint az angol felszabadító sereg Mafekingbe való bevonulása alkalmával nem talált ellenállásra, mivel a boerok az ostrommal még az angol csapatok megérkezése előtt felhagytak.

(Newcastle megszállása.)

London, május 19.

Buller tábornoknak egy hivatalos távirata azt jelenti, hogy megszállta *New-Castle*. A hét-ezer főnyi ellenséges seregből, amely az angol csapatok elől megfutamodott, körülbelül ezer ember *Wakkerstromba*, a többi *Oranjabá* ment. A többi boerok, akiket *Buller* tábornok fegyelméletlen bandának nevez, *Laingsneckbe* vonultak vissza, ahol újabb ellenállásra készülnek.

(A boer küldöttség Amerikában.)

Brüsszel, május 19.

A boer küldöttség missziója Amerikában eredménytelen lesz, mert hivatalosan közölték a deputációval, hogy az elnök a Fehér Házban fogadni fogja ugyan a küldöttséget, de még csak említeniök sem szabad az intervenciót, mert Amerika nem hajlandó a közvetítő szerepet elvállalni.

Washington, május 19.

A boer követség tegnap este ideérkezett és lelkes fogadtatásban részesült. A pályaudvaron fogadó

bizottság várta, amely aztán kocsin az *Arlington*-hotelbe kísérte a követeket. *Sulzer*, a kongresszus-tagja, a hotel banket-terében üdvözölte a követtséget és tudomására adta, hogy vasárnap este az Operaházban négygyűlés lesz, amelyen a szenátorok és képviselők fognak beszélni. A gyűlés ünnep-jellegű lesz és nem tüntetés.

(Boerok fegyverletétele.)

Erüsszel, május 19.

Pretóriából jelentik, hogy az oranjei boerok tömegesen teszik le a fegyvert. Eddigelé 6000-en már kapituláltak.

(Vegey hírek.)

London, május 19.

Pretóriából táviratozzák: *Steyn* elnök ideérkezett és *Krúgerrel* igen fontos ügyekben tanácskozott. A boerok valószínűleg újabb békeajánlatokkal fogják az angolokat megkínálni. A *Daily Mail* nek azt táviratozzák Pretóriából, hogy a kormány véglegesen elhatározta, hogy nem bántja a johannisburgi bányákat.

London, május 19.

A Vet folyó mellett két vasuti vonat kiskilott, aminek következtében a vasutépítést csak néhány nap múlva lehet folytatni.

London, május 19.

A *Daily Mail* nek jelenti Pretóriából 17-iki kelettel, hogy a végrehajtótanács aznap ülést tartott. Legjobb forrásból hírik, hogy a kormány nem szándékozik a bányákat elpusztíttatni. A lapok jelentése szerint a boerok elpusztították a laingsnecki vasuti ágyúkat.

London, május 19.

A Reuter-ügynökség jelenti Szt.-Ilonáról: Tegnap további 500 boer fogoly szállott itt partra.

HIREK.

Budapest, május 19.

— EUDAPESTI NAPLO. Május 15-én új előfize és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelent meg.

— Személyi hír. Lovag *Wittek* osztrák vasutiügyi miniszter ma este visszautazott Bécsbe.

— A király itthon. A király hétfőn reggel Gödöllőről Budapestre érkezik és a királyi palotában általános kihallgatásokat ad. Délután megfogja látogatni az ebkiállítást s még az nap visszautazik Gödöllőre.

Gödöllőről írják nekünk: A király osztrák minden nap vaddisznó cserkészetre megy és a babóthi erdőszégyben egy másfél métermázsás vaddisznót ejtett el. A gazdag zámánnyit kitétek közszemlére a gödöllői kastély udvarára, aztán az udvari konyhába került. A valkói erdőben tegnap egy kisebb vadkant ejtett el a király. Egyébként naponta hosszabb sétákat tesz ő felsége a kastély parkjában, amelynek végén van a korona-uradalomhoz tartozó Erzsébet-liget. Többször megtekintette a király az Erzsébet királyné-szobornak épülő alapzatát, mely királyi korona alakban kifaragott hazai termésköböl készül. A napokban mutatja be Zala a végleges szobor-mintát, melyet ősszel, októberben fognak nagy ünnepségek közt leleplezni az egész királyi ház jelenlétében.

Holnap *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeivel Gödöllőre érkezik. Udvartartását már az elmúlt napokban előre küldte. *Mária Valéria* főhercegnő kedden reggel a fővárosba jön, hogy résztvegyen a Magyar Vöröskereszt-Egyesület évi közgyűlésén, melyen *Lajos Győző* főherceg védnök helyettes is megjelenni. Szerdán délelőtt a főhercegnő meglátogatja az Erzsébet-kórházat, s ezután ismét visszatér Gödöllőre.

— Báró *Dócsi Lajos* előneve. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király báró *Dócsi Lajos* osztályfőnöki címmel és jelleggel fölruházott udvari és miniszteri tanácsosnak, valamint törvényes utódainak a német-keresztusi előnevet díjmentesen adományozta.

— Kinevezés. A hivatalos lap mai közlése szerint ő felsége *Fromhold* Artur királyi tanácsost, a kereskedelemügyi miniszterium számvevőségi főnökét a VI. fizetési osztályba számvevőségi igazgatóvá nevezte ki.

— Virágok bucsuja. Még érintetlen szépségében áll az *Akhillejon* Korfu partján, angyal-szívü megeremtojét azóta elporlasztotta a halál. A kis Egér-szigettel szemben ott nyílnak az azuleák, a liliumok és a sáfrán tüzes kelyhei s pillangók röpködnek Heine bus márványemléke körül. *Mirtusok* és olajfák alján nyílnak még virágok, amelyeket *Erzsébet* királyasszony sajátkezüleg ültetett. Nem sokáig lesz így. Az *Akhillejon* új gazdát kap, vendéglővé, talán játékbárlangzó formálják át. Egy milliós részvényársaság fogja szépségeit aranyra váltani. Bőröndös idegenek fogják ellepni a gyöngében ápoltparkot és a roulette-asztal zaja veri fel a palota esőndjét. A kiknek nagyon fáj ez a változás, siettek megmenteni a nagyszony erekyéit. *Festetics* grófnő *Korfuba* utazott, s mind elvitte azokat a virágokat, amelyeket a királyné ültetett. *Trieszbe* vitték e gyöngéd, illatos erekyéket s elültetik a *Miramar* kastély kertjébe. Ott is olyan virágok nyílnak, amelyeknek gazdája idegenben ért tragikus véget. Ez a tragédiák kertje.

— Beteg alispán. *Beniczky* Lajos, Pest-vármegye érdemes alispánja súlyos betegségben fekszik. Mintegy két héttel ezelőtt erősen meghűlt s ennek következtében melhártya-vizenyőt kapott. Május 8-ikán ágyba kellett fekdünie s azóta a baj egyre súlyosbodott. Ma délelőtt dr. *Kelly* Károly egyetemi tanár könnyű műtétet hajtott végre a betegre, aki most már túl van a veszélyen s a fölgyógyulása biztosan várható.

— A Ludoviceum irásában és képben. A Ludovica-Akadémia parancsnoka valóságos díszmunkát adott ki a parancsnoksága alatt álló intézetről. Egész esomó fotográfia van benne az intézetről, a növendékek gyakorlatairól, a tornatermekről, ebédőről, díszteremről, biliárd szobáról s minden arra van szánva, hogy a magyar ifjúságban fölkelte az érdeklődést a katonai pályá iránt. Az a nagy panasz tudniillik, hogy a hadsereg tisztikarában mindössze tíz százalék a magyar elem, holott a véradóhoz negyvenkét százalékos kvótával járunk hozzá. Ugyanez kellene, hogy legyen az arány a másik állambeli és a mi közülnk való tiszték között is s a mód megis van adva arra, hogy kivégezzük a részünket a hadsereg vezetéséből, ha fokozódna kissé a fitaltság kedve a katonai pályával szemben. Jó volna, ha javítani lehetne ezen az aránytalanságon, nem igen hisszük azonban, hogy erre a nagy munkára elégséges lenne ilyen kis méretű akció. Országos nagy kérdés ez, a mit tágabb keretekben, nagy apparátussal kell megoldani.

— Láng Fülöp halála. Az Operaházban halottja van, egyik érdemes nyugdíjas tagja, *Láng Fülöp* baritonista ma Budapesten hatvankét éves korában meghalt. A főváros tanácsa dísz-sirhelyet jelölt ki számára a kerepesi temetőben.

Az elhunyt 1838-ban született Nagy-Kanizsán. Szülei a kereskedői pályára szánták, de *Láng Fülöp* a művészi pályára csábította a tehetsége. Szép baritonja fölött a hozzáértőknek s biztatókra Bécsbe ment, ahol *Rossini* és *Lévy Rikárdnál* tanult. Első szinpadai sikerét *Lembergben* aratta, majd *Hamburgban*, *Hannoverában*, *Berlinben*, *Rotterdámban* és *Bécsben* énekel. A bajor király meghívására Münchenben szerződött az udvari színházhoz s mint *Wagner-énekes*, csakhamar európai hírne telt szert. Két évvel később *Nürnbergbe* ment, végre 1870-ben hazajött s belépett a Nemzeti Színház kötelékébe. Amikor az Operához fölépült, ő is odaköltözött. A kilencvenes évek elején nyugdíjazták a veterán művészt.

— Kardpárbaj. Nyiregyházaról telegrafálják nekünk, hogy *Genes* Albert országgyűlési képviselő és *Beüthy* Pál debreceni földbírtokos kardpárbajt vívtak. Mind a ketten megsebesültek és a párbaj végetével kibékültek.

— Magyar vaj Kinában. Kinában magyarországi vajjal akarnak kísérletezni s már rendeltek is belőle, nagy pedig a mint a shanghaii főkonzulátus jelenti, még jobb mennyiséget. A vaj azonban nem érkezett meg Kinába. — Mi is szeretnők látni, hogy vajjon mi lesz belőle, mire oda érkezik.

— A párisi saktorna. Párisból táviratozza tudósítónk: A mai versenyen *Mieses* legyőzte *Rosent*, *Lasker* legyőzte *Didiert*, *Janowsky* győzött *Martiner* ellenében, *Pillbury* *Tschigorin* ellenében és *Burn* *Sterling* elől vitte el a pálmát. A többi játszma még nem dőlt el.

— Nemzetközi tüzoltó kongresszus. A párisi világkiállítás alkalmából július végén nemzetközi tüzoltó kongresszus lesz a francia fővárosban, amelyen testületileg vesznek részt a magyar tüzoltók. A kongresszuson a magyar kormány egy tüzoltó szakterfíruval hivatalosan fogja magát képviseltetni.

— Hivatalvesztésre ítelt polgármester. Makdőről telegrafálják: Csanádmegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya *Lonovics* főispán elnöklete alatt ma ítélkezett *Szél György* felfüggesztett makdői polgármester ügyében. A fegyelmi választmánya *Szél* a fegyelmi törvény 90. szakaszának a) pontja értelmében hivatalának viselésére képtelennek találta és a b) pont alkalmazásával hivatalvesztésre ítélte.

— **Non olet.** Roberts lord megígérte, hogy május 18-án, Victoria királynő születése napján felszabadítja Mafekinget. Ez lesz a legszebb ajándék, amelyet az öreg Viktória kap. A lord szavát állotta: vértől csepegő ajándékát odatette a királynő zsámolyára. És az öreg királynő örömtől repesve elfogadta. Csak a csillósgát látta, nem a vért. Csak az ajándék becsét nézte, nem a provenienciáját. Ugy tett, mint ama római császár, a ki bezebelte a piszkos helyről gyűlt pénz s azt mondta: *non olet*. — nincs rossz szaga.

Pedig 30—40.000 ember véro tapad ehhez az ajándékhoz és azonfelül egy biblikus erkölcsi nép szabadsága, nemzeti léte. Ha ez a sok vér rothadni kezd, elég lesz-e majd India mirrhája és balzsama arra, hogy el ne bóduljon a vérszagtól az öreg koronás asszony? Elég erők lesznek-e idegei arra, hogy elbirják a vérfürdő emlékezetét, amelyet gyémántbányákért rendezett ő felsőge kormánya? Nem fogja-e álmában sohasem halani az özvegyek és árvák nyüzsgőségét, csak az új gyémántok makulátlan ragyogását fogja-e egyre látni? Elbirja-e ezeket a szörnyű emlékeket valaki, aki oly közel jár a sírhoz?

Ha a windsori kastély urnöje elbirja ezt az ajándékot, akkor ő a legerősebb idegű asszony, aki eddig e földre született.

— **A kutya-kiállítás megnyitása.** Hangosabb reklámja alig akadt még kiállításnak, mint a Tattersallban ma megnyitott kutyaállításnak. A kiállítás nevezetességeinek messze elhallatszik a hangjuk, csaholás és ugatás csajja a közönséget a Tattersallba. Az *Országos Magyar Ebtenyésztő-Egyesület* hozta össze az ország minden részéből az egyes kutyafajok kiváló képviselőit. Az érdekes kiállítást három napig lehet megtekinteni.

Ma reggel kilenc órákor nyitotta meg *Darányi Ignác*, földmivelési miniszter csekély érdeklődő közönség előtt. A minisztert a kiállítás csarnoka előtt, az udvaron üdvözölte *Gromon Dezső* államtitkár, az ebtenyésztő egyesület elnöke. Mentésül mindjárt meg is mondta, hogy benn a csarnokban nem üdvözölheti, mert ott a kutyák az urak s ugatásukkal, vonításukkal lehetnének teszik az emberi szót. Rövid beszédben megköszönte a miniszternek, hogy az egyesületet működésében támogatja és pártfogását kérte a jövőre is. A miniszter néhány elismerő szava után a társaság a kiállításban körtra indult.

Az előkelő közönség jelenléte éppenséggel nem akadályozta a kutyákat passziójukban, illetve hivatásuk teljesítésében és ugatás teljes erővel. A negyedfélszáz kutya négy sorban van. A törpe olasz pinesitől egészen az óriás bernáthegyiig minden fajta látható: komondor, kuvasz, agár, véreb, borzeb, különböző fajtájú vizsla és más vadászkutya, ujfundlandi, dogg, farkas-spíc, uszkár, törpe majom pinesi, angol róka-kópó, bernáthegyi, mind szépen megfér egymás mellett. A kutyák között van néhány specialitás. A magyar fajtájú kutyákon kívül a hollandi származású fekete kis *szipperkutya*, mely megcsontkíva, fark nélkül jön a világra és a farka csak később nő meg. A földmivelésügyi miniszternek *Buzsi Géza* Felix, a kiállítás és az egyesület titkára szolgált szakcserefi magyarázattal. A kiállítók között sok külföldi is van, a miniszter valamennyit megszólította.

A kiállítás bírái, élükön báró *Podmaniczky Gézával* még délelőtt megkezdtek a kutyák bírálsát. Első díjakat nyert eddig: *Bláthy Ottó* Titusz hatalmas bernáthegyivel, *Fónagy József*, Orlov nevű orosz agarával. Fónagy szetterei is első díjakat nyertek. A legtöbb első díjat, nyolcat, eddig Fónagy nyerte. A bíráls még folyik. A kiállításban a legfigyelemreméltóbb a budapesti falkavadászársaság kollektív kiállítása, báró *Born Frigyes* gyönyörű foxterrierjei, *Buzsi Géza* Felix híres tacskói, *Schescherkó József* orosz agarai. Holnap lesz a kutyák buváversenye.

— **Halálozás.** Dr. *Bruckner Vilmos* nagyszabedi ügyvédet és országgyűlési képviselőt súlyos csapás érte; őa, dr. *Bruckner Ottó* kórházi orvos e hó 16-án Nagyszabeden meghalt. A tohetségese fiatal orvos elhunya széles körökben keltett nély részvétet.

Tauber Emánel, a Baiersdorf és Biau oég délvídi erdő- és faipari üzemének főnöke hatvanéves korában egy bécsi szanatóriumban meghalt.

Weinberger Mihály, szarvasi tekintélyes kereskedő f. hó 17-ikén hatvanöt éves korában meghalt. Dr. Szöllösi Mór fővárosi orvos, dr. Szöllösi Dezső fővárosi ügyvéd, Szöllösi Ödön és Jenő tisztviselők atyjukat gyászolják az elhunytban.

— **A kolozsvári pályaudvar kibővítése.** A m. kir. államvasutak kolozsvári állomásának kibővítését, értesülésünk szerint, még az idén megkezdik. A költségekre 1,940.000 millió korona van előirányozva, amelyből azonban az idén csak 150.000 korona fog felhasználtni. A felvételi épület bővítésére vonatkozó terv még 1894-ben nyert jóváhagyást, de

az időközben megnövekedett személyforgalom szükségessé tette, hogy az eredeti tervezeten módosítás történjék. Az eredetileg 1886 négyyszögmeternyi területre számított felvételi épület 2285 négyyszögmeterre fog terjedni, a szintén tervbe vett verandát bele nem érve. Az építkezés két-három évig fog eltartani.

— **Az aradi tragédia szemtanuja.** *Felteszen* — mint Déváról írják — a napokban halt meg tarcafalvi *Szilveszter Lajos* 88 éves korában. Az elhunyt az 1848—49-iki szabadságharc alatt élelmezési tiszt volt a császári hadseregben s 1849. október havában Aradon teljesített szolgálatot. Tanuja volt a tizenhárom magyar tábornok kivégzésének s annak borzalmas részleteire még agg korában is híven emlékezett. Az osztrák kormány időközben megvonta tőle a nyugdíjat s akkor *Makray László* volt honvédezedes fogadta be házába. Ott is érte utól a halál.

— **A háboru megszüntetésére alakult bizottság.** Érdekes nyomtatványt kapott egy londoni leánynevelő intézet igazgatójától *Kovács János* ur, a kolozsvári unitárius gimnázium tanára. A háboru megszüntetésére alakult bizottság proklamációja — gyászkerethen. A bizottság, mely vagy csak mostanában alakult meg, vagy gyöngö meg a munkára, mivelhoggy mindez ideig nem volt tudomásunk a létezéséről, azért küzd, hogy a háborut hagyják azonnal abba. Célt persze nem fog érní. Hogy igazza van, az nem sokat lendít a dolgán. A proklamáció ezzel kezdődik:

Hagyjunk fel a háboruval!

Felhívás a néphez.

Honfitársainkhoz: Önkhöz fordulunk, hogy szüntessék meg a háborut.

Ez egy olyan igazságtalan háboru, melyet sohasem kellett volna provokálnunk.

Ez egy olyan háboru, melyből semmi haszon sem háramlik reánk, sőt károsodunk általa.

Hogy azt befejezzük, csupán azért, mert elkezdettük, annyi, mint vétket vétekre halmozni.

S csupa meggyőző igazság után, ezzel a két passzussal végződik a proklamáció:

Ha mi a háborut befejezésig folytatjuk, mi lesz annak a következménye?

Feláldozása huszezer derék ifjú életnek.

Lemészárlása legalább ugyanannyi derék boernak.

Nyomor a hazai szegény nép között.

A kereskedés pangása.

Az adó növekedése.

Elvesztése 100,000,000 font sterling keservezen szerzett pénzünknek.

És végre is

Hádkötelezettség!

Megér-e az a küzdelembér egy pipa dohányt?

Ha mi vérben gázolunk azért, hogy kiűzzük Nagy-Britannia zászlaját Pretóriában, még csak akkor fog kezdődni a mi szenvedésünk és leirhatatlan nyomorunk.

Mi egy olyan nemzetet fogunk legyőzni, melyet nem tudunk kormányozni.

Ha mi megkísértjük őket akaratak ellenére is kormányozni, akkor nekünk ott 50.000 katonát kell tartanunk.

Nekünk semmi szükségünk sincs egy második Irországra Dél-Afrikában!

Azért önkhöz fordulunk, hogy szüntessék meg a háborut, még pedig azonnal.

Aláírva a háboru megszüntetésére végett alakult bizottság által.

Dr. Clifford János,
a bizottság elnöke.

Hocking K. Silas,
a vh. biz. elnöke.

Crook W. M.,
tisz. titkár.

Angliával azonban mindenről lehet okosan beszélni, éppen csak erről a gyilkos üzletről nem. Transvaal kell neki minden áron s valószínűleg meg is kapja, csakhoggy nagyon drágán.

— **Az indiai éhínség.** Az indiai vicokirály jelenti a londoni kormányról, hogy ez idő szerint 5,579,000 hindu bennszülöttről kell az indiai angol állampénztárnak gondoskodnia, hogy éhen ne veszenek. A londoni kormány még nem gondoskodik, de gondolkozik az eseten...

— **Éhászág.** Dr. *Politzer Gyula* május 27-ikén délelőtt fél tizenegy órákor esküszik örök hűséget a dohány-utcai zsidó templomban *Misner Margit* kisasszonynak, dr. *Misner Ignác* fővárosi ügyvéd leányának.

— **Krivány sikkasztása.** Minél tovább húzódik a vizsgálat a sikkasztó *Krivány* bűnügyében, annál nagyobbra nő az az összeg, amely az aradmegei árvaipénztárból hiányzik. A mikor *Krivány* sikkasztása kiderült, negyedfélmillió forint elsikkasztásáról beszéltek az aradi megyeházán azóta már felszaporodott ez az összeg három, majd négysszázezer forintra, egy mai felhivatalos távirat már azt jelenti, hogy az eddigi vizsgálat szerint 600,000 forintra rugnak a *Krivány* kezén eltűnt árvaipénzek. Most már igazán kívánatos, hogy befejezzék a vizsgálatot, különben oly rengeteg summa fog még belőle kikerekedni, a mekkorát *Krivány* még akkor sem képesek lehet volna el, ha már csecesemő korában bízták volna rá az árvaipénztárt.

A fent említett távirat így szól:

Arad, május 19.

A *Kriványra* vonatkozó iratokat, melyek a belügyminiszter kiküldöttének tíz évre visszamenő hivatali vizsgálatából származnak, a belügyminiszter visszaküldte. Nyíró vizsgálóbíró most ezek alapján folytatja a vizsgálatot és *Kriványt*, aki beteg, egész nap vallatta. *Krivány* mindent boismert, de büntársakat nem nevez meg. A kiballgatás valószínűleg három hétig is elart. A sikkasztás az eddigi vizsgálat szerint 60,000 frt. A végtárgyalás októberben lesz.

— **Marchand látogatásai.** Párisban megint sokat beszélnek *Marchand* ezredesről, az ugynevezett fasodái győztről. Ez a derék ur egy időben kivívta „a kis Boulanger a mellényzsebben” címet, s akkor a kormány hírtelen elhallgattatta. Most azonban ismét életelt adott magáról, s bebizonyította, hogy üres óráiban Boulanger sikereiről álmodozik. Amikor Afrikából hazakereszt, nagy ovációk tárgya volt, nem azért, mintha hősi tette vagy személye ezt megérdemelte volna, hanem mert a Dreyfus-pör idejében kellett valaki, aki némileg bearayozza a francia hadsereg rozsdás becsületét. Akkor a francia művészek és írók nagy diszalbumot ajándékoztak neki, amelyben rajok és emléksorok voltak. *Marchand* most elérkezettnek látta az időt arra, hogy a művészeknek és íróknak ezt a sziveségét megköszönje, s mindeniket személyesen meglátogatta. A festőművészeknél tett látogatásai legfeljebb komikusan hatottak, de az írónál — akik majdnem mind elsőrangú vezéralakjai a párisi sajtónak — már komolyabb eredménnyel járt. A fiók-Boulangernak ezekhez a látogatásaihoz politikai kombinációkat fűznek, s éppen ezért — mint írják — a kormány ismét bele fog avatkozni *Marchand* kis üzelmébe.

— **Az artisták zászlószentelési ünnepe.**

A Budapesti Artista-Egyesület holnap, vasárnap tartja meg zászlószentelési ünnepét, melyre már hetek óta folytak az előkészületek. Az ünnepség sorrendje a következő: 9 órákor délelőtt: A heroldok ünnepi harsonája a Somossy-féle mulató előtt. Az ünnepi menet sorakozása. Az egyesületek és testületek a Mozsár- és Nagymező-utcaiban állnak fel. 10 órákor: Az ünnepi menet begöngyöltet zászlóval indul a Nagymező-utcan át a Váci-körtra a nyugati pályaudvarig, innen a Teréz-körton keresztül az Oktogonig, az Andrássy-uton át a terézvárosi plébánia-templomhoz. 11 órákor: Az egyleti lobogó beszentelése. 12 órákor: A beszentelt lobogó, kigöngyöltve, fényes menettel a városon keresztül vezetetik. Az ünnepi menet iránya: Király-utca, Erzsébet-körut, Kerepesi-ut, Károly-körut, Váci-körut, az Andrássy-uton keresztül a Somossy-féle mulatóhoz. 2 órákor délután: A zászlószögek beverésének kezdete a Somossy-mulató nagytérben. A honvédezen hangversenye. 4/3 órákor délután: Ünnepi bankett. 4/9 órákor este: Nagy ünnepi hangverseny a Somossy-féle mulatóban, fővárosi színészek és színészek közreműködésével. 11 órákor éjjel: Elite-bál.

— **A megvesztegetett boer volksraad.**

Mint egy brüsszeli táviratunk jelenti, ott június 11-én kezdődik meg annak a szenzációs pörnek a tárgyalása, amelyet a transvaali követség indított meg a báró *Oppenheim* testvérék ellen. A vádléval szerint a két *Oppenheim* testvér a transvaali vasutak építésénél tíz millió frankkal károsította meg a köztársaságot. A vádlottak azt mondják, hogy kilenc millió frankot ebből az összegből *Krügernak*, *Joubertnek* és az egész volksraadnak a megvesztegetésre fordítottak. A tárgyalás állítólag nagy meglepetéseket és leleplezéseket ígér.

— **Nagy tűz.** A sopronmegeji Horvát-Zsidonyban, mint levelezünk telegrafalja, óriási tűzvész pusztított, huszonnyolc ház a melléképületekkel együtt leégett.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiai találmányokat és beajátrozmoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

— **A nagy Galeotto.** Mindenütt működik a nagy Galeotto. Rágalmaznak és rágalmaznak. Mennyi egzisztencia és családi boldogság esik áldozatul az irtóztató rémeknek, amelyről *A sevillai borbélyban* Basilio énekel dicsőítő dalt. A legirtóztatóbban dul a rágalmazás a vidéki városokban, ahol a kisebb arányú viszonyok között hébe-hóba egyéb várokozása sincsen az embereknek, mint hogy egymást megszólják. — Mélyégesen világít bele a nagy Galeotto sőtét üzembe egy nyílt levél, amelyet a *Debreceeni Ujság* tegnapi számában olvasunk; így szól:

Válasz egy megrágalmazott asszony levelére.

Mélyen tisztelt asszonyom! Az utazással járó rendeltetések folytán csak most jutott hozzám levele s így csak most válaszolhatok reá.

Azt kívánja tőlem, hogy igazoljam, mikor volt vége az Arany ember előadásának. Nem válaszoltam magánlevélben, mert aki, vagy akik nem hitték el önnek, hogy 11 óra 10 perccor s így én egynegyed, vagy háromnegyed tizenkét előtt nem lehetett otthon, nem hinnének az én levelemnek sem, azt mondanák: az ön óhajására szívességet tesztek s az előadás végének idejét az ön tetszése szerinti időre írom.

Erre sem önnek, sem nekem nincs szükségünk.

III — tanul hiva fel az egész közönséget — jelentem tehát ki, hogy az Arany ember előadása 11 óra 10 perccig tartott s én 11 és fél óra előtt nem lehetett otthon.

Sajnálom, hogy a színház miatt negysád méltatlan megbántásnak lett kitéve, de aki ilyen vakon támad, annál a támadásra mindig van ok és alkalom.

Üdvözlő tisztelettel:

*Komjáthy János,
igazgató.*

Egy agyonkínzott, tönkre rágalmazott és — minő meghatóan — védtelen asszony tragédiája me-rend elénk ezekből a sorokból. Nem tudjuk, hogy a kicsoda, nem látjuk könnyáztató arcát és nem halljuk fuldokló zokogását a szerencsétlennek és sejtelmünk sincsen róla, hogy a nagy Galeotto minő boldogságtól akarta megfosztani. Minden esetre élete boldogságától, mert csak a végső kétségbeesés féktelensége ragadhatta odáig, hogy női szemérmességének megáldásával alibi-jének bizonyítását egy ismeretlen színház direktortól kérje! Ott áll most kint ez a gyöngésszony a nyilvánosság porondján és elszántan küzd a becsületért, mialatt fátynall takarja el arcát. Ezt a fátynallt ne libbentse föl senki, — de álljon mellé mindenki.

— **Ellopott értékpapírok.** Hay Mihály nagybirtokos — mint említettük — jelentést tett a főkapitányságon, hogy a lakásáról eltűnt hatvanháromezert forintnyi értékpapíros. Hay május 15-én Nagy-Abonyra akart költözködni. Elutazás előtt rendezen a lezárt és pénzváltó bankban szokta elhelyezni értékpapírokat; azért a mondtott napon kivette valamennyit a hálószobában levő vaskasszából s kivitte az ebédlő asztalára, hogy jegyzéket készítsen rólok. Ebben a munkájában legidősebb fia segítette neki. Kiválogatták a bankba szánt értékpapírosokat; a többi pedig újságba csomagolva bevitte az öreg ur a hálószobába, hogy a kasszába tegye. Félórával később befejezték a dolgot, aztán a háziak a kofferokat megöltötték holmival s még aznap föladták a vasutón Nagy-Abonyra. Másnap este Hay Mihály valamit keresett a vaskasszában s akkor észrevette, hogy az újságpapírosba csomagolt értékpapíros eltűnt. A hetvennégy esztendő ember nem emlékezik vissza arra, vajjon a csomagot betette-e a kasszába, vagy csak az íróasztalra, vagy esetleg a tűkőrtre helyezte. A kérdéses időben a szobaleány, *Makai Julcsa* volt a hálószobában s amíg az ebédlőben az üszzeirás folyt, az alatt takarított a kassza közelében, amely nyitva volt. Ha tolvajlás történt, akkor csakis a cseléd lehet bűnös, de lehet, hogy valamelyik kofferbe pakolták el az értékpapírokat. Az eltűnt csomagban kilenc takarékpénztári könyv volt, amelyek ötvenezer forintot szólnak, azonkívül volt benne tizenháromezer forintnyi értékpapíros és pedig 1 darab tízezer koronás koronajáradék (száma 20 691), 10 darab száz forintos (számuk 18281—82, 61679—82, 63108—11), 1 darab ötven forintos (száma 27175) és 11 darab ezer forintos (számuk 32482—83, 16254—59, 68078, 63108) regále-kötvény, továbbá egy bizosítási könyv. A takarékpénztári könyvecskéket azonnal letiltották a Pestí Hazai Első Takarékpénztárnál s így Hay kára csak tizenháromezer forint. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Hayék holnap Nagy-Abonyban utaznak s fölnyitják a kofferüket. Erősen bizakodnak abban, hogy az eltűnt csomag bennük lesz.

— **Duna-Tisza-oszatorna.** A kereskedelemügyi minisztérium kirendeltsége, amely a Duna-Tisza-oszatorna elmunkálataival foglalkozik, arra kérte a főváros hatóságát, hogy a munkálatok megkönnyítése és gyorsítása céljából a szükséges fölvetelék s a hosszúsági és szélességi adatokat bővítse rendelkezésre. A mérnöki-hivatal azt a jelentést tette, hogy — mivel a nagyszerű vállalat a főváros és ország érdekében történik, — helyes lesz a főváros fölvetelének egy teljes és összefüggő példányát átengedni. De ha a minisztérium kirendeltsége egyéb adatokat is kíván, azokat szintén a legzűsebben adják át.

— **Goldmark magyarsága.** A gmündeni Goldmark-ünnepen történt valami olyan is, aminek érdemes külön néhány sort szentelni. Az ősz mester hosszabb beszédben világoság hitvallást tett magyar voltáról. Grün tanár köszöntötte fel Goldmarkot mint magyart, mire az agg zeneszerző könnyes szemmel válaszolt:

— Munkásságomnak és alkotásaimnak — ugymond — osztrák föld a helye, s művészi egyéniségem német. Bécs és Gmunden második hazám lett, de azért csak meghatottsággal tudok a hazai földre gondolni. Ámbátor kora gyermekkoromban hagytam el Magyarországot, mégis bennem reszketnek még az első benyomások, amelyek az idők folyamán művészi benyomásokká nőttek. Magyar hazámhoz a hála érzése köt, ahhoz a magyar földhöz, amelynek mindig hű fia voltam, s amelynek szerető gyermeke maradtok mindhalálig.

Lelkes toszjtját, amelynek végét könnyektől esillogó szemmel mondta, *újen*-kiáltással végezte. És egy negyedórával ez után a köszöntő után felolvasták *Koerber* osztrák miniszterelnök üdvözlő táviratát, amely Goldmarknak, mint *hírneves osztráknak* kíván szerencsét . . .

— **Kárvalott rendőrség.** Az amsi rendőrség új toloncsóját fényes nappal ellopta egy Grain de Sel nevű osztrák, — ezen nevet most egész Franciaország. A bátor fickó fölült a kocsira, belevágott a lovakba és elhajtott. Vagy másfél óráig üldözték a rendőrök, míg a lovak megbokrosodtak és elesípheték. Az amsi rendőrök pedig most szörnyen rüsztelkednek és rendre kapják a részvétiratokat, amelyekben mindentelje csufolódosók is olvashatók.

— A rendőr nem arra való, hogy magára vigyázzon! — mondja az egyik.

— Szálguldo toloncsók! Mely ritka zsákmány! — mondja a másik.

— Tessék vigyázni, hogy a rendőr-laktanyát el ne emeljék! — hangzik másrésztől a figyelmeztetés.

És a város mit tehetett egyebet, megszaportotta a rendőrök létszámát.

— **Egy államnyomda bosszúsága.** Az osztrák császári királyi államnyomda igen furesa helyzetbe jutott. Drága pénzen, finom papíron, elegans metszetű betűkkel elejétől végig kénytelen kiadni egy nagy költői elbeszélést, amelyet államellenes tendenciája miatt az ügyesség *elkobtatott*. A dolog úgy történt, hogy az osztrák képviselőház egy obstruáló tagja interpellációja keretében felolvasta *Czech Szvatopluk* cseh költő nagy elbeszélését: *A leselini kedvesét*. Ez az elbeszélés kétszázoldalas vastag kötet, s mivel a képviselő felolvasta, szóról szóra benn kell lennie az ülés jegyzőkönyvében. Az ülés nyomtatott jegyzőkönyvét pedig néhány száz példányban az államnyomda nyomja, s így most az elkobzott elbeszélést államköltségen adják ki, s ami még jobb: terjesztik is.

— **Ongyilkos vasuti ellenőr.** Említettük, hogy *Mandello* Ágoston államvasuti ellenőr tegnapelőtt a Vörösmarty-utca 11. szám alatt levő ház harmadik emeletéről az utcarra vetette magát s szörnyen halt. Az ellenőr holtestét bevitték a boncoló intézetbe, de a hatóság engedelmével a boncolást mellőzték. *Mandello* holtestét ma este kiviszi a kerepesi-úti temető halottasházába s onnan holnap, vasárnap délután három órákor kísérik örök nyugalma helyére.

— **Késelő szerelmes.** *Farkas* Ferenc gyöngyösi születésű 35 éves kocsis éveken át közös háztartásban élt *Serák* Mari családiannyal, sőt a viszonyból egy leánygyermek is származott. Nemrégiben a leány megunta a kedvesét és *Vona* Rudolf asztaloshoz, ennek Lipót-körút 10. szám alatt levő lakására költözött. *Farkas* tegnap bezergetett *Vona* lakására, hogy okvetlenül beszélnie kell volt kedvesével. *Vona* azonban nem eresztette be, mire *Farkas* kést rántott elő és az asztalos mellébe dőtte. A súlyosan megsérült a Rókus-kórházba vitték, a késelőt pedig letartóztatta a rendőrség.

— **Rendőri hírek.** *Baleset a gyárban.* A Láng-féle küllő vácu-úti gépgyárban ma délelőtt *Kugler* József 23 éves bádognos munkás egy hét méter magas tetőről lezuhant és bal csontját törte. Súlyos sebével a Rókusba vitték. — *Felborult kocsi.* A Kalvaria-tér és Madách-utca sarkán ma délelőtt egy kocsi felborult. A kocsiúró *Czinege* József kömüves-nos oty szerencsétlenül bukott ki a kocsiból, hogy agyarakódást szenvedett s eszméletlen állapotban vitték a Rókusba. — *Gyermekholtestet a szemében.* *Peringer* Jánosné, a Hainal-utca 8. számú ház mesternője tegnap a lépcsőházban egy látszólag szalmával és ruharonnyókkal tele csomagot talált. A ház-

mesternő abban a hitben, hogy az csak hulladék, a szemébe dobta. A szemetes vette észre, hogy a csomagban egy nyolc hónapos memmagzat van. A rendőrség megindította a nyomozást. — *Rablátadás.* *Anguszt* József kömüves bejelentette, hogy a napokban késő este az Úteg-utcai lakására tartott s amikor az utába beért, négy sáncos topant eleje és letépték ezüst óráját és láncát, aztán pedig főbe vágták és elfutottak. A rendőrség nyomozza a rablókat. — *Leestett a II-ik emeletről.* *Taranyí* Károly 11 éves tanuló tegnap este eddig ismeretlen módon lezuhant a Kazán-utca 12. sz. a. levő ház második emeletének lépcsőházából a földszintre. A szerencsétlen fiút az agyarakódás tünetei között eszméletlenül sz lították a Szent-János kórházba.

— **Ös-Budavára** teljes, fényes majusi műsorával nyújt élvezetet ma már a szép idő beálltával. A műsort eddig a rossz idő miatt alig volt képes bemutatni. Hasonló variété-előadásban ritkán lehet gyönyörködni és a páralan mutatványok igazi élvezetet szereznek. Megelőzőleg mindenki színpadon egy-egy bohózatot adnak. A hangversenyről a honvédeknek gondoskodik.

(x) **Bogdán József** kocsigyár Budapest, IX., Páva-utca 7—12., városi raktár VIII., Muzeum-körút 10, II. udvar. Készíti hintók és gyászokocsik, kitűnő minőség, a legújanyosabb árak. Javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett tenykepészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

A tanárok fizetése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 19.

A tisztáninenni evangélikus református egyházkerület tavaszi közgyűlésén, amelyről röviden már megemlékeztünk, nagy feltűnést keltett *Fejes* István *sátoralja-uhelyi* lelkész felszólalása. *Fejes* a sárospataki tanároknak a fizetés-fölemelés iránt beadott kérvényének tárgyalása alkalmával a tanárok fizetésfölemelése ellen beszélt.

Elérkezettnek látja — ugymond — az időt arra, hogy a tanárok szertelen követeléseivel való állásfoglalásra hívja fel a közvélemény figyelmét. Szerinte a tanárok fizetésfölemelés iránti zaklatásainak nincs határa. Összehasonlítást tesz a más foglalkozású szellemi munkások és a tanárok anyagi ellátása között s azt találja, hogy az utóbbiak nagyon kedvező helyzetben vannak minden más hivatalnokhoz képest, meri heti 16—18 órai munkáért 3—4 hónapi vakáció mellett olyan nagy fizetésben részesül még a kezdő tanár is, amilyent hasonló kvalifikációval bíró egyén sem az igazságszolgáltatásnál, sem a közigazgatásnál hosszabb működés után sem kap. És micsoda nagy aránytalanság a néptanító hogy a lelkész és a tanárok fizetése között, azonkívül, hogy az utóbbiaknak még ötödéves korpóték is jár és ami legfelütőbb, harminc évi működés után teljes fizetéssel mehetnek nyugdíjba, holott minden más hivatali állásnál negyven év a szolgálati idő! — Hát hol van ehhez fogható állás mai nap Magyarországon! — És azért a tanárok még mindig panaszokodnak, elégedetlenkednek. A Beöthy Zsolt elnöklete alatt álló *Országos Középiskolai Tanárjegyesület* tagjai soha se tanácsokoznak arról, hogy miként lehetne a gimnáziumból a lélekszáritó grammatikálist kiküszöbölni, vagy hogy mi az oka a nyolc esztendőn át heti hat órában való latin tanítás teljes eredménytelenségének stb., hanem folyton-olyvást csak a rangsora való beosztás és fizetésemelést hajkurászák az üléseken. Ezeket a keserű igazságokat nem meri, nem akarja senki elmondani az országban, hát ő elmondja és magára is veszi e szokimondásért az ódiomot. Mert szerinte már egyszer, bármilyen nehezen esik is, hárt kell szabni a tanár urak szertelen kívánságait hirdető országos áramlatnak.

A gyűlésen jelen levő tanárok nagy lelkesedéssel hallgatták a *Fejes* beszédét, amelyet az egyházi és világi férfiak nagy többsége sűrű helyesléssel és tetszéssel kísért.

Eddig a tudósítás. Komoly testületben hangzott el a vád, lehetetlen tehát elhallgatnunk a megjegyzéseket, amelyeket *Fejes* István beszéde vált ki belőlünk. Annál kevésbé, mert az egyházkerületi gyűlés nagy többsége magáévá tette *Fejes* István felszólalását. Csak nagyjában kellene vázolnunk a tanár vállára nehezdedő reneteg munkát és rögtön kitűnnék, hogy ennek a nagy munkának aránytalanul kicsiny a dotációja. Sajnos, igen nagy okuk van a tanároknak arra, hogy kérve-kériki fizetésük javítását. És kívánságuk teljes jogosságát nem dönti meg semmiféle összehasonlítás, amely a tanár munkáját és fizetését az egyéb pályán működő szellemi munkások munkájával és fizetésével veti egybe. A nemzet legdrágább kincsét, a jövődjét, bizza az isko-

lára, a tanárnak és a tanítónak tehát minden legesekélyebb anyagi gond nélkül kellene hivatalát végeznie. Az anyagi gondok pedig a tanárnak és a tanítóra megbénító erővel nehezednek rá. Elég baj, hogy ez a csapás a közhivatalok munkásai között mindenütt kísért. Az állami költségvetés tárgyalása alkalmával bizony nagyon gyakori az argumentum, amellyel a bajokat takargatjuk, hogy szegény ország vagyunk, az állam nem fizetheti munkásait abban a mértékben, amely mértékben ők munkájukkal kiérdemlik. A tanárnak meg a tanítónak nincs megfizetve a munkája. A tanár a heti óraszámán fölül nagyon sokat dolgozik az iskolának, otthon írásbeli dolgozatokat javít, tovább képezi magát és ezen kívül kontaktust tart fenn a házi fegyelemmel. Ha pedig mindezt a fáradtságos és igazán testtelkeltől munkát meg nem fizethetjük, legalább ismerjük el, hogy a kultúra legerősebb oszlopainak, a tanároknak és a tanítóknak a kívánsága méltányos.

Tramway-sztrájk Berlinben.

Budapest, május 19.

Ma reggelre kiütközött Berlinben a már hosszabb idő óta húzódozó tramway-sztrájk. A közúti vasutak kalauzjai és kocsisai, megsokalva a társaság egyre gyarapodó nyereségét és keveselése maguk fizetését, béremelést és munka-csökkenést követeltek s minthogy az igazgatósággal nem jutottak megegyezésre, ma reggelre nem álltak szolgálatba. Az óriás metropolisban mindössze néhány tramway-kocsi — hivatalnokoktól vezetve — járt ma reggel az utcákon s azokat is gátolták a közlekedésben a sztrájkolók és a velük rokonszenvező közönség bizonyos elemei. Az omnibuszok járnak ugyan, de a roppant napi forgalmat nem bírják meg még a bérkocsikkal együtt sem. A sztrájkolók múlt éjszai határozói gyűlésükön szükségessé tartották kimondani, hogy az ő mozgalmuk nem szociáldemokratikus irányzatú, hanem tiszta bérforgalom. Az előfordult eseményekről a következőket jelentik nekünk:

Berlin, május 19.

A közúti vasút alkalmazottainak sztrájkja kezd nagyon veszedelmes lenni. A rendőrség már ma is tehetetlen volt a zavargók ellenében s aggodalommal néz a lakosság és a hatóság a holnap elébe, amikor még nagyobb összejelölések vannak készülöben.

A sztrájkolókhoz csatlakozott a csöcselék is és egyesült erővel akarták megakadályozni annak a néhány kocsinak a közlekedését, amelyeket felügyelők és tisztviselők vezettek. A tömeg a kocsik elé állott, amelyeket kiemelt és keresztbe állított a síneken. Egy kocsi a tömeg közé szübhött egy vasruddal. Erre a zavargók lekapták a kocsiról s addig verték míg eszméletét nem vesztette. Haldokolva vitték a mentők kórházba. A sztrájkolók felszállnak a közlekedő kocsikra, amelyeken ellenőrök végzik a szolgálatot; mikor feljutnak, megváltják jegyeiket, aztán szidják az ellenőröket, leköpdösik és lehajítják őket a kocsiról. Egy ellenőrnek a kezét keresztül szurták. A sínekre köveket és kocsiszámra homokot hordának, a kocsivezetőknek homokot szórnak a szemükbe. Egész nap lovasrendőrség tartotta megszállva a villamos vasutvonalakat, de képtelen volt a sztrájkolókat elzavarni.

Berlin, május 19.

A közúti vasút kocsisainak és kalauzainak sztrájkja miatt az utcai forgalomban nagy zavarok támadtak. Az omnibuszok és bérkocsik nem győzik a forgalmat. A közúti vasút vonalain csak néhány kocsi közlekedik, a melyeket a segédszemélyzet és a néhány alkalmazott vezet, akik nem csatlakoztak a sztrájkolókhöz. A nagy közúti vasút igazgatósága hirdetményt bocsátott ki, amely szerint azok a sztrájkoló alkalmazottak, akik hűfőig szolgálatba nem állnak, szorzódésszegés miatt elbocsátottaknak tekintetik magukat. Az igazgatóság közli továbbá, hogy nem járulhat hozzá a sztrájkolóknak ahhoz a kívánságához, hogy az iparnatóság döntsön.

Berlin, május 19.

Azt a néhány kocsi és kalauz, akik a közúti vasút vonalain szolgálatot végeznek, a sztrájkolók és a járőrök izgatott kiáltásokkal fogadják. A Dönhof-téren, a városi közlekedés középpontján, a sztrájkolók és a sztrájkban nem is részes emberek ma délelőtt két lovasúti kocsi lovakat fogtak be és a kocsikat, amelyeknek ablakait bevették, a síneken keresztül állították, úgy hogy a forgalom jó ideig teljesen megakadt. Végre a rendőrség segített a dolgon.

Berlin, május 19.

A már jelelt rendzavarásokon kívül történtek rendzavarások a városok más pontján is. Egy délelőtti meggyűlésen, amelyen vagy 3000

sztrájkoló vett részt, elhatározták a sztrájk folytatását. A rendet a rendőrség egy erős kirendeltsége tartja fenn. A sztrájkolók száma vagy ötezerre rug.

Elég!

Tudniillik a vizsgálatból. Abból a vizsgálatból, amely a Krivány által elsikkasztott százezrek mennyiségét van hivatva megállapítani. Meri amióta ez a vizsgálat folyik, egyre nagyobb lesz a hiány. Eleinte csak egy négyedmillió hiányzott az árpapénztárból, majd néhány hónap múlva a hiány elérte a kerek 300,000 forintnyi rekordot. A vizsgálat tovább folyt. A hármas számból négyes lett s hivatalosan konstátálták, hogy 400,000 forint hiányzik. Az urak tovább vizsgáltak, s mint ezt ön, nyájas olvasó, már előre sejtí, a négyes százból ötszáz lett. De ez még mindig semmi. Ma azt a hírt kapjuk, hogy a vizsgálat mostani stádiumában — 600,000 forint hiányt konstátáltak.

Elég.

Mert ha nem hiszik el, a következő hírekre lehetünk elkészülve.

I.

Krivány ügye. A vizsgálóbizottság erőlyesen folytatja Krivány ügyében a vizsgálatot. Mint legutóbb kiderült, Krivány a már régebben konstátált 4,564,675 forintot kívül az aradi állandó színházat, a főcsatornát, a Marost és a készülő Szentháromság-szobor tervezetét is elsikkasztotta. Elsikkasztotta ezenfelül a legközelebbi tíz évre várható összes községi adóbevételket, a rendőri pénzbüntetéseket és vagy huszonnévet az aradi várban sinlődő foglyok büntetéséből.

II.

— *Krivány.* Ennek a rovtól multu egyénnek a sikkasztásai egyre nagyobb hullámokat vernek. Mint a vizsgálat kiderítette, a sikkasztó nemcsak Arad városában, hanem Budapesten is erősen működött. Ő sikkasztotta el a magyar tüzérséget és az összes hiányzó köztereket. Elsikkasztotta a lőpórtári dűlőt és a flatorit gátat. Az ő kezén vezett el minden, a mit a legutóbbi évek alatt nem találtak a helyén.

III.

— *Krivány sikkasztásai.* Krivány János sikkasztásai — mint a vizsgálat kiderítette — nemzetközi jellegűek. Eddig ugyanis a következők derültek ki róla: Ő sikkasztotta el a római Colosseum három emeletét, a Livius hiányzó fejezeit és Ninive városát. Ugyancsak az ő kezén vezett el a lengyel szabadság, a finn alkotmány és az osztrák parlamentarizmus. Ő sikkasztotta el a Dreyfus-ügy iratait és a fátyolos hölgy fátyolát. Lope de Vegának négyezer vigjátékát sikkasztotta el, nem is szólva a Szaturnus második holdjáról és a Herkules állagzat aljáról, a melyek mind az ő büns üzemleinek áldozatai a Leonida csillagraj 425,000 hullócsillagával egyetemben.

Elég.

— o. —

Sulyos sértés.

Ennek a históriának *Cronje* a paardebergi orosz-lán, Adams a szokó és egy fiatal szálás bácskai családapa a hőse.

Adams a privát életben sokkal csendesebb természetű mint a turfón. Szinte hihetetlennek látszik tehát, hogy Adams össze is tud veszni. Összevesselt egy fiatal bácskai családapával. Nem is a gyepen, de egy szalonban, frakkos urak és brokátban pompázó hölgyek előtt rontottak egymásnak. A veszekedés tehát felül kerekedett a hétköznapi veszekedéseken, sőt politikai háttérrel bírt és a lovagiasság szabályai szerint folyt le.

A mi magyar parasztunk agya-bugyának nevezte volna el ugyan ezt a mérközést, de ennek a füstös és ködös Angliában más a neve.

Történt pedig az eset imígyen:

Egy ismert sportsman az ideai turf szezon kezdetén el akart bucsuzni a téli édes semmittevéstől és egy csendes vacsorára hívta meg barátait és ismerőseit. El is jöttek valamennyien.

A hangulat erősen angolos volt, s különösen, mikor a társalgásba belevonták a boerok haróát, a mi fiatal bácskai emberünk harmad- vagy negyedmagával nem a legjobban érezte magát.

Hogy milyen sovínizmus dühöngött az estén, azt a következmények kelőképpen tükröztették vissza.

Alig vonult a társaság a szalonokba, sürgőnyt hozott be egy inas. Lourenço-Marquezból adták fel és *Mr. Melca/nyak* volt címeze.

Az angolok lázasan ugrottak fel helyeikről. A sürgőnyben az volt meztírva röviden, hogy *Cronje*

Paardebergnél kapitulált és *Buller* bevonult Lady-smithbe.

— Cheer! Hurrah! Bravo Roberts! Bravo Buller!

— Lássá, — roban a bácskaihoz Adams, — az önök újságjait telve vannak boer győzelmekek és angol gyűlölettel. Önöknek fogalmuk sincs, micsoda ember az a Roberts, az a Buller, hát még lord Kitchener! No, uram, figyeljen szavamra. Lord Kitchener mords manó, és ha bevonul Pretóriába, az lesz legelső dolga, hogy Krügernek, az aranyos nagyapának — jegyzé meg finom gunnyal — szálanként húzza ki szakállát. A long Tomból pedig színházi gukkert fog csináltatni magának.

A bácskai egykedvűen pőfékelt s honi szokás szerint olyan ex-et hozott a poharából, hogy még az x sem maradt benne.

— Nos uram, mit szól hozzá? — faggatta Adams.

— Hogy mit szólok hozzá? — felel vállat vonva a bácskai, — tudja Mister, udvariasan ugy kellene magamat kifejezmem, hogy a ma esti udonság hangulatsinálás, az angolok reklám izü hiob hire, de én keresetlen magyar egyszerűséggel azt mondom, hogy aminek most önök annyira örülnek, az egyszerűen nem igaz.

Uram, ön sulyosan megsértette Nagy-Britániát s ezért elégtételt kérek.

A szálás bácskai leteszi szivarját és felemelkedik.

Adams mind a két kezével megmarkolja ellenfele jobbját és sant gene levei kabátját.

A mi magyarunk sokkal hidegebb véru volt ez alkalommal, mint Adams és csak elbámult a ceremóniát. Önmagától pedig azt kérdezte:

— No most mi lesz?

Adams egy kedélyes box-ra invitálta meg a boerbarát magyart.

A bácskai is neki vetkőződött s a hölgyek a frakkos urakkal egyetemben körbe állottak a terem közepén. Később tudtam meg, hogy mindez nem illetlenség. London utcáin minden szóváltásnak, vagy tyukszemre taposásnak ott nyomban a helyszínin ilyen a finishe.

Megkezdődött a küzdelem. Az angol düledt szemekkel mutogatja az ökleit. A magyar hunyorgatva utánozza minden mozdulatát. Adams sebes szökkenéssel rent az én honfitársamnak. Megijedtem. A következő pillanatban rövid nyekkenés.

A sampion szokó vilámgyorsan ugrott fel a földről s futott ki a szárnyas ajtón keresztül. Ennyi volt az egész. A társaság ismét csoportokba oszlott.

Az ellenfél egy nevedőre mulva meghízott orral és piros petyhes batiszt inggel tért vissza. Izgatottan kereste a győztest s mikor megpillantotta, eléje ment. Mind a két kezével megszorította a jobbját.

— Uram ön derék ember. Mondja csak, sokáig tartózkodott ön Angliában?

— Egy perőig sem. Én Szabadkán születtem és *Mamuska* a nevem. Ha tőbbit akar tudni, legyen szerencsénk ott lent minálunk egy városi közgyűlésen.

— Helyes. Megigérem, ha csak szerét tehetem, nem megyek Szabadkára, de fenntartom, amire figyelmezteltem, hogy Lord Kitchener, ha Pretóriába bevonul, szálankint tépi ki Krüger apóának a szakállát.

— Fogadjunk, hogy nem.

— Fogadjunk.

— Ha ön nyer, kap tőlem egy hároméves félvér fojneryelt paripát.

— S ha én veszek — válaszol a bácskai — küldök önnek egy négylovas magyar fogatot kocsisostul együtt s azt is megigérem, hogy a kocsi feleséges ember lesz, hogy nagyobb gyönyörűsége teljék az ajándékban.

— Áll a fogadás.

A társaságban élénk beszéd tárgyat képezte a fogadás és sokáig elmulattak rajta. Mielőtt oszladni kezdtek, Adams kisiet, hogy egy inast a lábzsákjára küldjön, mert kemény hidogra vált a reggel. Az egyik inas sapkáit a kezében éppen távozóban volt.

— Hallja Jean, hé! Legyen szives, menjen...

— Bocsánatot, Mister, a sürgőnyhivatalba kell sietnem ezzel a cédulával.

— Mutassa — szól Adams s bár érezte, hogy indiskrécióit követ el, kikapta az irást az inas kezéből. Gyorsan átfutotta a srokot.

A sampion szokó le volt sujtva.

Krüger Pál elnök urnak Pretória, Transvaal. Angol részről hallom, lehet hogy tréfa, de a meggyalázó szándék sincs kizarva. Lord Kitchener, ha ön fogságba kerül, szálanként tépi ki tisztos ősz szakállát. Kerem, ha érdekében áll, e sürgőny vetele után borotválkozzék meg.

Egy boerbarát magyart.

Ez volt a sürgőny tartalma. Hogy azt Krüger apó meg is kapta volna, nem merem határozottan állítani, mert a délafrikai köztársaság részéről erre vonatkozó hivatalos hír még nem érkezett.

Arra azonban el lehetünk készülve, hogy az illusztrált lapok egyszer csak a csupasz Állu Krüger Pál arcképeivel fognak kedveskedni olvasóinknak.

Legjobb járt mégis a bácskai, mert amint a nevezetes estéről hazatért, már a kapuban jelentették neki, hogy egy felnyergelt félvér-paripa nyerit az istállójában.

Zsedényi Aladár.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros térképe.** A Budai Tanító-egyesület már régebben panaszolta, hogy az iskolák híján vannak a főváros iskolai pedagógiai térképeknek. A közoktatásiügyi bizottság, mikor először tárgyalta az ügyet, egy albizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Ez a bizottság tegnap megtette jelentését, s egyidőre bemutatta három felszólított cégnek berkeztelt térkép-vázlatát. A bizottság tegnap dr. Havass Rezső indítványára a Kogutovitz és társa céget bízta meg a térkép elkészítésével.

(*) **Sírboltok építése.** A közletemi bizottság tegnap egyéb ügyek közt a sírboltok díttételeit is tárgyalta. A tárgyalás során általános helyesléssel fogadták Kupp Zsigmondnak azt a kívánását, hogy az új sírboltokat ne építék abban a katakombarendszerben, amelyben legutjában Budán építettek, mert ez a közönségnek éppen nem nyerte meg a tetszését. A sírboltok ugyanis olyan közel vannak egymáshoz a falba illesztve, hogy így a hozzátartozók kegyelme igen sokszor megzavarthatást szenved. A bizottság kimondotta, hogy a pesti oldalon nem javasolja az ilyen rendszerű sírboltok építését.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A tenorista-kérdés megoldása.** A tenorista-krízis végéről az Operaház igazgatósága a következő kommunikét teszi közzé:

Az Operaház igazgatósága Alberti Werner és Broulík Ferenc tenoristákat a folyó évi szeptembertől egy évre szerződöttette; tárgyalást folytat még az igazgatóság néhány elsőrangú tenoristával, akik szerződöttes céljából részint a folyó, részint a jövő szezonban fognak vendég szerepelni.

El van tehát hírvita annak a veszélye, hogy az Operaház a jövő szezonnak megfelelő tenoristák nélkül nézzen elébe. Alberti Werner és Broulík Ferenc szerződöttesével mégis csak biztosítva van valahogyan a műsor, amelynek mostanság már csak vendégekkel tudtak némi változatosságot adni. Hogy az igazgatóság ennek a két énekesnek a szerződöttesével nem tekintti végleg megoldottnak a tenorista-kérdést, bizonyítja az a körültekintő óvatosság, hogy mind a ketőt csak egy évre szerződöttesették, — valamint a kommunikének az a kijelentése is, hogy szerződöttes céljából az igazgatóság részint a folyó, részint a jövő szezonban néhány első rangú tenoristát vendég szerepeltetni fog. Broulík Ferenc már régi ismerőse közönségünknek: soha se volt vonzóerő, de nagyon sok kedvelt operát lehetett vele a műsornak megtartani. A millenniumi esztendőben csuful cserbe hagyta az Operát, amelyvel szemben később pöröt szerencsésen meg tudta nyerni. Azóta külföldön nem sok szerencsével vendég szerepelt, a nélkül, hogy négy esztendő alatt állandó kontraktushoz tudott volna jutni. Reméljük, hogy az énekes, akiben különben is erősen dominál az üzletember, hálás lesz az igazgatóságnak, amely őt visszakeresztötte, és a közönségnek is, amely modorát megszokván, talán ismét élénkesse lesz iránta. Ne nézze Broulík fejös tohéné az intézetet, hanem tanusitson művészi buzgalmat! Werner, mint vendég, igen rövid idő alatt nyerte meg a közönség és a kritika rokonszenvét. Olyan időben, amikor már szinte megcsömörlöttünk az olasz énekesek tudó-produkcióitól, Alberti nemcsak tündökletes magas kvintáljára, de izlésével meg énektudásával is arattott sikert. Persze, be kell várni, vajjon meg tudja-e szokni publikumunk a nagy hangú tenorista ici-pici természetét, amely — bizony — sok szerepben erősen teszi próbára az illuziót. Azonfelül úgy tudjuk, nem igen nagy a repertóriája se, több dalművet pedig csak németül tud, úgy hogy magyarul vagy olaszul kell áttanulnia. Ha Alberti Werner szorgalmas lesz, szeptemberig olyan repertoárral készíthet el, amely őt — esetleg — igen értékes tagjává teszi műintézetünknek.

** **Hírek a Nemzeti Színházról.** A Nemzeti Színház a heti műsorán két hosszabb idő óta nem adott vigjáték szerepelt: *A jó barátok* Sardoutól és *Rákosi Jenő Aesopus*. Mindkettőt a régi szereposztással adják. Az *Aesopus* két női főszerepét P. Márkus Emília és Cs. Alszeghi Irma játsszák. Az *ember tragédiájának* csütörtöki előadása, *Fai Szerenával* Eva szerepében, a főbb előadásoktól eltérően este hét órákor kezdődik.

** **Az Operából.** Arnoldson Sigríd, az Operaház vendégművésznője holnap, vasárnap *A seviliai borbély* Rosina szerepében lép fel s az énekeske jelenlétében betölti az *armyékántó* éneklő Dinorah operából; a többi szerepeket Valent Vilma, Arányi, Takács, Hegedűs, Korvai, Mihályi és Ney B. éneklék. Az operát a *Jococo* ballet előadása követi; a *pas de trois* betétét Balogh Szidi, Schmidek Gizella s Carbone táncolják. Az előadást hétfőelőnyomban (84. sz.) tartják részben fölemelt helyárak mellett.

** **Hírek a Vígyszínházról.** A Vígyszínház jövő heti műsorában Philipp Felix nagyhatású drámája, a *Golgotha* öt estén át van kitüzve előadásra, u. m. hétfőn, kedden, csütörtön, pénteken és vasárnap. E hónap 24-én, áldozó-csütörtök délutánján *Guthi Soma* és *Rákosi Viktor* nagy sikert arattott bohózat *Napoleon öcsém*, 27-én vasárnap délután *Makai Emil Tudós professzor* című verses színjátéka kerül színre, mérsékelt helyárakkal.

** **A spanyol Duse Párisban.** *Guerrera* Mária, akit honfitársai a „spanyol Duse“ névvel tisztelték meg, mint már említettük, a kiállítás folyományában fog vendég szerepelni. A művésznő egy még egészen új *Echegaray*-dráman kívül, *Calderon Zalameai úr*, *Lope de Vega Sevillai csútaga* és két modern darabban fog fellépni.

** **Lababár Kálmán jubileuma.** *Lababár* Kálmán, a Nemzeti Színház tagja, e hó 30-án ünnepli művészi pályájának 30-ik évfordulóját. Ez alkalomból a Nemzeti Színházban *Liliumfi* fogják adni, amelynek címszerepében a jubilláló művész sokszor arattott megérdemelt sikereket.

** **Hírek a Népszínházról.** Karczagló *Kopácsi* Juliska a hét folyamán háromszor lép föl a Népszínházban mint vendég: szordán, csütörtökön és pénteken. A művésznő mind a három estén a *Szép Helena* címszerepét fogja játszani. — *Fedák* Sári, a pozsonyi színház szubrett-primadonnája a hét folyamán harmadik szerepében is bemutatkozik a Népszínházban; kedden lép föl a *Kadétkissasszony* Lucy szerepében. — Holnap vasárnap lesz e szezonban a Népszínház utolsó délutáni előadása. Színre kerül: *A kis szökevény* Hegyi Arankával, *Kéry* Klárával és *Blaha* Sárkával a női főszerepekben. Az előadást hétfőn ismétlik. A jövő vasárnap már csak esti előadás lesz: *Az igmándi kispap* *Blaha* Lujza asszonnyal és *Hegyi* Arankával. — Szombaton e hó 26-ikán hosszabb szünet után színre kerül ismét a *Görög rabszolga*, a Népszínháznak e kedvelt angol operettje. A színház fiatal énekesnője, *Amon* Margit, ezuttal újabb szerepben mutatkozik be: *Aspázid* fogja játszani. *Iris* szerepét *Hegyi* Aranka játssza.

** **Harminezer márká.** A német császár védnöksége alatt álló *wiesbadeni* díszelőadások alkalmából I. Vilmos császár udvari bankárjának, *Oppenheim*-nak az üzvegye harminezer márkát küldött báró *Hülsem* intendánsnak. A császár *Oberon* tegnapi főpróbája után így szól az intendánshoz: — Azt hiszem, koccinthatunk a sikerrel! És a császár telemelve gyöngyöző pezsgőpohárát, koccintott is.

** **Fővárosi Nyári Színház, Cyrano de Bergerac** óriási sikere arra indította az igazgatóságot, hogy a *Rostand*-darabot a jövő héten ötször kitüzze előadásra. Pénteken lesz az operette személyzet bemutatása a *Cigánybáró* operettben; ebben lépnek fel *Sugár* Aranka, *Mihályi*, *Radványi*, *Szilágyi* először. — Szombaton *Bánk bán* kerül színre főbb szerepekben *Tóth* Ilonka, *Hadrík* Anna, *Hahnel* Aranka, *Klenovits*, *Pethes*, *Szabó* és *Sebestyén*nel.

** **A Liszt Ferenc Zeneművészokr** e hó 31-én este 7 1/2 órákor az Országos m. kir. Zeneakadémiában tartja az évi rendes közgyűlést. Az előnkség figyelemzeti a kör tagjait, hogy az alapszabályok értelmében a tagok indítványai legalább egy héttel a közgyűlés előtt a választmányhoz írásban nyújtandók be.

** **Hírek a Városligeti Színházról.** A Városligeti Színházban holnap, vasárnap, délután négykor felre szállított helyárakkal *Az ördög mátkája* kerül színre, este félnyolckor *A betört* adják ötdöször. — *Feld* Mátyás sikeresen igérkező paródiájának, az *Új Szulamit*, vagy *Abszolút Jakab*, *Jeruzsálem fiának* bemutató előadását 24-ikén tartják meg. Az igazgatóság gyönyörű díszleket készített a bohózatához. Zenéjét *Barna* Izse, a Népszínház karmestere szerette. — Az igazgatóság számos nagyérdéki udjónságot szerzett meg. Így többek között: *Dolly*, *A holdudbarát*, *A kerengő király*, *Cigány szerelem*, *A törökök*, *A vízsonyi molnáregény*, *A gipszszobor*, stb., amelyek az idei szezonban mind bemutatásra kerülnek. Azonkívül megszerezte az igazgató *Reiner* Ferenc nagy sikert arattott bohózatát, *Az asszonyregimentet*, amely a *Magyar Színház* kiállításával kerül színre.

** **A wiesbadeni díszelőadások.** A német császár protektorátusa alatt folyó *wiesbadeni* díszelőadások sorában tegnap volt a második. *Lorizing* *Cár és des* című operát adtak fenyos sikerrel. A császári páholyban feltűnt *Osten-Sachsen* urófi orosz köveinek a jelenléte.

** **Új eredeti bohózat.** *Guthi* Soma és *Rákosi* Viktor, a *Napoleon öcsém* szerzői, *A papagály* cím alatt új háromfelvonásos bohózatot írtak. A darab a *Vígyszínház* jövő évadjára van szánva.

** **Lasalle operaiskolája.** *Lasalle*, a hírneves francia baritonista *Kárisban* operaiskolát nyit. Az iskola az *Opera-Akadémia* nevet veszi fel s nyilvános színpaddal lesz egybekötve, amelyen a növendékek nyilvános előadásokban gyakorolják magukat úgy az éneken, mint a játékonban.

** **A nagy választófejedelem.** Berliini tudósítónk táviratozza, hogy *Vilmos* császár *Wiesbadenben* a *Demetrius* előadása után *Lauff* örnagyot a királyi palotába hívatta s vele órák hosszat beszélte meg legújabb *Hohenzollern*-darabjának a tárgyát. A címe lesz: *A nagy választófejedelem* s mint embert, politikust és katonát fogja színpadra vinni a hőst. A darabot a jövő évben fogják előadni *Wiesbadenben*, a porosz királyság fennállásának kétszáz éves jubileumán.

** **Kisfaludy Színház.** A *Kisfaludy Színházban* holnap, vasárnap két előadás lesz: délután félnyolckor a *Nymorullak* című színművet adják félhelyárakkal. Este félnyolckor rendes árakkal színre kerül *A kut és a vadmacska* (*Szulamith*-paródia), melynek minden eddigi előadása szufolt ház előtt folyt le. Úgy látszik, ebben a bohózatban a színház megtalálta az idej kasszácáráját. A nagy sikerre való tekintettel az igazgatóság a hét minden napjára *A kut és a vadmacska* című bohózatot tűzte ki.

** **Egy angol tragika panaszal.** *Langtry* asszony, az angol színpad egyik legelőbbkelőbb tragikája, aki most tért vissza *Londonba* amerikai körutjáról, a legkésőbb módon panaszkodott egy hírlapíró előtt a miatt a bánásmód miatt, amelyet körutja alatt nemcsak az amerikai sajtó, hanem a hatóságok is vele szemben tanusítottak. *Langtry* asszony mindenekelőt elmondta, hogy az amerikai újságok nemcsak a művészetéről, de a személyéről is a legbecsmérlőbb dolgokat írtak. Csaknem minden újság a legalavalóbb hazugságokat írtak a személyéről. Műsorának egyik darabját, *The Degenerates*, amely a legerkölösőbb darabok közül való s amelyet a legfényesebben állított ki, mindenütt élesen megtámadták és sok városban polgármesteri rendelettel betiltották. Sok várost, ahová elmenni szerződés szerint kötelezve volt, kénytelen volt elkerülni e miatt. Így nem mehetett el *New Yorkba* sem, ahol éppen akkor dult legjobban a *Miss Vethersole* *Sappho* ellen indított hajszja, akit szintén azért üldöztek, amiért őt magát, mert t. i. angol s egész Amerika a — boerokkal rokonszenvez.

— Soha életemben, — fejezte be panaszkodását *Langtry* asszony, — nem tettem olyan *Golgoth* utat, mint amilyen ez az amerikai körút volt; ez az ut mindig rémképe lesz az álmaimnak.

** **Tulérzékesen színesznő.** A boroszlói bíróság a napokban különös kis ügyet tárgyalt. *Scheller* kisasszony, a boroszlói szintársulat tagja, *Stuart* *Máriában* Erzsébet királynő szerepét játszotta, a saját maga meggyőződése szerint, egészen kifogástalanul s azért nem volt megelégedve azzal a kemény kritikával, amelyet a *Breslauer Zeitung* színházi kritikusa írt. De nemcsak nem volt megelégedve, hanem a lap kritikáját a bíróság elébe idéztette s éppenséggel nem bánta volna, ha a gonosz kritikust — husz évi, bőjtelt szigorított fegyházra ítélik. A boroszlói bíróság azonban úgy volt meggyőződve, hogy a kritikusi egy hajszállal sem lépte túl a jogos bírálat határát és a tulérzékesen színesznőt elutasította panaszával.

** **Gyermekelőadások az Urániában.** A jövő héttől kezdve az Uránia szordán és szombaton délután fél 5 órákor gyermekelőadásokat rendez mérsékelt helyárakkal. A gyermekelőadások műsora ilusztrált magyar s idegen mesékől fog állani, tartkítva Mr. Wienne tudományos mulattató fizikai és optikai művészműtárványával.

** **Színházak műsora.** *Nemzeti Színház.* Vasárnap: *Juliette válópóra*. — Hétfőn: *Nóra*. — Kedden: *A jó barátok*. — Szerdán: *Juliette válópóra*. — Csütörtökön: *Az ember tragédiája*. — Pénteken: *Ibolyafaló*. — Szombaton: *Aesopus*. — Vasárnap: *A protétárok*.

Magyar királyi Opera: Vasárnap: *A seviliai borbély* (Arnoldson Sigríd vendégfőléptével). *Rococo*. Részben felemelt helyárak. — Hétfőn: *Aida* (Signorini Ferenc ú vendégfőléptével). — Kedden: *Lakmé* (Arnoldson Sigríd asszony vendégfőléptével, részben felemelt helyárakkal). — Szerdán: nincs előadás. — Csütörtökön: *Bajazzók* (Signorini Ferenc ú vendégfőléptével). *Zulejka*. — Pénteken: Az Országos m. kir. Zeneművészeti Akadémia operai osztálya vezeti a növendékeknek előadása. — Szombaton: *Ika*. *Babatündér*. (Mérsékelt helyárakkal). — Vasárnap: *Hamlet* (Arnoldson Sigríd asszony vendégfőléptével, részben felemelt helyárakkal).

Vígyszínház. Vasárnap délután: *Couisset* ur. Este: *Golgotha* (másodsor, *Jászai* Mari főléptével). Hétfőn: *Golgotha*. — Kedden: *Golgotha*. — Szerdán: *Couisset* ur. — Csütörtökön délután: *Napoleon öcsém*. Este: *Golgotha*. — Pénteken: *Golgotha*. — Szombaton: *Allantikár* ur. — Vasárnap délután: *Tudós professzor Hatvani*. Este: *Golgotha*.

Népszínház. Vasárnap délután: *A kis szökevény*. Este: *A muskati bankó*. — Hétfőn: *A kis szökevény*. — Kedden: *Kadétkissasszony* (*Fedák* Sári vendégfőléptével). — Szerdán: *Szép Helena* (*Kopácsi* Juliska vendégfőléptével). — Csütörtökön: *Szép Helena* (*Kopácsi* Juliska vendégfőléptével). — Pénteken: *Szép Helena*.

(Kopácsi Juliska vendégfölképzésével). — Szombaton: *A görög rabszolga*. — Vasárnap: *Az igmánai kispap*.

Magyar Színház. Vasárnap: *El Párisba!* — Hétfőn: *El Párisba!* — Keddén: *El Párisba!* — Szerdán: *El Párisba!* — Csütörtökön: *El Párisba!* — Pénteken: *El Párisba!* — Szombaton: *El Párisba!* — Vasárnap: *El Párisba!*

Uránia Színház. Vasárnap délután: *Velence*. — Este: *Transvaal. A föld regénye. Más világok mint a miénk*. — Hétfőn: *A nő szépsége*. — Keddén: *Velence*. — Szerdán: *Transvaal. A föld regénye. A mi földünk*. — Csütörtökön: *A nő szépsége*. — Pénteken: *Velence*. — Szombaton: *A nő szépsége*.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó esti szórakozásul ma az Operaház előadását fogja közvetíteni előzőtöknek, még pedig Rossini Szévilái borbélyát és a Rocco-ballet zenéjét. Az előadás ma este fél 8-kor kezdődik. Az opera előadásának közvetítése után még 11 óráig katonai és cigányzene lesz hallható a Hírmondó kagylóin keresztül.

Golgota.

— Premiére a Vígyszínházban. —

Budapest, május 19.

Jászai Mari szerződésével a Vígyszínház játékkendőjét megnagyobbítja és magas színvonalra emeli. A vídamság, a jókedv, a magyar humor és francia esprit színházában megjelenik a komoly és nemes drámai művészet. S a kacagáshoz szokott közönség mély megilletődéssel hallgat és viharos lelkesedéssel tapsol annak a nagy művésznőnek, akinek a hatalmas játéka könnyeket sajtolt a szemébe.

A mater dolorosa ma egy modern német asszony alakjában állott előttünk. *Philippi Félix Golgotája* került színre a Vígyszínházban nagy és fényes közönség előtt.

A német drámaírók majoritása Ibsen hatása alatt áll. Ibsen szimbolizmusa valóságos orgiákat ül a fiatal német drámaírók darabjaiban. Kődös hangulatok, elmosódott jelenetek grasszálnak a színpadon. A drámai cselekvény eltűnt és helyét a rejtélyes, óráig tartó párbeszéd foglalta el. A szerzők folyvást mondanak valamit és a megkezdett, félben maradt mondatokból nem domborodik ki semmi jellemző, semmi igaz, semmi életrevaló. Az egész dráma egy nagy készülődés, de hiába várjuk, hogy a rejtélyes, ködös khaosz organikák lenyektet, szilárd testté tömörüljön világot szüljön. A forrongó khaoszban nincs magja. Hartmann, Schopenhauer és Nietzsche filozófiája kavarog bennük. Ibsen szimbolizmusával keverve és ebből a keverékből tündöklő, széptalanó szappanbuborékot támaszt.

Philippi Félix inkább a Voss Rikárd és Sudermann csoportjához tartozik; a német realistákhoz, akik az életből, a körülöttük levő társadalomból veszik a dráma tárgyát; akik valóságos embereket visznek a színpadra és nem riadnak vissza attól, hogy logikus, világos, jól megérthető cselekvényt komponálnak a színházba járó tömegek gyönyörködésére.

A Golgotában egy *Büla* nevű becsületlen ember, aki Wedekind, gazdag kereskedő pénztárosa volt, sikkasztás gyanúja alá keveredett. Egy reggel azt a borzasztó fölfedezést vette, hogy az őrizetére bízott pénztáráról kivettek huszezer márkát. Ehhez a kasszához csak neki és Wedekindnek volt kulcsa. Becsületességére hívatkozott, de hiába. A veje kedvéért bűrspekulációba fogott, szerény vagyona elveszett és adósságai maradtak. Ez a dolog nagyon gyanúsá tette szegényt. Nem tudta fedezni a hiányzó összeget, Wedekind törvény elé vitte és Büla ut sikkasztásért három évi börtönre ítélték.

A mikor a börtönből kiszabadul, főnöke már nem él és egyetlen leánya, Dorottya, özvegy Wedekindné bázában tartózkodik, akit a tisztes mártóni magához vett a katasztrófa után.

Az özvegy asszony leverten, sápadtan jár-kel előttünk. Halvány képére nagy, tükös bánat, gyötört lelkiállás van fülirva. Sejtjük, hogy iszonyú titok fog kipattanni ebből a szomorú borongásból.

Az özvegy legidősebb fia, *Herbert* ügyvéd, becsül a börtönből kiszabadult Bülaival, meggyőződik arról, hogy ez az ember nem lehet bűnös és elhatározza, hogy kitorja kutanni az igazi testest.

Özvegy Wedekindné Herbert inkvirálására megtörik a először neki, majd Bülaunak vallja be, hogy a huszezer márkát legutóbb fia, *Egon* lopta ki a pénztárból a betegesen fekvő apa kulcsával. Egon egy évvel a Büla elítélésé után vallotta meg anyjának nemtelen tettét. Az anya, bátyjának, a hajógyáros Pretorius Henriknek a segítségével Kínába küldte a romlott erkölcsű fiút, de nem volt anyai ereje és erkölcsi bátorsága, hogy az igazság nyílt kimondásával rehabilitálja, megmentse az ártatlanul elítelt Bülaival, akinek az édes anyját megölés a szégyen és a bánat. Rettenet jelenet következik erre a töredelmes vallomásra. Büla ordít, mint a sebzett oroszian és

vad energiával követeli, hogy becsületét állítsák helyre azok, akik méltatlanul meggyalázták.

Wedekindné bátyja és Herbert is egyetértének abban, hogy ki kell mondani a tiszta igazságot. Az özvegy, a fájdalom anyja, aki szereti bűnös fiát, irgalmat könyörög Bülaival, de a félhaborodott ember kérelmetlenül követeli a becsületét és inzultálni akarja Egon, akit a nagybátyja visszahívott Kínából, hogy becsületet embert faragjon belőle s aki éppen akkor érkezik haza, amikor legjobban tombol a vihar.

Dorottya kezét Herbert megkérte az első felvonásban. A nemes szívű fiatalok szeretik egymást, de a leány szolidaritással vállal az apja becsületével és készül örök bűnösöt mondani a véglegényének.

S itt következik a darab legerősebb fordulata. A leány roskadozva indul apja oldalán, de bánata terhét nem bírja tovább és ájultan, élet nélkül omlik össze. Ekkor a bűsz apja megéri az özvegy asszony lelkiállapotát, átérzi azt, hogy a szülői szeretet mindenél még a becsületnél is halalmasabb. Nem ragaszkodik többé ahhoz, hogy becsületét visszaállítsák, kész elhallgatni mindent, ami történt, lemond minden elégtételről, csak a gyermeke maradjon életben, csak a gyermeke legyen boldog!

Büla az anya állapotjára áll. Rehabilitálja az anyát, aki gyermeke iránt való szeretetből két évig halgatott, két évig vándorolt mardosó fájdalommal a lelkifurdalás Golgota-útján. Erre az anya azzal válaszol, hogy viszont kész rehabilitálni az apa becsületét; magáéva teszi azt, amiről Büla lemondott és indul a törvényszék elé, hogy megtegye vallomását. Egon, akiben szintén fölébredt a nemesebb rész, a kötelességtudás, az expialás erős vágya; osztlakozik az édes anyjához.

A szülői szeretet drámájának kell tekintenünk ezt a darabot. S nem lehet tagadnunk, hogy ezt a témát érdekesen, hatatosan dolgozza ki a szerző, sokkal több drámai erővel és kevesebb szentimentalissal, mint német kollegái, a kik ebben a zsánrban manipulálnak. A cselekvény természetesen fölülkerek a jellemekben nincsenek goromba tulzások. Egeszen érthető, hogy az anya vonakodik odadni fiát a gyalázatnak; hogy anyai szeretetnek a határtalan-ságában inkább gyötört lelkiállásnak veti oda magát, inkább a maga lelkét igeti pokli tűzben, semhogy a fiát elarulja és megbecsületlenítse. Wedekindnének ez a lelkiállás a legerősebb bűntudása. S azzal még inkább kiengeszteli igazságérzésünket, hogy a darab végén nemcsak ő maga kész minden expialásra, de a fiát is föl-emeli magával és a férfias megtérés útjára tereli. Bülaiban a bosszúállás, a becsület visszakövetelése majdnem brutális, tehát kellemetlen szigorúsággal nyilatkozik meg, de itt viszont azzal enyhít és engesztel a drámaíró, hogy a bűsz ember a brutális indulat tetőpontján nemes elragyulást mutat és keménységét megolvasztja a szülői szeretet lángjában. A többi alak is egészséges, változatos: a derék, szimpatikus Herbert, a kötelességérző Dorottya, a jó humoru nagybácsi, az uri tempót affektáló középső fia, Albert és a megtért Egon.

A darabnak nálunk természetesen az volt a legnagyobb szerencséje, hogy az anyát *Jászai Mari* játszotta. Csodálatos fenség és igazság volt abban a szenvedő polgáraszonyban, akinek a martíriumát ma este bemutatta. A második felvonás közepéig halkán, megtörve, szinte suhanva járt, mint az árnyék. Felelőmulhatatlan aróját fejezte ki titkosan bánkódó léleknek minden faszát. Művészi remekelés volt kézenek a zavart reszketése, mikor Herbert kezdte magyarázni, hogy Büla nem lehetett bűnös. Egyszerűség pillanatra sem áldozta föl oda nem való tragikái pathosznak és átütődőknek. Pillanatra sem feledkezett meg arról, hogy nem heróinát játszik, hanem polgáraszonyt; hogy nem a nagystíli tragédia nyelvén, hanem a közönséges élet hangján beszél. Még ott is tökéletes harmóniában maradt az alakkal, ahol Wedekindné fájdalmas, nagy erővel védi anyai szeretetét a támadó Bülaival, aki s ahol a helyzet szinte csábította, hogy kiessék a szerepéből és átadja magát hatalmas szenvedélyének, fejedelmi organumának. Méséklete, alkalmazkodása, egyszerűsége a legnagyobb és legigazabb művészet ebben a darabban.

A közönség mélyen megalvát nézte *Jászai Mari* újabb remek alakítását és elragadtatva tapsolt neki minden nagy jelenet, minden felvonás után.

A Vígyszínház hozzá méltó kitűnő ensemble-t adott. Első sorban *Gál Gyulát* dicséretjük, aki erős, igaz és nagyhatalú alakot teremtett a becsületét visszakövetelő Bülaival. Kedves volt *Seathmáry Árpád*, mint Pretorius, kedélyes és férfias *Góth* mint Herbert, pompás német fiasur *Fenyvesi* (Alfréd), szimpatikus megtért *Bihari* (Egon) és helytálló, ambiciózus valamennyi szereplő. A kiállítás olyan fényes, a

rendezés olyan összesség, értelmes és friss, amelyet manapság csak a Vígyszínház produkál.

Nagy dicséret illeti *Rutkay György* kollegánk kitűnő fordítását. Erős drámai, szingazdag ez a nyelv.

Ábrányi Emil.

MŰVÉSZET.

□ **Szobrot Munkácsynak.** A *Műcsarnok* kimutatása szerint a Munkácsy-szoborralap javára újabban a következők adakoztak:

Schriker László 20, az ág. ev. főgimnázium „Arany Janos Ünnepek köre” 20, dr. Dirner Gusztáv 100, B. J.-né (Szolnok) 2, gróf Apponyi Sándor 200, Silberer Béla 5, Grünbaum Nathaniel 2, Vargha Beláné és családja 20 koronát, összesen 359 koronát.

Berezovics Aiber, a Képzőművészeti Társulat alelnöke gyűjtőívén: Perczel Dező 100, Tallián Béla 50, Dániel Gábor 30, gróf Zichy Jenő 200, Lánczy Leó 400, Polyák Béla 200, dr. Chorin Ferenc 100, dr. Matkovics Sándor 100, Weisz Berthold 100, dr. Nagy Sándor 50, Vasárhelyi Béla (Arad) 10, dr. Pulszky Ágost 100, Tisza Kálmán 100, dr. Fraknói Vilmos 50, Klobusitzky János 50, Arányi Miksa 50, Rakovszky Géza 100, Rosenberz Gyula 100, dr. Samuel Lázár 50, dr. Neumann Ármán 50, Wolfner Tivadár 50, Molnár Béla 20, Gajary Ödön 20, gróf Nakó Kálmán 20, báró Podmaniczky Frigyes 20, báró Wedáner Albert 1000 koronát, összesen: 3160 koronát.

A művészek ívén: Zichy Mihály 200, Tölgyessy Arthur 20, Skutczky Döme 10, Révész Imre 20 korona. Összesen 250 korona.

A *Műcsarnok*nál eddig bejelentett adományok összege, a multkor kimutatott 8026 koronával együtt 12.695 korona, amelyből 1621 korona művészek adománya. A *Műcsarnok* a kegyeletre célra a lezárókönyvben adományt is hálás köszönettel fogadja és kéri az adakozni szándékozókat, hogy az emlékszóborra szánt összeg nagyságát a *Műcsarnok* szerkesztőségével (Városliget, Műcsarnok) közölni, magát a ténny pedig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat számvetőségének (VII. Bulyovszky-utca 2.) küldeni sziveskedjenek. A *Műcsarnok* szerkesztőségénél bejelentett adományokat, mint eddig, ugyezentul is a lapban nyilvánosan tojzák nyugtázzák és a Magyar Földhitelintézetnél letétbe helyezik.

□ **Értesítés-elméleti a Zeuzon.** *Római* levelezőnk írja, hogy az idei szent-év alkalmából nagy-szerű emléket emelnek Jézus Krisztusnak a Zeuzon. Az emlékhőfőhár márványból készült, feszület lesz, amely ellátja egész Nápolyig. A Colle Calderoni nevű lávadombon fog emelkedni.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ **Id. Ábrányi Kornél** munkája. *Id. Ábrányi Kornél* a magyar zene a 19. században című monumentális diszmutét tegnap nyújtotta át *Wlassics Gyula* miniszternek, kinek a mű ajánlva van s kinek támogatása mellett vált lehetővé annak megjelenítése. A 45 nyomtatott ívre terjedő és számos nagyérdéki aróképpel és autográfával ellátott mű a Rózsavölgyi és társa kiadó cég párisi kiállítási zeneosztályának egyik díszítő képezi. A száz unáló fejezetre osztó munka fölül minden dolgot, személyi és eseményi mozzanatot, amely a magyar zene százados fejlődésére vonatkozik és annak hí és híres képét tünteti fel. A felelet poetikus cimlap *Lotz Karoly*nak meseri műve, amelyet *Morelli Gusztáv* tanár művészi sikerrel metszett faba. A tiszta, elegáns nyomás a „Pannónia” nyomdát dicséri. Olyan közérdekű terméke ez a magyar irodalomnak, amely méltó feltűnést kelthet.

□ **Uj Idők.** Az e heti számban egy csomó pompás kép van a turfóról, valamennyi *Linek Lajos* rajzolta. Aktuális rajtok még néhány kép a párisi világiállításról, két új budapesti épületnek, a földtani intézetnek, meg az egyetlen új épületének rajza, *Konti József*, XIII. Leó papa és dr. Beke Manó, az új egyetemi tanár képmása és egy nagyon szép kép a tavaszi múltártól. Az irodalmi részben van egy novella *Hercegy Ferenc*-ről, egy másik *Lovász János*-ról, cikk *Malonyay Dezső*-ről és *Lyka Karoly*-ról, vers *Endrődi Sándor*-ról és *Junasz Sándor*-ról. A Mindenfélre rovat a hét eseményét tárgyalja színes apróságokban. Regényfolytatás *Ugody Lilla* *Szikra*-ról és *Weiss* angol regénye. Az *Uj Idők* cimlapját *Linek Lajos* rajza díszíti. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. szám.)

□ **El Párisba!** Gyakorlatias érzékekkel összeállított útmutató adott ki ezzel a címmel a párisi kiállításra a *Dobrovsky és Franke* cég. A kis kötet rövid, de teljes képet adja a francia fővárosnak és környékének, a látványoknak és a kitalált nevezetességeinek. Paris terkepe, a kiállítás tervrajza, és Paris környékének terkepe van a füzethez mellékelve, melyet *Sébastien Ede* újságíró állított össze. Ára 1 korona.

□ **Az idült szívbántalmak kezelése.** Ilyen címen jelent meg a *Dobrovsky és Franke* cég kiadásában egy vaskos és tanulságos könyv, a szerzője:

dr. *Mahler Gyula*, abbázi és buzsiái fürdőorvos, aki tapasztalatai nyomán foglalja közre a nauheimi (Schott-féle) gyógymóddal és részletekhez beszámoló a kedvező hatásra, amelyet a szénsavas fürdők az idült szívbetegségekben szenvedőkre gyakorolnak. Az ügyes munka második része a szivbántalmaknál alkalmazandó gimnasztikáról és masszázsról szól és egyes idevágó kórosokat tárgyal.

○ **E'öftzetési felhívás.** *Major J. Gyula* előfizetést nyit III. és IV. szimfoniája zongora-kivonataira. A III. szimfonia nem ismeretlen a mi zeneértő közönségünk előtt: néhány éve a nemzeti zenedzenekara adta elő *Gobbi* Alajos vezetésével mellett nagy sikerrel, szóta pedig bejárta Németország nagyobb városainak hangversenytermeit, mindenütt nagy tetszést aratva. A IV. szimfonia egészen új. A két szimfonia előfizetési ára 10 korona, megrendelhető a szerzőnél (Budapest, VII., Akácfa-utca 63.).

○ **Az Eperjesi Széchenyi Kör Évkönyve** az 1899. évre elhagyta a sajtót. A gondosan egybeállított és érdekes, valamint fontos adatokat tartalmazó Évkönyv élénk világot vet a Felvidéken oly felette fontos hivatást betöltő, 1878-ban dr. *Berzevich Albert* által alapított közmívelődési egyesület viszonyaira. Az Évkönyv irodalmi részében dr. *Berzevich Albert Petőfi emlékezete* című nagyszabású tanulmányán kívül közli a Kör Petőfi-ünnepén dr. *Beöthy Zsolt*, *Bartók Lajos*, *Herceg Ferenc*, *Endrődy Sándor*, *Szinyei Merse István* és dr. *Horváth Ödön* által előadott beszédeket. Azután *Kyss Géza* emlékeztető örökítvén meg, dr. *Meliorisz Bélától*, *Vikár Bélától*, *Kemenczky Kálmántól* és dr. *Kőrösy Györgytől* közöl cikkeket.

EGYESÜLETEK.

(A protestáns országos árva-egyesület) ma tartotta meg az évi közgyűlését, *Kovács Sándor* elnöklése mellett, az egyesületi tagok élénk részvétele mellett.

Szűcs Farkas ev. ref. lelkésznek imája után, az évi jelentést került felolvasásra. E szerint az egyesület az elmúlt évben 160 fiú és leány árvát nevelt, részint a budapesti és rozenyói evang. árvaházban, részint pedig — mivel ezekben az árvaházakban már több gyermek el nem fér — az árvaházon kívül, segélyadományok nyújtásával. Az árváknak neveltetés és az egyesületi költségek az elmúlt évben 27.046 forintra ruhtak: az összes bevétel pedig az alapítványokból is ideértve, 32.167 forint. A tökélyvagyongyapardása e szerint 5121 forint. Az egyesület tökélyvagyongyapardása, ideértve a budapesti árvaház értékét is, 457.469 frt, amely azzal, hogy a *Zámossy Kálmán* részéről hagyományozott 50.000 frt is be fog folyni július 1-re, 507.469 frtra, vagyis egy millió koronára fog emelkedni. Az egyesület most egy nagyobb árvaház építésének a tervezésével foglalkozik, amely célra a Városmajorban 5000 négyszögölnyi telket meg is szerzett. A közgyűlés a jelentést helyeslőleg vette tudomásul, a választmányának a följelentést megadta a végül megválasztotta új választmányi tagokul idősbb *Cséry Lajost*, dr. *Horváth Zoltánt*, *Szathner Árpádot*, gróf *Teleki Tibort*, gróf *Zay Miklóst* és özvegy *Giergl Imrénét*.

(A Budapesti Poliklinikai Egyesület folyó hó 24-én, csütörtökön, délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a poliklinikán. Az ülés ezáltal kiválóan ünnepélyes lesz, mert az egyesület védnöke: *József főherceg* fog elnökölni.

(A Márta-egyesület) ma délután tartotta évi rendes közgyűlését *lovag Falk Zsigmond* elnöklése alatt. Az elnök, rövid megnyitó beszédében, vázolta az egyesület nemese célját, amely abból áll, hogy helyenkül cselekednek ideiglenes otthon nyújt, s elszorgalmasítják a közevit. Az évi jelentést *Bricht Lipót* főtitkár terjesztette elő, panaszolva a közönyt, melyet a publikum az egyesülettel szemben tanusit. De azért az egyesület mégis szépen működik s különösen a Ferenciek-bazarában fenntartott cselekedővezető intézetében nagy a forgalom. Tavaly 8000-nél több cseledt keresett itt alkalmazást, de sajnos, csak 2612 cseledtet helyezhettek el. Beszámol végül a főtitkár a beérkezett adományokról s jelenti, hogy tavaly 7487 korona bevétel és 6661 korona kiadása volt az egyesületnek, míg a jelen évi költségőrrányzat a tavalyi budget keretében fog mozogni. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette és végül elhatározta, hogy érdeklődni fog a cseledtörvény revíziója iránt, s részt önjait vonni az az ügyben esetleg összehívandó ankétán.

SPORT.

● **Football.** Holnap délután a bécsi *Viktoria* athletikai klub Football csapata mérkőzik a Magyar Uszóegyesület csapatával a csömör-úti versenypályán. A küzdelem igen érdekesnek ígérkezik, mert mind a két csapat egyaránt erős, játékosai a legjobban vannak összevaogtatva.

● **A meeting vége felé.** Részben a tavaszi versenyek közeledő vége miatt, részben a lóbetegségek okából sorra hagyják át a versenyistállók Budapestet. A *Péchy-Üchtritz-istállón* kívül most már *Dreher Antal*, báró *Springer Gusztáv*, *Szemere Miklós* és gróf *Festetics Tasziló* is elvittette Budapestről lovait.

● **Lawn tennis verseny.** A legbájosabb sportok egyike a lawn tennis is kezd nálunk legújabbban gyökeret verni. A Lawn tennis klub, melynek érdekében *Szentgyörgyi Imre*, az ismert sportsman s jelen tennis játékos fejt ki élénk akcióit, június 6. és 7-ikén országos tennis versenyt rendez. Az első napon egyes verseny lesz, amikor Magyarország lawn tennis bajnoksága dől el, a második napon páros versenyben gyűnyörködhetik a szép sport közönsége. Nevezni írásban vagy szóbelileg a Lawn Tennis Klubnál lehet.

● **Díjlovaglási és díjgratái verseny.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület május 24-ikén rendezendő díjlovaglási és díjgratái versenyének nevezési határideje e napokban járt le. A díjlovaglási versenyre 38, a díjgratái versenyre 33 és a jeu de berrera 17 urlovas jelentkezett. A verseny érdekeseznek ígérkezik. Helyárak: nagy tribünjegy 5 frt, kis tribünjegy 2 frt, katonatiszti jegy 2 frt 50 kr., állóhely 50 kr. A nagy közönség részére fedett tribünök állanak rendelkezésre. A verseny délután két órakor kezdődik.

● **A budapesti lóversenyek eredményéről** leggyorsabban a Telefon Hírmondó útján értesül a nagy közönség, amennyiben a Hírmondó régtől a futamok után részletes referátót olvastat fel.

Tavaszi lóversenyek.

Nyolcadik nap.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 19.

Bookmakerek sirlalma, fogadók öröme volt a mai nap, olyan, mint a tavalyi híres favoritnapok voltak, amikor a közönség megrakodva, a bookmaker-világ létörve hagyta ott a versenyteret. A hét versenyszám közül hatban vesztek, a Károlyi-emlékversenyben pedig felért nekik egy fekete szombattal a rémséges nagy favorit, *Pandora* győzelme.

Szürke, borongós nap volt különben a mai is. A sok favorit közé vegyült egy-két különösebb dolog is; ilyen a multkor helyzetlenül szaladt *Illusion*nak könnyű és a közönségtől nem várt győzelme és *Count Nicki* veresége az Árok-díjban. Ezért *Gilchrist* jockey huszonötöt érdemelne, mert a multkor elejétől végig vezetve nyert lovat most vásárra lovalgolta, annyira kivette a versenytől, hogy már lehetetlen volt győznie. A gódi handikap újra alkalmat adott egyeseknek arra, hogy szídják a handikapert, mert a győztes *Melftanoti* kieresztette. Valóságos hajszja indult meg *Wackerow* ellen az utóbbi időben, de remélhető, hogy a laikus támadások nem tesznek benne kárt. Könnyű dolog handikapert megbírálni, de nehéz jó handikapert csinálni mostanában, amikor olyan „okosan” managálnak egyes istállókat. Az utolsó handikap már elégtelent szolgáltatott a handikapertnek, mert *Bencez*, *Pattogó* és még egynehány ló remek versenyt futottak érte.

De a legérdekesebb esemény a Károlyi emlékverseny volt, mely így, amint előre látható volt, *Pandorának* jutott, csak hogy véres küzdelem után. Az a rövid fejhossz, melylyel *Pandora* a fűrge *Takaros* ellen nyert, sok ezer forintjába került minden bookmakereknek. *Takaroson* kívül még csak a 3-iknak beérkezett *Don Diego* futása imponált; úgy látszik, az eddig látott két éves lovak közt ő a legkomolyabb Derby crack.

A mai eredményeket itt adjuk:

I. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Mr. *Redgery Illustonia* (Imre) első, *Fenfeldi* (Rosnek) második. The black Prince (Wallasek) harmadik, azután *Bosszu* és *Eparsette*. — Itélet: 3 hossal könnyen első, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 50. Helyfoglalások: I. 50: 126 és II. 50: 92.

II. **Árok-díj.** Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. Báró *Königswarter Felemása* (Adams) első. *Count Nicki* (*Gilchrist*) második, *Hadfy* (Szöbüllődi) utolsó. — Itélet: 5 hossal könnyen első, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 21.

III. **Gódi Handicap.** Díj 4000 korona. Távolság 1600 méter. *Szemere M. Melftanota* (*Cleminson*) első, *Szeszély* (Park) második, *Alandó* (Finan) harmadik. Azután: *Serena*, *Retford*, *Doppeladler*, *Iis*, *Dolly*. Itélet: egy fél hossal könnyen első, négy hossal harmadik. Totalizátor: 10: 24, helyre: I. 50: 74, II. 50: 102, III. 50: 162.

IV. **Gróf Károlyi Gyula emlékverseny.** Díj 32.000 korona az elsőnek, 6000 korona a másodiknak, 2000 korona a harmadiknak, 1500 korona a győztes tenyészőjének. Távolság 1000 méter. Gróf *Trauttmansdorff L. Pandorája* (*Barker*) első, *Takaros* (*Poole*) második, *Don Diego* (*Adams*) harmadik, *Anita* (*Gilchrist*) negyedik. Azután: *Spitzbub*, *Cleo*, *Heimchen*, *Esti csillag*. Itélet: Erős küzdelem után rövid fejhosszal első, másfél hossal harmadik. Totalizátor: 10: 21, helyre: I. 50: 73, II. 50: 160, III. 50: 95.

V. **Nyeretlen két évesek verseny.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. *Fay-Halász G. Erosa* (*Wilton*) első, *Sporting Lady* (*Adams*) második, *Ezer-mester* (*Hesp*) harmadik, azután *Kevély*. Itélet: Erős küzdelem után rövid fejhosszal első, 1 1/2 hossal harmadik. Totalizátor: 10: 18. Helyfoglalások: I. 50: 58, II. 50: 58.

VI. **Két évesek eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. *Jankovich-Bésán Gy. O* neví lova (*Wallasek*) első, *Tam-Tam* (*Adams*) második, *Aranyos* (*Proda*) harmadik, azután *Dagmár*, *Taoók*, *Cocussus*, *Gyámleány*, *Fülöp*. Itélet: 2 hossal első, 4 hossal harmadik. Totalizátor: 10: 64. Helyfoglalások: I. 50: 98, II. 50: 76, III. 50: 259.

VII. **Handicap.** Távolság 1000 méter. Díj 3000 korona. Gróf *Pejacsevich A. Bencse* (*Poole*) első, *Patogó* (*Sogrot*) második, *Fragile* (*Cleminson*) harmadik. Azután *Tiamo*, *Ifjasszony*, *Winifred*, *Diva*, *Kleopatrá*, *Melella*. Itélet: Küzdelem után fejhosszal első, rövid fejhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 44. Helyfoglalások: I. 50: 84, II. 50: 80, III. 50: 109.

Holnap dől el az alagi díj és pedig rendkívül kis részvételével a crackeknek. *Sobrit* és *Sternbuskot* már Bécsbe vitték, *Incroyable* is kétes induló, úgy hogy alig vesz részt más ló a versenyben, mint

Ritka II. lov. *Bulford*.
Semper idem „ *Adams*.
Prodige „ *Gilchrist*.
Pas de quatre „ *Barker*.

Ezek közül kétségkívül *Semper idem*nek van a legtöbb győzelmi kilátása, mert olyan nagy lovat vert ő, mint amilyen *Tropome*nek. *Ritka II.*-ről nem vagyunk nagy véleménynyel, s ha van ló, amely megnehezíthetné *Semper idem* győzelmét, az legfeljebb az idén még nem futott *Prodige* lehet.

A holnapi nap tippjét itt adjuk:

I. *Dalfy—Cominus*.
II. *Monza—Faust*.
III. *Semper idem—Prodige*.
IV. *Felemás—Küldnc*.
V. *Boldog—Állandó*.
VI. *Leányka—gróf Károlyi-istálló*.
VII. *High Lincstershire—Ne haragudj*.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **A főkapitány és az új rend.** Ilyen címen az új bünvádi perrendtartás életbeléptetése alkalmából *Láng Frigyes* cikket irt a *Hazánkba*. A cikk azzal vádolta a főkapitányt, hogy nem respektálja az új törvényt. *Rudnay Béla* főkapitány a cikkíró nyilvános rágalmaszért pörbe fogta, ebben az ügyben ma tartották meg az esküdtzéki tárgyalást. A vádbotóság dr. *Sélley Barnabás* királyi ügyész képviselte, de maga *Rudnay Béla* főkapitány is jelen volt a tárgyaláson, amelyen *Zsitvay Leó* elnökölt. Védő dr. *Gál Jenő* volt. Az esküdtzsek megalakulása után a vádlottat hallgatták ki. *Láng Frigyes* kijelentette, hogy nem érzi magát büntösnek, mert hírlapírói kötelességet teljesített, a mikor az inkrimált közleményt megírta. A főkapitányt sem személyben, sem közhivatalnokai minőségében sérteni nem akarta. Az elnök megkérdezte *Rudnay* főkapitányt, hogy a bizonyítás dolgában van-e valami előterjesztendő? — Midőn az inkrimált cikk megjelent — ugymond a főispán — siettem el megcáfolni. Mert nekem, mint főkapitánynak és köztestviselőnek sulyt kellett arra helyeznem, hogy az államrendőrséggel szemben ne emeljenek olyan vádakot, melyek egyszerűt alaptalanok, másrészt módot adnak arra, hogy a rendőrséggel szemben ne emeljenek olyan vádakot, melyek egyszerűt alaptalanok, másrészt módot adnak arra, hogy a rendőrséggel szemben a közbizalmat, melyre ennek az intézménynek nagy szükség van, megingassák. A bíróság azután megállapította az esküdté elő terjesztendő kérdés szövegét s aztán a pörbeszédre került a sor. *Sélley* királyi ügyész, majd maga *Rudnay* főkapitány is a vádlott elítélését kérte, a védő följelentést kért. Az esküdték följelentő verditket hoztak s abban a közvádoló s a főkapitány is megnyugodott.

§§ **Utánzott Auer-egér.** Egyes nyílt üfuzlet bírő iparosok és kereskedők az utóbbi időben házalóktól utánzott Auer-féle izzótesteket vásároltak és ezeket használatba vették. A Magyar Gázizzófény Részvénytársaság e miatt panaszt emelt. A budapesti büntető járásbírósg az eljárás folyamata tette, az utánzatokat használok üfuzlethelyiségekben tegnap helyszíni szemlét tartott. A bírői eljárás tozanosítottak több korosmárosnál, kávésnál és egyéb üfuzletben. A kolosvári királyi járásbírósg néhány nappal ezelőtt egy ottani kávéház tulajdonost hasonló eljárás miatt vétkesnek mondott ki és megbüntetett. A Kuria ma kimondta, hogy utánzatok használata üfuzlethelyiségekben szabadsambitorlatást képez. A panaszokat a Magyar Gázizzófény Részvénytársaság egyébként azért is indította, nehogy a silány utánzatok által az Auer-világítás jó hírneve veszélyeztessék.

§§ **Itélet az Ika katasztrófája ügyében.** *Fiumé*-ből táviratozza tudósítónk: A fumei törvényszék ma hirdette ki az itéletet az *Ika* katasztrófája ügyében. Az itélet *Forempoher* kapitányt négy hónapi fogházzal és a pörkölttség viselésével sújtja. A terjedelmes megokolásnak az a velleje, hogy *Forempoher* a köteles elővigyázatot elmulasztotta és ezáltal közvetlen okozója a katasztrófának. Sulyosító körülmény,

MÓKA BÁCSI MESÉI.

Az már nem igaz!

Hol volt, hol nem volt, még az óperenciás tengeren is tul volt, volt egyszer egy király, az kidoboltatta az egész országban, hogy aki neki olyant tud mondani, amit el nem hisz, annak neki adja az egyetlen leányát meg a felekirályságát.

Jött oda boldog, boldogtalan, herceg, gróf, báró, mindenféle náció, hazudtak akkorák, hogy a Szentgellért-hegy se nagyobb, de biz akkorát egyik sem tudott hazudni, hogy a király el ne hitte volna.

Volt abban az országban egy szegény ember; annak volt egy fia. Mikor ez meghallotta a nagy dobolást, azt mondta az apjának: Édes apám, hadd megyek el én is. Próba szerencse.

— Jól van, édes fiam, csak eredj.

El is indult a szegény ember fia, odaér a királyi kastélyba.

— Jó napot adjon Isten, királyi fölséged!

— Adjon Isten, hát téged mi szél hozott ide?

— Hát csak eljöttem egy kis próbára, mert mi türes-tagadás, szeretném ám, ha megkaphatnám a fölséged lányát.

— Elhiszem. Csak hogy ki fia vagy?

— Olyan gazdag ember az apám, hogy hat ökre is lehetne.

— Elhiszem.

— De még a fölséged földjét is meg bíránk rajtuk szántani.

— Elhiszem.

— A multkor elindultam velük a vásárra. Mikor odaérek a város elé, azt veszem észre, hogy az ökröknek se híruk, se hamvuk, hanem helyettük hat szunyog van a járomba fogva.

— Elhiszem.

— Visszaszaladok az édes apámért, azt mondom neki: mikor vette kend azokat a jó csikókat? — Az se vette tréfára a dolgot, szaiad velem vissza. — Oh, azt mondja, édes fiam, eladjuk mind meg ezeket drágán. — Be is hajtottuk a vásárra a hat szunyogot, hatezer forintot adtak értük.

— Elhiszem, fiam, elhiszem.

— Mit esimáljunk avval a tenger sok pénzzel? — Tudod mit, édes fiam, azt mondta az apám, vegyünk rajta malacot. — Vettünk is rajta annyit, hogy a nagy csordának se végét, se hosszát, se elejét, se hátulját nem lehetett látni.

— Elhiszem.

Hajtjuk haza, hajtjuk, otthon aztán elkezdjük olvasni. Ötszáz esztendeig tartott, mire megolvastuk.

— Elhiszem.

Egyszer, amint őrizem őket, kijön hozzám

az apám. Végig néz a csordán, elkíáltja magát: Ejnye te kölyök, hát azt a sánta malacot hová tetted? Mész el mindjárt keresni! — En se vettem tréfára a dolgot, féltem az édes apámtól, elmentem keresni, kerestem az egész földön, még a fölséged kastélyában is, sehoh se találtam.

— Elhiszem.

— No ha nincs a földön, gondolom magamban, talán az égben lesz. Földdobtam egy szál pókhálót, fölmásztam rajt az égre.

— Elhiszem.

Találkozom egy angyallal, kérdelem tőle: Nem látad a sánta malacunkat? — Soha se volt itt sánta malac, azt felelte az angyal, kotródj le mindjárt. — Hej, megijedtem, kapok a szál pókhálól felé, ereszkedem lefelé. Ereszkedem, ereszkedem, egyszerre csak elszakad a pókháló. Estem, estem, de mekkorát estem! Keresztülestem az egész földön, leestem a pokolba.

— Elhiszem.

— No ha a pokolban vagyok, gondoltam magamban, annál jobb, legalább itt is kereshetem a sánta malacomat. Megyek mindenfelé, egyszerre csak elém áll az ördögök anyja. Hóhá, te kölyök, egy tappodtat se tovább, míg meg nem mondom, mit keresel itt? Megmondom neki. Alig hogy megmondom, akkorát rug rajtam, hogy egyszerre száz mérföldet röpültem s éppen az ördögöknek a disznócsordája közé estem.

— Elhiszem.

Kerestem a sánta malacomat, nem találok. Elrikantom magamat: Rongyos kanász, gyere ide! Odajön a kanász, akkor látom, hogy a fölséged öregapja.

— Hazudsz! Haz...

Hirtelen eszibe jutott a királynak, mit fogadott.

— Ejnye, adta legénye, azt mondja, te ugyan lepipáltál! De meg is kapod a leányomat! Avval mindjárt papot hozatott s megvolt a hetedhét országba szóló lakodalom. 'Ették, ittak, mulattak s talán még most is mulatnak, ha el nem hagyták.

Gallér híján köpönyeg,
Hazudtam, mert volt kinek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Koporsó előtt.

Mi vár rád, ó hangtalan öledben?
Hatalmad oly fagyasztó, véghetetlen.

Ég-e a szívnek ott is még a bújja,
Lesz-e a főnek tövisszokszorúja?

Nagy eszme tüze ott is egyre lángol?
S mi less, mi lesz a tengur édes vágyból?

Herceg János.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(60)

IX.

Szeptember. Hideg időök járnak, az ég csupa kékség. Semmi por, semmi szenny, a város tiszta, csinos. A hegyeken még nyoma sincs a hónapnak. Egyik esemény a másikat éri. Ole halálát nagy részvéttel fogadták az emberek, de hamarosan el is feledték. A fiatal kereskedő életét kioltotta egy golyó, s az a durranás nem keltett hangos visszhangot. Gyorsan lepergő napok hekké szövdétek s eltűntették az eseményeket. Csak Tidemand nem tudott feledni.

Tidemandnak sok dolga volt. Az első napokban Ole atyjának segített az üzletben, az öreg nem akart még visszavonulni s első segédjét lársul vette az üzletbe, melyet serényen és szívós kitartással folytatott. Nem törte meg a bánat. Az öreg Henriksen tudta, hogy még bírja a munkát. Es Tidemand folytonos munkában volt. A rozskészlete egyre fogyott, részletekben adta el az árut, folyton jobb árak mellett; a rozs egyre emelkedett és veszteségei egyre csökkentek. Az utóbbi napokban régi hivatalnokai közül visszaszerződött egyet; beraktározta a kátrányt, melyet másnap akart elszállíttatni.

Mindent elvégezt, kiállította az okmányokat, biztosította az árukat. Mielőtt valamihez hozzáfogott, mindig szívroga gyújtott és gondolkodott. Négy óra felé jár az idő. A fűle mellől kivette a tolat s letette az asztal szélére, aztán az ablakhoz lépett s kinézett. Alig állott így egy-

pár pillanatra, mikor kopogtatást hallott a háta megett és belépett a felesége. Köszönt és azt kérdezte, hogy nem zavar-e; valami kis dolga volna csak.

Árcát fátyol takarta.

Tidemand eldobta a szivariát. Már betek, hosszú hetek óta nem látta a feleségét; nemrégiben, egy estén az utcán találkozott egy hölgygyel, akiről egy pár pillanatra azt gondolta, hogy a felesége, de csalódott. Egy darabig utána ment ennek a hölgynek, mindaddig, míg belátta, hogy nem a felesége. Sohasem bánta volna meg, ha eljött volna és Hanka tudta ezt, de mégsem jött el.

Ugy látszott, hát hogy lassanként róla is, a gyermekekről is megfeledkezett. Es bár nem egy csillagtalan és nyugtalan éjszakán kóborolt Tidemand a vár alatti házak kis ablakai alatt, csak nagy néha látott világos ablakot, Hankát azonban soha sem tudta fölfedezni. Még csak annyit boldogság sem jutott ki neki, hogy a függönyök mögött észrevehette volna alakját. Ugyan hol lehetett ilyenkor? Kétszer is küldött pénzt neki, hogy legalább egy sor írást kapjon tőle.

Es most itt állt előtte. Mindössze egy pár lépésnyi távolságban álltak egymástól. Öntudatlanul régi szokása szerint, zavarában a kabátját gombolgatta Tidemand.

— Te vagy az, Hanka? — kérdezte.

— En vagyok, — felelte amaz halkan.

— Igen... azaz, hogy...

Hirtelen zsebébe nyúlt s mintha keresett volna benne valamit. Kis csomó bankjegyet vett elő, egész csomó bankjegyet s Tidemand elé, az arasztra tette. Keze remegett s szörnyközzettségében, zavarában egypár bankjegyet a földre is ejtett, lehajolt értük, újból az asztra tette s nyugtalanul mondta:

— Vedd el kedvesem. Ne vonakodjál. Vedd csak el! Kedves András, ha tudnád, hogy ez az egyetlen óhajtatásom, hogy fogadd el ezt a pénzt. Ez az a pénz, amelyet olyan méltatlanul elpusztítottam; ne kívánd, hogy azt is elmondjam, hogy

+ Krónika egy merényletről. III. Frigyes

Vilmosról beszéli el egy német újság, hogy még trónörökös korában csaknem áldozatul esett egy gyilkos merényletnek. Akkor Frigyes Vilmos huszonnégy esztendő volt s öccsével, Frigyes Lajos Károly herceggel a braunschweigi herceg parancsnoksága alatt levő hadseregben francia földön, a Champagneban időzött. Amikor a poroszok és szövetségeseik 1792-ben mélyen benyomultak Franciaországba s úgy látszott, mintha a küzártságának el kell pusztulnia, Franciaország egész népét gyűverreszólitották és a lelkebe heves gyűlöletet öntötték a koronás fők és a trónok örököséi ellen. Petit Morinben, a Champagne egy városkájában, harmadikán főhadiszállása volt a poroszoknak és este a városházán, a hol a braunschweigi herceg lakott, nagy tisztai ebéd volt. A trónörökös adjutánsának, egy vértesszázadosnak, Span nevű legénye volt, a kinek az ebéd után haza kellett kísérnie az urát. E végből már egy órával előbb eljött a városházához. Mikor az épület közélébe érkezett, észreveszi, hogy egy ablaknál, amelyen az ebédőterembe látni, két férfi nagy buzgósággal beszél egymással. Span közelebb ment s kihallgatta a beszédjüket. Csak arról volt szó köztük, hogy leszurjak a trónörökösöt, amikor odabegyja a városházát. A két francia látta Span-t, de nem is gondoltak arra, hogy érti a beszédjüket. Amikor a német fiú már eleget hallott, bement az ebédőbe, előhívatta a gazdáját és közölte vele, amit hallott. A százados odament a trónörököshöz, és sugott neki valamit, mire ez Spannal egy mellékszobába vonult. Frigyes Vilmos először mehökkent, de rögtön visszanyerte nyugalmát. Kiadta a rendeletet a két francia elfogatására. Ez meg is történt. Mikor megmotozták őket, s csakugyan találtak náluk törököt. A hadbírósg előtti tagadlak. De amikor Span csaknem szóról-észora szemükbe mondta a beszélgetéseket, akkor megijedtek és bevalották, hogy felbérelték őket a „Dolphin de Prusse” meggyilkolására. Spannak pedig megköszönte a trónörökös a szolgálátát.

— Ha valamikor szükségem lesz rámt fiam — mondotta neki — fordulj bátran hozzám!

+ Queen Lil. Így hívják a yankeek Hawaii volt királynőjét, Liliuokanit, aki „kiséretével” másfél esztendő óta a főváros egyik legközelebb részében butorozott házban lakik, s utban van hazafelé. A szegény királynő csalódott abban a várakozásban, hogy az amerikai kormány évi járadékot juttat neki, s miután az utóbbi időben betegségen is esett át, az életet nagyon sötét szemüvegen nézi. A legutolsó hónapokban sokat gondolt a halaira és még a halotti ruháját is elkészítette. A Hawaii szigetek lakói egybéként maguk készítik el rendszerint utolsó ruházatukat, s nagy szögyennek tartják, ha valaki már készi-

mire használtam, mert nagyon is méltatlan hozzád. Sokkal többet kellett volna visszafizetnem, de már nem tudtam tovább várni, még kétszer ennyit kellett volna hoznom, de már nem volt türelmem, el kellett jönnöm. Vedd el hát! Légy oly szives! A többit majd megadom később, idővel; de ma el kellett jönnöm...

Tidemand tanácstalanul, kétségbeesetten nézett rá:

— Nem Hanka, hát... Hogy soha sem tudod elfeledni ezt a pénz történetét! Minek takarított meg a pénzedet az én számomra? Nem értem, hogy ez hogy okozhat neked örömet? Nekem elég pénzem van, az üzlet jól megy, nagyon jól megy, nekem nem kell több pénz.

— Oh, az egészen más — mondta Hanka szomorúan — ez az én tartozásom. Tőled kaptam, te segítettél rajtam, te nagyon is sokat küldöttél nekem és én könnyű szerrel megtakarítottam ezt a kis összeget. Ha ez a kis örömöm sem lett volna, akkor belepusztultam volna a szenvedésembe; mindennap megolvastam a bankjegyeket s vártam, amíg összeg lesz belőle. Ez azonban csak a fele annak, amivel tartozom neked. A többit is megfizetem majd. Légy jó és ne rontsd meg az örömet. Vedd el a pénzt! Nem is hiszed, hogy mennyire szégyeltem magamat.

Egyszerre világosan megértette most Tidemand, hogy miért akarja Hanka, hogy éppen ezt a pénzt vegye el tőle. Elvette és megköszönte. Nem tudott egyebet daogni, mint azt, hogy ez pénz, sok pénz. De hogy nem valija-e a kárát? Hogy igazán nem szenved hiányt? Mert kölcsönképpen elfogadja és hálásan köszöni, de mielőtt szüksége lesz rá, csak szóljon, azonnal visszaadja. Igazán valóságos jótétemény rá nézve, hogy éppen most hozza neki ezt a pénzbeli segítséget, most, amikor az üzletben kell a pénz. Igen, ha az igazat meg kell vallani, hát megvallja, szüksége van erre a pénzre.

Egy armozdulattal sem árulta el, hogy nem komolyan beszél. Hanka szeméi villogtak

tette, vagy vásárolt ruhában temetkeztek. „Queen Lil” a halotti ruhájához a legsúlyosabb fehér atlaszt használja. A köntös biborpiros selyemmel van bélelve és aranyhímzéssel díszítve, nyakán kapocsosal, amelybe az egykori „felség” cimere van bevéve. Ezt a halotti köntöst csudálatos szépen faragott rózsaszekrényben őrzik.

† A jókedvű bíró. Lord Morris harminkét esztendeig szolgálta hazáját, Angolországot, mint tudós és tapasztalt bíró, de most leköszönt hetvenkét esztendőskorában, hogy egészen politikai munkásságának szentelve magát a felsőházban. Ebből az alkalomból az angol lapok sokat foglalkoznak a népszerű férfi személyével s dícsérik szellemességét, ironiáját és talpraesett mondásait. Sok bonyolódott jogi esetet oldott ő meg vidám módon, általános megelégedésre. Egykor, még bírói pályájának legelején, 39 esztendő volt akkor, különös panasz került elője. Egy farmernek a leányát megszőktette hazuról a völgyé nyé, egy vidéki bolos egy idősebb hölgy kíséretében. Az öregék nem tudtak megegyezni a hozomány dolgában, a fiatalok pedig, akik unták a hosszasan húzódó tárgyalásokat, türelmetlenkedtek s fait accompli elé akarták állítani a szülőket. A védő szöveget az esküdtökhöz s hízogya a legbősebb és a legintelligensebb embereknek nevezte őket, akik valaha esküdtökhözben össze kerültek. Morris ellenben a rövid összefoglalásban szárazon így szól:

— Ne vegyék rossz néven, tisztelt esküdt uraim a vádlott védőjétől, hogy önök és az önök szellemi képességei fölött csufolódtok. Önök sem annyira nem okosak, mint ő állítja, sem oly ostobák, mint amilyeneknek ő gondolja. Ne vegyének magukra pávatollakat, az önök feleségei, hiszen ismerik őket, csak kinevetik önöket, ha a tollakkal ékesítve mennek haza. Most pedig az volna a kötelességem, hogy önöket egy bűn kutatására hívjam fel, alapjában véve azonban itt csak csekélyeségről van szó, amivel nem érdekes az én drága időmet, amely sokkal értékesebb, mint az önöké, rá fordítani. Azt mondtam, hogy értékesebb — legalább többre becsülik és jobban fizetik, mint az önökét. Ha mindazonáltal nem láthatunk az esetben mást, mint armányos csábítást, vagy erőszakos szöktetést, akkor vegyék tekintetbe legalább a következő négy pontot: Az apa alapjában véve nem is volt nagyon ellene a házasságnak, az anya bizonyos tekintetben hallgatag beleegyezését adta, a leány mindenesetre beleegyezett, a fiú pedig nagyon meg volt elégedve. És most, ha önöknek nincs semmi kifogása, menjünk szépen haza. Ez a fiatal pár egymásé lesz és a jó isten ott fenn az égből áldja meg az ő gyöngéd frigyüket. Az ülést bezárom. . .

Más alkalommal egy állatorvos került elője, aki egy drága versenylóvat megmérgezett.

— A tizenkét pillula — doktor ur — szólott Mor-

ris a vádlotthoz — amelyet ön annak a szegény lónak irt és beadott, ha jól értem, teljesen elegendő arra, hogy magát az ördögöt is megölje.

— Erről nem nyilatkozhatom Mylord — felolte gyorsan az orvos — az ördög sohasem volt a kezelésem alatt.

— Kár — sajnálkozott Morris — mert akkor már rég megszabadultunk volna tőle.

Ötletek.

— Stettenheim. —

Ha gyöngye darab megbukik, sokan mondják: — Ez igazán erős darab volt.

Az eskü, amelyet meg kell újítani, sohasem ért semmit.

Vannak manapság könyvek, amelyekbe a jót bele kell olvasni.

Az ember szelleme néha több árnyékot vet, mint — testa.

Az élet akkor a legnehezebb, amikor egy hajszálon függ.

Amornak ma könnyű dolga van. A fiatal lányok úgy oda tartják neki a szívüket, hogy lehetetlen el nem találni.

Még a legmosolygóbb mennyboltozat láttára is elkomolyodunk, ha arra gondolunk, hogy egyszer az égbe kell jutnunk.

Az óra soha sem olyan ostoba, mint némely ember, hogy azt higgye, ha megáll, az idő nem halad tovább.

A közül, amin a nő keresztül megy, egyet soha sem vall be: születése félszázados jubileumát.

A teljesen békés házasság: nyár — eső nélkül.

A bigámiát nem kellene büntetni, már magában véve is büntetés.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Párbajképesség.

— Válasz a K — R affaire ügyében. —

Budapest, május 19.

Égészen hasonló eset történt Nagy-Beeskoreken. X egy bírósági tárgyalás során megrágalmazott egy nőt s ezért összeküldömbözött Y-nal. Mikor X a sértésért lovagias elégtételt kért, Y megtagadta ezt. Mint egy alkalommal gróf K. J., aki a Nemzeti Kaszinó helyeslése mellett utasította vissza P. D. országgyűlési képviselőt kihívását, aki Tina di Lorenzo olasz színésznőt rágalmazta meg. Szegény Y persze nem gondolt arra, hogy amit a Nemzeti Kaszinó gavalér felfogásnak minősít egy gróf részéről, azt neki, a polgárembernek a lovagias szabályok ellen való súlyos vétségül számítaja be a nagybecskerekli társadalom. Azután utcai verekedésre került a dolog X és Y közt. Ennek a verekedésnek párbaj lett volna a folytatása, de akkor meg X állott elő a kifogással, hogy ő nem ad lovagias elégtételt Y-nak, mint akinek vele szemben elintézetlen ügye van. Az ügy becsületbírósi döntése alá került és csodálatosképpen a ségedék nem azt a kérdést intézte a becsületbíróshoz, hogy lovagias elégtételadásra képes-e Y vagy sem, hanem azt — ami pedig nem becsületbírósi, de párbajbírósi elv tartozott volna — hogy a kérdéses ügy, amelyre X hivatkozik, elintézetlen ügy-e vagy sem s tartozik-e X a fennförgő esetben Y-nak lovagias elégtételt adni? A becsületbírósi ítélete az volt, hogy a kérdéses ügy tényleg elintézetlen s X nem kötelezhető, hogy a fennförgő esetben lovagias elégtételt adjon Y-nak. Más szavakkal: az X és Y közt fennförgött ügy nincs ugyan elintézve (sem X sem Y részéről) és semmi sem áll útjában annak, hogy X lovagias elégtételt adjon Y-nak, erre azonban nem kötelezhető. Már most X-en volt a sor választani. És miután az utóbbi alternatíva kevésbé volt veszedelmes, mint az első, hát azt választotta. Nem adott elégtételt Y-nak, akitől pedig ugyanebben az ügyben ő kérte az első elégtételt. Azután megindult Y ellen a hajszja társadalmi uton. Ellenségei azt híresztelék róla uton-utólen, hogy a becsületbírósi dicsálatkálta. Hiába adott irások nyilatkozatot maga a becsületbírósi elnöke, hiába állt az üldözött mellé a város egész intelligenciája, akiknek ott erkölcsi súlyuk van, Y-t mindenütt nyomom kísérte a becsületbírósi határozat önkényes értelmezése, amint az éppen X-nek és társainak konvenniált. Talán még most is folytatódna ez az üldözés, ha Y-nak időközben lovagias ügye nem támad egy ismert fővárosi gentlemannel, báró G. R.-rel. Y-t azonban Budapestre is elkísérte régi

ellenfelének az engesztelhetetlen gyűlölete. Mikor Y a sértésért lovagias elégtételt kért, báró C. R. az említett becsületbírósi határozatra hivatkozva, nem tagadta meg ugyan az elégtételt, de becsületbírósi kért ennek az eldöntésére, vajjon kötele-e ő Y-nak lovagias elégtételt adni. A becsületbírósi Vadnay Andor főispán elnökölte alatt ítélt. És kimondotta, hogy az a határozat csak egy konkrét esetre, az X és Y közt való ügyre vonatkozott, mely Y-nak semmiféle más becsületbeli ügyében nem prejudikálhat; br. C. R. tehát köteles lovagias elégtételt adni Y-nak. Meg is verekedtek kardra s Y megsebesült.

Hát kérem, annak az ügynek is, amelynek az aktáit önök döntő véleményadásra elébem terjesztették, párbaj lesz a vége. Ha nem akadákoskodnak azzal a becsületbírósi verdiktrel, mely a nagybecskerekikhez hasonlóan, csak egy konkrét esetre vonatkozott s éppenséggel nem érinti K párbajképességét, akkor meg lesz a párbaj most; ha pedig akadákoskodnak, meg lesz az egybehívandó becsületbírósi döntése után. De a párbaj meglesz, akárki megállása. Nem arrogálok magamnak a csalhatatlanságot s nem kívánom, hogy ezt a véleményt döntésnek fogadják el tőlem. De ismétlem, K és R. urak fegyverrel a kezükben fogják elintézni ugyanazt az ügyet, amelyet ma még nem tartanak lovagias uton elintézetlennek. Ez az én meggyőződésem.

Clair Vilmos.

V. D. Gálósa. A szolgabírók a vásári bizottságokban való közreműködését, a vásártartásra jogosult fél terhére sem napidíjért, sem pedig tanuköltséget nem számíthatnak fel. Így rendeli ezt a kereskedelmi miniszter 1884. évi 12531. sz. rendelete.

S. Zp. Műhözjárások pauszait az említett szaklapra való vonatkozás nélkül megírni s ezívesen közreadjuk. Minden méltányos és jogos ügy előtt nyitva állnak hasábjaink.

S. L. Budán, a közigazgatási bíróságnál jelentkezhetik hozzá kihallgatásra. Minden nap fogad, ha egyébként nincs elfoglalva. A lakásán hivatalos ügyben nem fogad látogatókat.

Sz. P. Árad. 1. A kép nem vonatkozik történelmi eseményre. Egyszerű életkép. 2. Akkor az-orkból származik. Válasz erre a kérdésre: mikor? A z betű k-vá változott benne.

Há előfizető 108 390. sz. 1. Igen, létezik. Félhivatalos lapja a kormányának. Címe: Budapesti Tudósító, Budapest. 2. Mindenkiben van elég állás hirdető. 3. Ha elvégzi az önkéntes-iskolát és leteszi az önkéntes vizsgát jól, akkor szolgálhat, mint önkéntes.

K. F. Küldje be azokat a bizonyítékokat, hogy véleményét mondhasunk leülők.

Reiner. 1. Józai köléményei közt megtalálhatja. 2. Szép Ilonka, A walesi bárdok.

Napirend.

Naplár. Vasárnap, május 20. — Római katolikus: G. 5. Rogate. — Protestáns: G. 5. Bernadín. — Görög-ország: (ma-jus 7.) Sz. t. megj. — Zsidó: Ijór 21. A nap két 4 óra 2 percek. — Nyugszik este 7 óra 19 percek. — A hold két este 11 óra 55 percek. — Nyugszik délelőtt 9 óra 35 percek.

A miniszterek nem fogadjak.

Nemzeti Szalon közgyűlése délelőtt 10 órakor az egyesület helyiségében.

Tavaszi löversenyek kilencedik napja. Kezdeté délután 3 órakor.

Az országos iparügyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor az egyesület helyiségében.

Az artista-egyesület zárlásjelentése. Délelőtt fél 11 órakor ünnepi menet indul a Somossy-mulatótól a főbb utakon át a terézvárosi templomba. Este 9 órakor ünnepi előadás és ball lesz a Somossy-mulatóban.

A II. ker. városi kereset főkegyelet közgyűlése délelőtt fél 12 órakor a budai vizagóban.

Az épitőiparosok permanens bizottságának ülése délután 2 órakor.

Országúti kerékpárverseny Gyöngyösrre. Indulás Budapestről reggel 6 órakor.

Nemzeti múzeum: Állattára nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig.

Tavaszi túrlat a városligeti Műcsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépő díj 1 korona, délután 1 órától 40 fillér.

A Nemzeti Szalon tavaszi túrlata nyitva délelőtt 9 órától esti 9 óráig. Belépődíj 40 fillér.

Nemzetközi ebédlátás a Tattersallban nyitva reggel 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 1 korona.

Teknőczi spormúzeum nyitva délelőtt 9—12 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépő díj nincs.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Egyetem könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Iratgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tanakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintárai és kereskedelmi-történelmi gyűjtemény, továbbá a helyi-ipari kiállítás melyben az üzletvezetőség árustársait is eszközöl, a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltégek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymozó-utca. M. — sz új szenzációs műsor.

— Oh kintőnben. A gyermekek lassankint kintővik a ruháikat. Különbőn igen jól érezzük magunkat. És te?

— Nem hallottam rólatok semmit. Vártam addig, amíg összegyűjtöm a pénzt és elhozhatom neked; addig még csak ment valahogyan, amíg Ole élt. Ole beszélt rólatok, gyakran kérdésös-ködtém felőletek. De aztán ennek is vége lett, őt is elveszitettem s nem volt senkim, aki hirt mondt volna rólatok. Tegnap is itt voltam a ház előtt, de nem mertem bejönni, pedig már alig bírtam, alig bírtam. . .

Hogy vajjon megkérje-e, hogy jöjjön föl a gyermekekhez?

— Egy pillanatra feljőnnél talán, Hanka? — mondta. — Mindnyájunknak nagy örömet szereznel vele. En nem tudom, hogy rendben van-e odafent minden, de azért. . .

— Oh köszönöm. Ha megengeded! Meg akartalak kérni erre a szívességre. Mindig, egyre hallom, mióta itt vagyok, hogy itt felettünk, hogy szaladgálnak. . . Még egyszer köszönöm a szívességedet!

A kezét nyujtotta.
— Tidemand megfogta a feléje nyujtott kezét s így szólott:

Mindjárt utánad megyek, most semmi dolgom nincs. Talán fenn maradsz egy darabig? Nem tudom, hogy rendben van-e a lakás, nem tudom. . .

(Folytatása következik.)

Folles Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.
Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőbb szállója.
Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások *kerékpartere.*
Petanovits Metropol szállója. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Újjonnan berendezett fényes éttermek.
Putker-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, május 19.

Gabonaüzlet. (Goldmann és Engel jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az időjárás e héten változó volt, derült, meleg tavaszi idő, és boros, esős napok váltakoztak, mi mellett a csapadék is bő volt. A hét vége felé a hőmérséklet is tetemesen csökkent és élénk légáramlatok mellett hűvös volt. A vetések állásával mindazonáltal meg vannak elégedve és azok fejlődése jó, sőt a rozs és árpában konstans károk is láthatólag javultak. A további időjárás lefolyása most mindenesetre berándó lesz. A vizállás mérsékelttel emelkedett. Külföldön az időjárás normális volt. A külföldi piacok üzletmenetileg, kevés kivétellel, a közeli piacok üzletmenetileg változó, kevés kivétellel, mert a spekuláció továbbra is csak kevés hajlandóságot mutat az üzletet részt venni, fogyasztók pedig szükségleteik felül nem vásárolnak. A forgalom ennél fogva korlátozott és habár a kínálat nagynak nem mondható, az árak mégis csak nehezen voltak tarthatók. Amerikában csak csekély változások voltak, az irányzat pedig, dacára a látható készletek csökkenésének, határozottan lefelé irányul. Prompt buza a múlt héthez képest ca. 3 c. későbbi határidők 2 centtel olcsóbbak. Angliában úgy vevők, mint eladók tartózkodók maradtak és az árak inkább csökkenő irányzatot követtek. Ugyanolyan a helyzet Franciaországban is és buza úgy mint liszt is némileg olcsóbbak. A többi kontinentális piacokon a forgalom csekély, a hangulat csendes és az árviszonyok változatlanok.

Nalunk az üzlet hangulata csendes maradt és az áralakulásban nincs jelentékenyebb változás. Takarmánycikknek inkább szilárdabbak. A felmondások valamivel könnyebb átvételre találtak és e héten buzából 115.000, rozsából 2000, tengeriből 32.000 mm. szállítást jelentettek be.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza lanyha irányzatban indult. Egyrészt a nagymérvű felmondások és kedvező hírek, másrészt az ellanyhult határidőpiac a malmozatot teljes tartózkodásra bírta, míg az árutulajdonosok erős eladási hajlamot tanúsítottak és így az árak nagyon korlátozott forgalom mellett már az első üzleti napon kerek 10 fillért vesztettek. A forgalom az üzlet későbbi folyamán is minimális maradt, a kínálat azonban szintén lényegesen csökkent és minthogy márszerűt a határidőjegyzések is — habár csak mérsékelt — javultak, az irányzat készúra iránt is barátságosabban alakult és a beállított árvesztéses ismét pótolható volt. A hét végével a hangulat ismét csendes. A múlt héthez viszonyítva alig van változás. Az összforgalom 70.000 mm. a behozatal 151.000 mm.

Rozs a hét kezdetével csak csekély érdeklődésel találkozott és 5-10 fillérrel olcsóbb árakon is csak nehezen volt elhelyezhető. Az üzlet további folyamán a hangulat azonban szilárdabbra fordult, a kereslet különösen elszállítási célokra megelégnél és ismét teljes multhei árakat, finomab árúrt azon felül is fizettek. A fogyasztás állandóan tartózkodó maradt. Helyben és helybeli parításra 6.60-6.90 koronáig jegyzünk. Nyíri származékot kezdetben szintén csak csekély figyelemben részesültek, utóbb a kereslet emelésében is javult és 6.25 korona után Nyiregyháza, Debrecen parításában 6.35 koronáig fizettek. (Mindén 50 kilogrammonként.)

Árpa (takarm. és hánt. célokra) állandóan gyengén van kínálva és különösen hízalónál talált jó keresletre. A gyárosok inkább tartózkodók voltak. Az irányzat szilárd maradt és az árak a múlt héthez viszonyítva 10-15 fillérrel emelkedtek. Minőség szerint gyárosoknál helyben 6.10-6.35, hízalónál Kőbányán 6.60 koronáig jegyzünk. Jó minőségű sörárpa állományok átvétele alig kerül forgalomba. (Mindén 50 kilogrammonként.)

Zab mérsékelt kínálat és ugyanolyan kereslet mellett kellemesebb irányzatú maradt és az árak néhány fillérrel javultak. Primaárú hiányzik. Szín és tisztaság szerint 5.20-5.35, finom minőségű árú 5.40-5.55 koronáig jegyzünk helyben 60 kilogrammonként.

Tengeri kezdetben mérsékelt ráfizetéssel, szilárd irányzat mellett, kitések ellenében esereteltet, utóbb a hangulat csendesebbre fordult. Állományok átvétele a múlt héthez viszonyítva néhány fillérrel olcsóbban jegyzettek. Budapesti parításra 5.65-5.70 koronáig fizettek.

Olajmagvak: Káposztarepében (effektív árú) e héten nincs forgalom. Káposztarepében augusztusra mérsékelt az érdeklődés, kedvezően jelentésekre kezdetben szilárdan 12.95 K.-ig jegyzett, utóbb azon-

ban ismét csendesebb, a hét végével pedig újból szilárd a hangulat. Ma 12.95-13.— K.-án zárul. A mellékciókban jelentéktelen a forgalom; vad-repce 6.—6.50 K., gomorka 10.50-11.50 K., lenmag 13.—14.—, prima árú 16.— K. is ér el névleg helyben. **Hüvelyek:** Babban e héten is alig volt érdeklődés, a kínálat korlátozott és árak inkább csökkennek. Törpebab Gyönyörűsön 8.50 K., Féléghyázán 8.50 K., gömbölyű Mohács 7.25 K., Zombor-Baján 7.25 K., Barnabab Kolocsán 7.25 K., tarkabab Nagy-Károlyon 5.— K. Kendermag helyben 10.50-10.75 K.-ig jegyez. Bükköny 7.—7.25 K. Muharmag 7.—7.50 K.-t jegyez helybeli parításra, minden 50 kg.-ként. **A határidőüzlet** szempontjából a most lefolyt hetet két részre lehet osztani. A hét első felében, különösen annak elején az üzlet jóformán pangott, mivel nem volt még az üzlet élénkítéséhez szükséges anyag, illetve ár, ami az üzlet iránt való csekély érdeklődésben találja magyarázatát. Ez idő alatt az üzlet leginkább a kulissz manővrozásából állott, ami — hiába — nem tudott kellő életet az üzletbe hozni. Megváltoztak azonban a viszonyok később, mikor az időjárás is segítségére jött a tőzsdének s a javult idő az árak élénkébb változást idézte elő s eleinte lefelé nyomta azokat, aztán azonban az árak megszilárdultak, amiben a bécsi vételek is szerepet játszanak.

A részletek a következők:
Buza májusra 7 K. 77 f., 7 K. 71 f., 7 K. 80 f., 7 K. 77 f., 7 K. 79 f., 7 K. 75 f., 7 K. 88 f., 7 K. 85 f., 7 K. 95 f. után 7 K. 92-95 f. zárul.
Buza októberre 7 K. 98 f., 7 K. 93 f., 8 K. — f., 7 K. 96 f., 7 K. 99 f., 7 K. 92 f., 8 K. 09 f., 8 K. — f., 8 K. 09 f., árfolyamok után 8 K. 10-12 f. zárul.
Rozs októberre 7 K. 08 f., 7 K. 01 f., 7 K. 12 f., 7 K. 06 f., 7 K. 17 f., 7 K. 09 f., 7 K. 18 f. után 7 K. 19-20 f. zárul.
Tengeri májusra 5 K. 60 f., 5 K. 62 f., 5 K. 47 f., 5 K. 59 f. után 5 K. 61-62 f. zárul.
Tengeri júniusra 5 K. 67 f., 5 K. 69 f., 5 K. 55 f., 5 K. 65 f., 5 K. 61 f., árfolyamok után 5 K. 67-68 f. zárul.
Zab októberre 5 K. 31 f., 5 K. 27 f., 5 K. 32 f., 5 K. 29 f., 5 K. 28 f. után 5 K. 30-31 f. zárul.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az üzlet igen lanyha. Győngye kereslet mellett új vételek csak kis számban történnek. A szállítások pedig lassan haladnak. Takarmánycikknek iránt a kereslet változatlanul élénk, a készletek csekélyek s a felek szívesen fizetnek 20-30 fillérrel magasabb árakat is. A külföld érdeklődése is foképpen ezen cikkekre felé fordul.

0	1	2	3	4	5
27.10	25.50	24.10	22.40	21.70	21.10
6	7	7½	8	F	G
19.50	16.70	14.—	11.40	9.—	9.—

Az árak 100 kg-kt, zsákostól Budapesten szállítva.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) A lefolyt héten még élénk volt a forgalom. *Lucerna* még sok esetben keresetelt, ezen cikk alacsony árkészlete mellett még meglehetősen mennyiségben rendeltek magánkereskedőknél. *Vörös löherc.* Az ebbeli legutolsó készlet is el fogyott és megbízható árúból most már semmi sem kapható. *Takarmányrepemag.* Eleinte csupán azon kárókról lehetett hallani, melyeket főleg az orrmányos bogár okozott a vetésekben, aztán a fagyok viselték meg sok vidékeken különösen a kapavetéseket és ennek folytán sürgős természetű telemek rendelések érkeztek be, melyek a takarmányrepának minden fajtájára kiterjedtek. *Muharmag* folytán emelkedő árak mellett könnyen elkelt és az ebbeli készletek olyannyira megfogytak, hogy jól csirázó minőségű muharmagnak okvetlenül hiánya fog beállni. Zöldtrágyázási és zölden takarmányozható növények magvából *borsót, csilagfűrt, mustárt, pohánkat* és főleg tengerit keresek nagyon és ebbeli nagy forgalomról számolhatunk be. *Jegyzések nyersarúrt 100 kilónként Budapesten árva. Lucerna francia 64-66 frt, Lucerna magyar 53-55 frt, Muhar 5½-9 frt.*

Petroleum. (Hesz Izidor és társa cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A lefolyt hét üzletmenete nem változott. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 46.— korona. Orosz 3 csillagos petroleum 44.— korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 41.— korona. Ipar 3 kereszt petroleum 42.— korona. I. Standard petroleum 41.— korona. Amerikai csaszarolaj ottani finomítás 60.— korona. Amerikai csaszarolaj beliföldi finomítás 52.— korona. 100 kilónként készpénzfizetés mellett levonás nélkül. Kékgálic I. vasmentes 69.— korona. Zöldgálic 8.— korona. Carbolinum I. 18.— korona. Carbolinum II. 16.— korona 100 kilonként.

Terpentinolaj. (Kalmár Sándor cég jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Azonnali szállításra a lefolyt héten fokozódó kereslet mutatkozott, ami az árak rohamos emelkedését vonta maga után, későbbi határidőre csekély az érdeklődés. Azonban az irányzat e téren is szilárd, nona a vevők tartózkodók, amennyiben az amerikai termés kilitársorú eltérő bírek keringenek. Londonban promptára 45.06 schillingre sókótt tel, míg június—augusztusi árú 40.— schillinget kapható. Vízusztia orosz árúrt jegyzünk ma: 56-57 korona 100 kilogrammonként készpénzfizetésre, ingyen hordóban, Budapestről szállítva. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor cég jelentése.) A fogyasztás mint ezidőtájt rendszerint, emelkedőben van és azonnali szállításra élénk kereslet mellett nagyobb tételek keltek el. Későbbi szállításra csekélyebb mar az érdeklődés, mert a gyárosok az abnormális időjárás behatása alatt, hosszabb lejáratú kötésekért igen magas árakat követelnek, melyeket a fogyasztók nem hajlandók fizetni. Mai nagyban jegy-

zések: 36½-37½ korona, 10.000 liter fokoskint, hordóval egvűtt, ab Budapest készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Kávé. (Belák István kávényereskedő heti jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Santos sup. 55, Extra zöld 56. Good Average 49, Regular 45½, Rio 63, Portorico 107, Caylon 129-137 forint, tranzító Trieste vám nélkül.

Ipar és kereskedelem.

A hivatalos ázsító. A pénzügyminiszter a vámilletékek ezüstben történő fizetésének vagy biztosításának a törvény értelmében szedendő aranykeletpótlékokt június hónapra 20¼%-ban állapította meg.

Az angol kamatláb. Londonból jelentik, hogy az ottani pénzügyi körökben az a nézet van elterjedve, hogy az angolbank 4%-os kamatlábát már legközelebb leszállítja. Ezt abból következtetik, hogy a bank állása ezen a héten nagyon javult és a pénzügyi viszonyok is jelentékenyen javultak. Azt hiszik, hogy a hivatalos rátát a bank 3¼%-ra fogja leszállítani.

Az első magyar általános biztosító társaság ma tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy az 1900. évi 120.000.000 korona névértékű 4%-os adómentes magyar korona-járadékkölességek és hó 23-án aláírásra bocsátandó 70.000.000 korona értékű részében, jelentékeny összeg jegyzésével fog részt venni.

Fizetéképtelenségek. A bécsi *Creditorum-Verein* a következő fizetéképtelenségeket jelent: Rosenberg Tóbiás kereskedő Bécs, Kräutner Henrik szállodás Bozen, Guttman Mátyas kereskedő *Miskoic, Markovics Miklós szabó Losonc,* Gimpel Izsák cipőkereskedő Lemberg, Sibeneicher József kereskedő Rumburg, Zajicek János kereskedő Klattau, *Schlechter Ignác kereskedő Eger,* Winterstein Ida nékonfekciós Leitmeritz, *Krönberger Mór bórkereskedő Arad,* Lutter Károly Bécs.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest* penzben 38.50 korona, áruban 39.— korona. — *Bécsben* a nyersszesz ára 42.20 korona penzben, 42.40 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi május 18-án. Kézelt 544 darab. Érkezett 1404 darab. Összesen 1948 darab. — Eladatott 1361 darab. Maradt 567 darab. — *Napi árak:* 120-180 kgr. sulyban 94-102 koronáig, 220-280 kgr. sulyban 98-104 koronáig. 320-380 kgr. sulyban 98-104 k.-ig. Oreg nehéz páronkint 400-500 kilos 88-94 koronáig. Malacok 76-80 korona 100 kilónkint. A vásár hangulata élénk.

A budapesti gabonaüzlet.

Budapest, május 19.

Jó kínálat és mérsékelt vételkör mellett 14.000 métermázs buza került a forgalomba. Az irányzat zárlat felé valamivel kedvezőbb lett. Az árak változatlanok maradtak, csak a rakományáru emelkedett valamivel.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79.8 k. 8 K. 15 f., 250 mm. 79.5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 15 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 12½ f., 2700 mm. 77.3 k. 8 K. 12½ f., 250 mm. 72 k. 7 K. 70 f.
 Pestmegyei: 500 mm. 79.5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 300 mm. 79 k. 8 K. — f., 300 mm. 76 k. 8 K. — f., 100 mm. 73.5 k. 8 K. 07½ f., 500 mm. 78 k. 7 K. 87½ f., 200 mm. 78 k. 8 K. 05 f. keverékes, 100 mm. 77.8 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 74.5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 74.5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 74 k. 7 K. 45 f.

Bácskai: 1900 mm. 74.8 k. 7 K. 75 f.
 Bácsalmási: 3000 mm. 73.2 k. 7 K. 72½ fillér.

Fehérmegyei: 200 mm. 76.5 k. 8 K. — f., 200 mm. 75.5 k. 7 K. 80 f.
Erdélyi: 100 mm. 81.5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 15 f.

Mind 8 hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 85 f., 200 mm. 6 K. 85 fillér.
Árpa: 100 mm. 6 K. 20 fillér.

Iszépénzfizetés mellett.
 A készúra hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözebe szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként: 50 kilogrammonként.

Buza	kilo	100 kilogramm ár		kilo	100 kilogr. min. ár		
		K-10	K-10		K-10	K-10	
liszavidéki	0	75	7.65	7.65	79	7.8	8.20
"	"	77	7.70	8.—	80	8.05	8.25
"	"	79	7.75	8.05	81	8.10	8.35
fehértmegyei	0	75	7.45	7.45	79	7.75	8.—
"	"	77	7.50	7.75	80	8.—	8.10
"	"	79	7.55	7.80	81	8.05	8.20
postvidéki	0	75	7.25	7.25	79	7.7	8.—
"	"	77	7.30	7.55	80	7.8	8.10
"	"	79	7.35	7.60	81	7.9	8.10
bácskai	0	75	7.65	7.65	79	7.8	8.20
"	"	77	7.70	7.95	80	8.05	8.30
"	"	79	7.75	8.00	81	8.10	8.35
bácsalmási	0	75	7.3	7.3	79	7.7	8.—
"	"	77	7.35	7.60	80	7.8	8.10
"	"	79	7.40	7.65	81	7.9	8.20
"	"	75	7.45	7.70	79	7.85	8.15
"	"	77	7.50	7.75	80	7.9	8.20

Table with columns: Egyéb gabonanelemek, kltós, and prices for various grain types like Rozs, Arpa, Zab, etc.

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Table showing grain prices for Buza májusra, Rozs októberre, etc., with columns for item and price ranges.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing official closing prices for Buza májusra, Rozs májusra, etc., with columns for item and price.

Délután fél 5 órakor zárult:

Table showing closing prices for Buza májusra, Rozs októberre, etc., with columns for item and price.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde szilárdabb irányzatot követett, bár e tény csakis az Államvasutak árfolyamában jutott kifejezésre...

A vas- és bányapiac javult. A helyi értékek közül Kőutak 2-3 koronával javultak.

A déli tőzsde továbbra is tartott maradt, lényeges változások nélkül.

A helyi piac tartott, de csendes. Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde: szilárd. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 725.—725.25. Osztrák hitelrészvény 724.—724.50.

A déli tőzsde: Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 725.75—726.—. Osztrák hitelrészvény 724.20—724.80.

Forgalomba került: Magyar Aszfalt részvény 345. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 633.—636.—.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 724.50. Magyar hitelrészvény 725.50.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*) I. Államadósság.

Table showing government debt (Államadósság) with columns for Magyar and Pénz Aru and their values.

Table showing Hungarian government debt (Magyar Államadósság) with columns for Pénz Aru and Magyar nyeremény.

Table showing Austrian government debt (Osztrák Államadósság) with columns for Pénz Aru and Magyar nyeremény.

Table showing Hungarian government debt (Magyar Államadósság) with columns for Pénz Aru and Magyar nyeremény.

Table showing Austrian government debt (Osztrák Államadósság) with columns for Pénz Aru and Magyar nyeremény.

Table showing Hungarian government debt (Magyar Államadósság) with columns for Pénz Aru and Magyar nyeremény.

Table showing Austrian government debt (Osztrák Államadósság) with columns for Pénz Aru and Magyar nyeremény.

Table with columns: II. Más kölesök, Budapesti érvárosi, and prices for various types of flour.

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kölcsönadása.

Table showing loan and bond prices for various institutions like Budapesti Állami Könyvtár, etc.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table showing priority bond prices for various companies like Adria elsőbbségi kötvény.

V. Bankok részvényei.

Table showing bank share prices for various banks like Bankvezetőség, etc.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table showing savings bank share prices for various institutions like Belvárosi, etc.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table showing insurance company share prices for various companies like Bécsi biztosító, etc.

VIII. Gőzmalomok.

Table showing steam mill share prices for various mills like Concordia, etc.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table showing mine and brick factory share prices for various companies like Bécsi bánya, etc.

X. Vasútvédek és gépjármű részvényei.

Table showing railway and vehicle share prices for various companies like Gárdasági gépjegy, etc.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table showing book printing share prices for various companies like Athenaeum, etc.

XII. Különléle vállalatok részvényei.

Table showing special company share prices for various companies like Ált. wagg. v. Nor., etc.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table showing transport company share prices for various companies like Adria tengerhaj., etc.

XIV. Sorsjegyek.

Table showing lottery ticket prices for various types like Bástya, etc.

XV. Pénznekem.

Table showing currency exchange rates for various banks like Veri arany, etc.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table showing foreign exchange rates for various locations like Amsterdam, etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamot állapította meg:

Table showing grain prices for various types like kőris, búza, etc., with columns for item and price.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, május 19. (A Budapesti Napló telefon-jelzése.) A hét első felében a fagy és a Magyarország gyakori zivatarok és jégesők nagy károkat okoztak különösen a gyümölcsösökben, a szőlőkben, a rozs- és repcevetésekben.

A készárúk piacán jelentéktelen volt az üzlet, az árak alig változtak. Lúszában a következő kétések voltak. Eladott 79 1/2 kilogramm győri 872 1/2 koronán Rajkáról, 79 kilogramm 9-5 k. Nagy-Szombatból és Galantáról, 78 kilogramm 7-65 k. Marosról, 7-70 koronán Nagy-Kállórl, 78 kgr. 77-6 1/2 k. Levárol, 80 kgr. mosoui, 86 k. Ober-Egendorfól, 82 1/2-27 1/2 k. Mosonból.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén ma kedvező volt a hangulat, különböző vásárlásokra. Ellátás könnyű volt, 5-5 1/2 százalékkal mellett.

Déli tőzsde szilárdan indult, később csendes. Zárlat csendes és szilárd.

Bécs, május 19. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 116.20. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 137.75. Magyar vasúti kölesön ezüstben 99.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.25.

Bécs, május 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papírjárdék 97.70. 4% osztrák aranyjárdék 116.05. 1860-iki sorsjegy 135.—, Osztrák hitelsorsjegy 388.—, Angol-osztrák bank 285.—, Bécsi bankvezetőség 512.50.

Bécs, május 19. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelzése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 724.73 Magyar

Large advertisement for Selyem-Blousok (Silk Blouses) with text: Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól. felebbi - 14 méter - póstabér - és vámentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes. Henneberg-selyem* blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik. Henneberg G., selyem Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító.

hitelrészvény 725.—, Angol-Oszták bank 286.— Bécsi bank-egyesület 513.—, Unien bank 587.—, Ländlerbank 441.—, Osztrák-magyar államvasút részvény 645.—, Lombard 110.—, Elbavölgyi vasút 467.—, Északnyugati vasút részv. 460.—, Dohányrészvény 298.—, rimamuráyi vasút 585.—, Alpesi bányarészvény 635.—, Májusi járadék 97.70. Magyar koronajáradék 91.40, Török sorsjegyek 116.—, Német birodalmi márká 118.31, Napoleon d'or 19.27.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 19. (Tőzsdei tudósítás.) A gelsenkircheni bányarészvénytársaság áprilisi kimutatása és a vasrészvények tegnapi newyorki zárlati irányzata kedvezően hatolt a bányavártekek piacára. Bankok szűkítése. Az üzlet srűk körében mozgott és az árfolyamok jól tartották magukat. Magánlétszámításai kamattól 4 1/2%. Berlin, május 19. (Zárta.) 4 1/2% papírjáradék —, 4% osztrák aranyjáradék —, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajáradék 91.25. Osztrák-magyar államvasút 137.40. Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 198.—, Altalános villamosági Edison 245.—, Gelsenkircheni 218.45. Laurakoh 269.25. 4 1/2% esztárjáradék 96.75. 4% magyar aranyjáradék 96.80. Osztrák hitelrészvény 225.60. Déli vasút 26.25. Károly Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.15. 4% új orosz kölcsön —, Török dohányrészvény —, Olasz járadék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 160.50. Harpeni 230.80. Az irányszat szilárd. Berlin, május 19. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázados magyar aranyjáradék 96.90. Magyar koronajáradék 91.25. Osztrák hitelrészvény 225.75. Osztrák-magyar államvasút 137.50. Déli vasút 26.25. Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegy készpénz 216.15. Buschtiehradi —, Orosz bankjegy — (Ultimo), Lombard —, Hamburg, május 19. (Zárta.) 4 1/2% esztárjáradék 96.50. 1860. sorsjegy 138.—, DÉH vasút 26.—, 4% osztrák aranyjáradék 96.50. Osztrák hitelrészvény 225.50. Osztrák-magyar államvasút 137.25. Olasz járadék 94.70. 4% magyar aranyjáradék 97.—, Az irányszat szilárd. Frankfurt, május 19. (Zárta.) 4 1/2% papírjáradék 97.—, 4% osztrák aranyjáradék 97.70. Magyar koronajáradék 91.—, Osztrák-magyar bank 126.50. Déli vasút 26.15. Elbavölgyi vasút 118.60. London váltóár 204.75. Bécsi bankjegyek 126.—, Villamos részvény 132.—, 10% osztrák aranyjáradék 97.—, Osztrák hitelrészvény 225.90. Osztrák-magyar államvasút 137.30. Északnyugati vasút 116.—, Bécsi váltóár 84.16. Párisi váltóár 813.50. Unienbank —, Alpesi bányarészvény 360.—, Az irányszat szilárd. Frankfurt, május 19. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Arányokom jánárta. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 225.60. Osztrák-magyar államvasút 137.40. Déli vasút 26.90. Osztrák aranyjáradék —, Olasz járadék 94.90. Laurakoh 260.40. Harpeni 223.75. Discont —, Alpesi —, Bécsi bankjegyek —, Csénes.

fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammival való sulyban) 104—105 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammival terjedő sulyban 102—103 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 230 kilogramm feletti sulyban) — krajcárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — krajcárig. — Könnyű (páronként 240 kilogrammival terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 820 kilogramm feletti sulyban) — fillérig. — Közép (páronként 250—320 kilogrammival terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogrammival terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Staebl). Nehéz (páronként 240 kilogrammival terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogrammival terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti sulyban) 103—105 fillérig. — Közép (páronként 240—260 kilogrammival terjedő sulyban) 102—103 fillérig. — Könnyű (páronként 240 kilogrammival terjedő sulyban) 98—102 fillérig. S e r t é l é t s z á m: 1900. máj. hó 17. napján volt készlet 42478 darab, 1900. május hó 18. napján felhajtott 782 darab, 1900. évi május 18. napján elszállított 516 darab, 1900. május hó 19. napjára maradt készletben 42739 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Gopcsa László titkári címével és jelleggel felruházott segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Majorosy Pál fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Mandl Lajos segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá és dr. Huszka Jenő fizetetlen segédfogalmazót fizetéses segédfogalmazóvá, — a pénzügyminiszter Kazinczy Béla, Farkas Ödön, Algyay Alajos, Koeharovsky István pénzügyi segédtitkárokat és kataszteri helyszínelési becsőbiztosokat pénzügyi titkárokká és helyszínelési becsőbiztosokká, Tallán Zsigmond pénzügyi segédtitkár és földadó nyilvántartási biztost pénzügyi titkárrá és földadó nyilvántartási biztossá, Reusky László, Boross Endre, Lukács Lajos, Rácz Endre pénzügyi fogalmazókat és földadó nyilvántartási biztosokat pénzügyi segédtitkárokká és földadó nyilvántartási biztosokká, Gyürky Vince, Piazza Ágost, Schmidt Károly, Hungor Sámuel pénzügyi fogalmazókat és kataszteri helyszínelési becsőbiztosokat pénzügyi segédtitkárokká és helyszínelési becsőbiztosokká, Szabó Gábor pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá, a törökbecsei adóhivatalnok Göttsche Károly adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Salentics Milo zágrábi pénzügyigazgatósági állami végrehajtót a X. fizetési osztályba sorozott állami végrehajtót, a nyitrai pénzügyigazgatósághoz Perényi József jogszigorútt pénzügyi fogalmazó grakomokká ideiglenes minőségben, Szautner Ottó ideiglenes minőségű gazdasági pénzügyi számgyakornokká a székesfehérvári adófelügyelő mellé rendelt számvétséghez, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Horváth Etelka okleveles kisdövényöntő a felső-zászlásbataki állami kisdövényöndőhöz kisdövényöntővé, — az igazságügyminiszter Csernó Mihály lipótvári orsz. fejeztetői főfoggyúri címével ellátott I. oszt. fejeztört urvánazon intézethez valószagos főfoggyúrt, — a budapesti illetőltábla elnöke Schiott Viktor ügyvédjelöltet a budapesti illetőltábla kerületére díjas joggyakornokká, — a lévai pénzügyigazgatóság Imreh Gergely számvárosi kir. adóhivatali napidíjast ezen kir. pénzügyigazgatóságához díjas irodakezelési gyakornokká nevezte ki. Athelyezés. Az igazságügyminiszter Lösch Antal főher-tempomi ügyészégi alügyészt a szegedi ügyészséghez helyezte át. Megelőzés. Az igazságügyminiszter a szegárdi törvényszéknél ideiglenes minőségben alkalmazott Szunyogy Zoltán alügyészt ebben az állásában végleg megerősítette. Pályázatok. Pénzügyi szomszék és fővizsgák a varrasi pénzügyigazgatóságnál június 10-ig, gyakornok a zombori pénzügyigazgatóságnál 28 nap alatt, irnok a kassai járásbírósnál 4 hét alatt, gyakornok az uj-ardai adóhivatalnál 2 hét alatt, alügyész a kérdi-vásárhelyi ügyészségnél 2 hét alatt, alügyész az aranyos-maróthi törvényszéknél 2 hét alatt.

időjelzés.

— 4 m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, május 19. A légnyomás eloszlása meglehetősen szabálytalan. Északnyugaton maximum van; a Keleti-tenger, Közép-Oroszország és Kis-Ázsia táján pedig depressziók találhatóak. Esők jobbra csak a depressziók mentén fordultak elő. A hőmérséklet Európa északnyugati részén erősen süllyedt. Hazánkban az idő szárazabb lett, amennyiben esők csupán az ország dékelteli széléről jelentenek. A hőmérséklet bár emelkedett, még alacsonyabb a normálisnál. Kéklás: Tulnyomóan száraz és enyhe idő várható zivatarhajlammal.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállított Budapest, VII. kerületi 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarkok Zeneplata. Megjelenti MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkók tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarságnál nélkül. Egyszerminden 65 legegység magyar s más kedvelt darab. Ára 1 fnt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Vezírgazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrassy-ut 5.

Első Leánykihazasítási Egylet Budapestem, VI. ker., Teréz-kört 40—42. szám. Alapított 1863. évben. Kifizetett nászjutalékok 1892. december hó 31-ig 1.696.000 fnt. Legelőnyösebb feltételek kihazasítási biztositásokra 300 ftről 10.00 ftrig.

Vizállás.

Table with exchange rates for various currencies and goods. Columns include 'május május 19. 18. m. éter', 'május május 19. 18. m. éter', and 'május május 19. 18. m. éter'. Rows list items like 'Inn', 'Duna', 'Sohárding', 'Paszta', etc.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 19. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hisselt sertések ára: I. A Magyar első örendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti sulyban) 102—104 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogrammival terjedő sulyban) — krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti sulyban) 106—108—

Advertisement for a bicycle. Text: 'Ha kerékpárt vagy varrógépet óhajt vásárolni, ne molaszsa el ár-jegyzékünket mélyen leszállított árainkkal bekérni. Csak elsőrangú gyártmányok Schweitzer Testvérek, főraktárak: Miskolc és Debrecenben, másraktárak: Eszék, Eger és Kézdivásárhely.'

Advertisement for Fernelend. Text: 'Ujdonság! MAKAI EMIL: Tudós professzor Hatvani. Verses vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Ára 1 korona. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-kört 18. A világ legjobb fénymáza. A ki lábellenjét szép fényben és tartósan akarja gondozni, vásárolja csak Fernelend-fénymázát világos lábbelnek csak Fernelend természetes borkrémjét. Bécs I. Schulerstrasse 21. szám. A sok értéketlen utánzat miatt tessék pontosan címere ügyelni St. Fernelend.'

Advertisement for Rothberger Jakob. Text: 'Minden tiszta gyapot. Kerékpár-öltöny 10 fnt. Loden-öltönyök 15 fnt. Havelok 8 fnt. Felöltő 9 fnt. ROTHBERGER JAKAB csász. és kir. udvari szállító Váci-utca 6. szám.'

Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket (most jelent meg dusan illusztrálva) valamennyi eredeti angol sportjátékról, mint:

lawn-tennis, labdarúgás, hintaúgy, valamint tornakészülékekről, amerikai izomerősítőről stb. stb.

Singer Alajos angol sportjáték-specialistától BECS, I. Franz-Joseph-Quai 18.

Advertisement for Heyden Tápányaga. Text: 'HEYDEN TÁPANYAGA (NÄHRSTOFF HEYDEN) egy feltárt felhény, mely az emésztési szervek működését kiválóan táplál. Elnöyös erősítő és tápláló gyengélkedő, gyermekek, szoptató nők, púszegény, lába-úszó és sorvát egynek részére, valamint testi és szellemi kimerültségnél. Ervtágyorjlesztő. Kapható gyógyszerárak és gyógyárú-üzletekben. — Heyden vezérszeti gyára Radaboul-Dráda.'

Advertisement for Kormos Gyula és társa. Text: 'Jegyezzen az új 4%-os koronajáradéokra a legbiztosabb, legjobban kamatozó és jelenleg legelőcsőbb tőkebefektetési papírra. Alíráásokat a Rothschild-esoport eredeti feltételei mellett díjmentesen fogadunk el. Kormos Gyula és társa bank- és váltóüzlet Budapest, V., Dorottya-utca 5. sz.'

Advertisement for Gichner Janos és Társa. Text: 'Legszébb Legjobb Legelőcsőbb PAP lan PAP lan PAP lan. acél sodrony ágybetét 5.—, 1 teppertli matrác 3 dréba 10.—, 1 Afriko matrác 3 dréba 7.—, 1 lézár matrác 3 dréba 16.—, 1 ruganyos ágybetét — 10.—, 1 szőnye 3 m. hosszú 2 m. széles — 12.—, 1 futó szőnye mélyre 25 krtól 4 ftrig, 1 db jó vázson ágy lepedő — 12.80, 1 db jó ágy paplan — 2.—, 1 db fenelel ágy pokrók — 1.80, 1 db gyapjú ágy pokrók — 4.60, 1 db jó löpökro — 1.70, 1 db szővegi fin. löpökro 4.50, 1 levarrott szalmaszék — 2.20, 1 ablak sodrony ágybetét 5.—, 1 teppertli matrác 3 dréba 10.—, 1 lézár matrác 3 dréba 16.—, 1 ruganyos ágybetét — 10.—, 1 szőnye 3 m. hosszú 2 m. széles — 12.—, 1 futó szőnye mélyre 25 krtól 4 ftrig, 1 ablak sodrony ágybetét — 1.80, 1 ablak löngő — 6.80, 1 szővegyított függöny — 1.60, 1 ablak csipke függöny — 3.80, 1 bouret Agytörő — 2.80, 2 gyapjú ágy- és 1 asztaltörő — 11.—, paplan, matrác és kárpitosárú gyarokok, szőnye, függöny-ágy- és asztaltörő stb. nagy váltószámban. Budapest, VII. ker., Erzsébet-kört 30. szám. Árjegyzék kivételén ingyen és bérmentve küldünk. Amennyiben árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszacsadjuk.'

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
 Vasárnap, 1900. május hó 20-án.
 Arnoldson Sigrid assz. vendégfelléptével.
A Sevillai borbély.

Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzerette Rossini.
 Személyek:
 Almaviva Arányi Figaro Takács
 Bartolo Hegedűs Bertha Valent
 Rosina Arnoldson Fiorillo Mihályi
 Basilio Kornai Ortiszo Nyik B

Utána:
Rococo.
 Ballet 1 felvonásban.
 Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
 Vasárnap, 1900. május hó 20-án.
 Harmadszor:
Juliette válópöre.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Octave Feuillet. Fordította Huszár Vilmos.
 Személyek:
 D'Épinoz Császár Klóttid Hegyesi
 Juliette Al-zeghy Rhodés Mihályi
 De Chagros Gyenes Sartigny Horváth
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
 Vasárnap, 1900. május hó 20-án.
 Déltűn 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.
Couisset ur!

Böhozát 3 felvonásban. Irták Ernest Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály József.
 Személyek:
 Couisset Hegedűs Louise Kalmár P.
 St. Castel Mtrai D'Espavillon Rostagni
 Gaston Fenyvesi Alfréd Nyik L.
 Rosine Lányz Annette Munkási
 Lucien Harasztly Baptiste Szőke
 Este:
 Másodsor:
Geletha.

Dráma 3 felvonásban. Irtá Philippi Félix. Fordította Ruttkai György.
 Személyek:
 Frátorius Szathmáry Ellen Borzetei
 Johanna Jászai Bílau GAI
 Herbert Góth Dorottya Szörényi
 Alfréd Fenyvesi Ferenc Balassa
 Egon Bihari Helén Bálint
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
 Vasárnap, 1900. május hó 20-án.
 Déltűn 1/3-kor mérsékelt helyárakkal.
A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irták Hicks és Nichols. Fordították Kacsány Géza és Makai Emik. Zenéjét szerzerotték Monkton és Caryl.
 Személyek:
 Lord Coodle Szerdahelyi Gray Kury
 Lady Coodle Krecsányi Flpper Kovács
 Stanley Ed. Szirmai Carmenita Hegyi
 Dorottya Halmaz Alice Blaha S.
 Este:
 Blaha Luiza asszony mint vendég.
A muzsli bankó.

Eredeti népszínimű dalokkal 4 felvonásban. Irtá Györfönyi Károly. Zenéjét szerzerette Barna Izsó.
 Személyek:
 Szabó János Kiss M. Éva Blaha
 László Szirmai Flóri Ujvári
 Vince Tollági Juci Kápolnai
 Kócán Horváth Egy gazda Mosolygó
 Sírak Szabó Komédiás Parányi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOLIES CAPRICE
 Ma nagy ujdonsági est!!
 11 órakor:
Die Hochstaplerin.
 Böhozát Leitner H.-től.
 Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor
Szenzációs ujdonság!
A csonkafülu ember.
 Böhozát F. de Croiset eszmáje után irta Etienne. Rendező Rott S.
 Személyek:
 Bachrach Jeremiásnagykereskedő Pfeifer M.
 Gólia, neje Schindlerné G.
 Hajnalka, leányuk Ferenczy Za.
 Dr. Kaszár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos Rott S.
 Dr. Spitz Gerő ideggyógyos Steinhart G.
 Dr. Szathmáry Leó hírlapíró Füst B.
 Gedeon, Dr. Kaszár szolgája Peterdi Gy.
 Adonyi Mariska müllőrázó Jungwirth C.
 Lili, szobaleány egy budapesti nagyszállóban St. Lengyel G.
 James, főpincér Echten K.
 Ujságíró, távirószolga.
 Történelm napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kaszár külön lakosztályán.

PETANOVITS Metropole-szállója.
 Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vastor. A gyönyörű dílt körül kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

GFELNER JÓZSEF étermei VIII. ker., Rökk Szilárd-utca József-kört sarkán.
 Az I. magyar részvénytörzsfőző udvari söre, valamint dupla márciusi; kűttű konyha, különszobák, palackhorok és palackhorok házhoz szállítatnak. A mélyen t. közönség szives látogatását kéri mély tisztelettel.
GFELNER JÓZSEF vendéglős.

NÉMETFÖLDI KIRÁLYI CABRÉ-CIRKUSZ
 Carré Miksa igazgató.
 Ma vasárnap, 1900. május 20-án
2 nagy disz előadás 2

déltűn 4-kor és este 7 1/2-kor.
 A déltűn 4 órai előadásban a 10 éven aldi gyermekok az összes ühölöyeken felét fizetik.
 Fellépte a legelőkelőbb művészeknek és művészoőknek, elsőrangú specialitásoknak és a ballet személyzetnek.
 Holnap este 7 1/2 órakor nagy előadás.

ÁLLATKERT
látható csak rövid időre
 Hazenbeck testvérek indiai kiállítás
a MALABÁROK
 Körűbeül 50 hennszöbűt férfi, nő és gyermek. Köztük akrobáták bambuszbotokon, hajaderek, kardnyelők, tűz, alarcos és ördögáncosok, komediások, zenészek, költel- és kardtáncosok, táncosok, búvészek és egy föp. Nagy program: indiai falu, templom, iskola és az összes népség körmenete. Előadások hétköznapokon 4 és 6 órakor, vasárnap d. o. 1/2-kor és d. u. 1/2 és 6 órakor tartatnak.
 Belépődíj mint rendezés 30 kor.
 A tea-pavillonban orosz tea ingyen adatik.

Könyvet és zeneművet vegyünk
ROZSNYAI KÁROLY könyv- és zeneműkereskedőse, antikváriumban Budapest, Múzeum-kört 15.
 Gondos raktár magyart, német és francia résziródiál műlakkban, legutányosabb árakon. Szakirodalom. Új és régi könyvek.
 Rozsnyai gyors nyelvtanár: Bármely nyelvet meg lehet tanulni rövid idő alatt és tudni nélkül. Minden kötet egy teljes és röviden vont nyelvtanról kivül számos beszélőkérdés tartalmú és megismerendő szócikk, magyar és németül is, képzősej. Eddig a következő fizetek jelentek meg: 1. Angolisch, 2. Német, 3. Franczia, 4. Angol, 5. Olasz, 6. orosz, 7. Spanyol, 8. Portugál, 9. Latin, 10. Román, 11. Tót. Minden nyelvtan 60 fillér. Csak Rozsnyai-tól kűttű: tessék elfigadni, mert másféle kiadások értekelten utánaazok. **Paris és a kiállítás.** Rozsnyai-féle utkalauz. Tartalmazza Pá is utmutatóit, a mulatóhelyek, látványosságok és a kiállítás leírását, a város és a kiállítás társzínvel. Ár 1 korona. Nálkűttű helytelen mindenkinék, a ki Párisba utazók. Szűzalmát zold daljátékok legjobb és legutányosabb kiadás: zongorára írt mändöröl, ára 2 kötetben 6 korona. Cimbalmosra írt: Alfréd Géza. Teljes két kötetben ára 6 korona. A pénz előleges kűttűde mellett bérmentve küldi a foatt cég.

Utánazok miatt nagyon ügyelünk a **SCHAFFER RÓZA** névre. Csakie ezen védjeggyel valódi.
Szépség gazdagság!!
Szépség hatalom!!
 Ezt a legdrágább kincsét megszerezhetni eddig csak a
Mme Rosa Schaffer
 szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I. Kohlmart 6. által fötalált és használt szépségzserok által sikerült.
 Törvényesen védve.
 Poudre ravissante cs. kir. mez. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérre varázolja és pompás zománca alatt a bőrküttűseket, aranygyöök és himlőhelyeket is eltűnnek. — A ráncokat és redőket kisimítja, a káros szépségzserok által kitűttűtött hikkasokat összehuzza és az arcnak üde, rózsás fiatal színt kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szemzációs hatása a bőrről eltűnne. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.
 Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene. Egy tégely 1 frt 50 kr.
 Eau ravissante megörzi a bőrdűségeit, erősíti és a legkűttűnőbb, biztos hatású tolett-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr. az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításokon nagy arany-éremmel lett kitűttűve. Minden hölgynek, aki redőten, márványfehér bőrmokot akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. homokkűttű darabontk 1 frt 50 kr-ért és a „Savon-Ravissante” kiváló szépségzseronpalak hölgyek és urak részére, darabontk 80 kr-ért. — Schaffer Róza asszony vizszavarázója az 5. „KINOR”-jával minden megszűlt hajtók ifjókörre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az oléi szőrzőanyagot eltávolítani és a fejbőr tiszta fehérré marad. Egy doboz ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készítményem csodálatos hatásúrt teljes közönséget vállalok. Számtalan elismerő- és köszönet-irat betekinthező a legmagasabb körűből és csak diskreció miatt nem közölhetem.
 Kűttű raktár: ROSA SCHAFFER, Bécs, I. Kohlmart 6. szám.

Utánazok miatt nagyon ügyelünk a SCHAFFER RÓZA névre.

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak.
 Időgbajokban, részvénytörzsfőzőnél, emósztási zavaroknál, gyengességknél stb. kűttű sikerrel használták. Arak vidékre kűttűnyi vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ..... 17 K. 50 F. 1 ..... 30 kis palack ..... 13 K. a fogyasztási adót is beleértve.
 A láda és üres palackok 4 hónapig belüli bérmentes visszatérítésre 5 korona visszatérítgáltat.
 Budapestben kapható minden fűszer- és csomagoló-kereskedésben és poharanként a „Gaisina Automata Buffet”-ben is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával elesőbb.
 Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak.
 BEJELENDESI HELY:
Királyszőrfőző Budapest-Közbánya.

AJÁNLATOS
 mindenkinék — mielőtt butorszűkségletét fedezni, látogassa meg
NEMES ÉS LENGYEL
 elsőrangú butortelepét
IV., Kecskeméti-utca 6. szám
 hol a legmodernebb butorok és különféle ebéd-, háló- és szalon-bereendezések a legjobb kivitelben, a legszárazabb anyagból, legutányosabb árakon vásárolhatók.

Graz. Graz.
Hotel „zur goldenen Birne“
 a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan kőnyolmesen berendezés. Villanyvilágítás.
HUTTER J., tulajdonos.

Zongora-tóram és kölcshűzű-érintűzet
 A. Thierfelder, Wien, 7/3. Burggasse 71/c.
 Legnagyobb zongora, pianino- és harmonium-raktár. Közönséges és résziródiás melletti való előadás.
 Olcsó kölcshűzűes díjak. Zépos árjegyzék ingyen.

Az Orsz. Magy. Ebtényosztó Egyesület
Nemzetközi Ebkiállítás
 május 19-21.
TATTERSALL-VELODROM.
 Nyitva reggeltől 9 óráig est 7 óráig.
 Belépű a megnyitás napján d. e. 2 K., aztán és a többi napokon 1 kor.
 Vasárnap fextorrier és tacsók műkötűrék versenye.
 Belépű díj 2 korona.

Selyem fehérneműek
 csak saját, legkűttűnőbb gyártmány, lejellemesűbb, legelőszűségesebb és leterítűdűbb alsorűna (nem nagy úszói kifogástalan conformű műkötűre szűrt.)
J. MÜLLER, Eger, (Oschország.)
 első selyem fehérnemű-gyár.
 Minták stb. ingyen. Legelőszűbű alsorűresek. Orvosilag ajánlja. Próbálng 7.-korona.

Zseborák
 5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók
Polgár Kálmán
 órás- és ókszer-üzletében
 Budapest, Erzsébet-kört 29. sz.
 Vidékre árjegyzék bérmentve.

FOLIES CAPRICE
 Ma nagy ujdonsági est!!
 11 órakor:
Die Hochstaplerin.
 Böhozát Leitner H.-től.
 Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor
Szenzációs ujdonság!
A csonkafülu ember.
 Böhozát F. de Croiset eszmáje után irta Etienne. Rendező Rott S.
 Személyek:
 Bachrach Jeremiásnagykereskedő Pfeifer M.
 Gólia, neje Schindlerné G.
 Hajnalka, leányuk Ferenczy Za.
 Dr. Kaszár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos Rott S.
 Dr. Spitz Gerő ideggyógyos Steinhart G.
 Dr. Szathmáry Leó hírlapíró Füst B.
 Gedeon, Dr. Kaszár szolgája Peterdi Gy.
 Adonyi Mariska müllőrázó Jungwirth C.
 Lili, szobaleány egy budapesti nagyszállóban St. Lengyel G.
 James, főpincér Echten K.
 Ujságíró, távirószolga.
 Történelm napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kaszár külön lakosztályán.

GOLIÁT MALÁTA SÖR
 Kiváló üditő ital és gyógycélokra szolgál.
 Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak.
 Időgbajokban, részvénytörzsfőzőnél, emósztási zavaroknál, gyengességknél stb. kűttű sikerrel használták. Arak vidékre kűttűnyi vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ..... 17 K. 50 F. 1 ..... 30 kis palack ..... 13 K. a fogyasztási adót is beleértve.
 A láda és üres palackok 4 hónapig belüli bérmentes visszatérítésre 5 korona visszatérítgáltat.
 Budapestben kapható minden fűszer- és csomagoló-kereskedésben és poharanként a „Gaisina Automata Buffet”-ben is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával elesőbb.
 Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak.
 BEJELENDESI HELY:
Királyszőrfőző Budapest-Közbánya.

PÁRISI NAGYÁRULNÁL

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 39.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénztárunk egy fénykép-bonnt szolgál tat ki, amelyen a bevásárlott összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 10 frtnyi összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre less bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HÚ FÉNYKÉPET

csupán a kifizetésért és a díszes papírkéretért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műltézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Saját gyártmányu
fa- és vasbutor, rézágycak, ruganyos acél-sodrony-ágybetétek, afrik- és löször-matracok, szalongarnitúrak, kerti butor és gyermekkocsik

részletfizetésre
minden árfelmérés nélkül — gyári árakban — oleásban mint bármil közpénzfizetés mellett. *Videki megrendelőknek árfegyakk so állár bűlyeg beküldése ellenében.*

PÁPAI és NATHAN
legregőbb, legnagyobb és legszolidabb speciális üzlet e szakmában.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2. SZ.
(Fonclére-palota.)
Gyár: VII. ker., Csengery-utca 7. s. szám.

4 1/2 ko.
Manilla Melange

kávé

elvárnolva és bérmentve költségmentesen hához szállítva

7.50 kr.

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.

Osak ezzel a törvényz. bej. védőjeggyel valódi.

LONDON,
Chief Office 8. W. 48
Brixton Road.

Főraktárak: BURMANN, Angol India, AGEN, ZÁGRÁB, ALGIEN, AMSTERDAM, H. SAN drs, Boko S. BASIL, Szt-János gyógytár, N. Krutz, BELGRÁD, Wilkoda A. DELHI, gyógytár, MIHÁLY fejedelemhez. Központi raktár: Szerbia részére. BERLIN C. BOLOGNA, BRUXELLES, Pharmaceute Ch. DELAURE & Co. BUDAPEST, Török J. Dr. Egger L. és J. CALIO, KÖLN a. RH., NORD. DEHREGEN, EICH, LUXEMBURG, Schmidt P. gyógysz.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamot

(a melyet az egészségügyi bizottság megvizsgált) az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszámon bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Főhílmulhatatlan szor minden mell-tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb., külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít. Egy próbái veg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjel-küldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik) utólrhetetlen szívó erejű és gyógyíthatóság. Operációtól a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csonstszűt, ujjában pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatóság minden-féle seb gyógyulásánál.

Próbátégely bérmentve 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg. Övakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéketlen, úgynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.

Cim: A. THIERRY gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz, Pregrada, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem rohanának meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelő államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény tilozzi.

ISIGEA, DOR-DOGNE, KOPENHÁGA, fabrikon forma. MILÁNÓ, A. Bertoloni. MALMO, SEVIGGE, Apot. Lejonet, NANTES, Pharmacie C. Fredet, NÁPOLY, PALERMO, PÁRIS, Pharmacie française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois, PRAGA, ROMA, Corso, Agorria del Podestato, ROUBAIX, Pharmacie G. Gerhart, SARAJEVO, SEZEGED, TEMESVÁR, TRIESTE, VENEZIA, VIENNE, ZÜRICH.

Csak ezzel a törvényz. bejegyzett védőjeggyel valódi.

„The Gresham” életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: **Budapest.** Ausztriai fiók: **Bécs.**

Ferenc József-tör 5. és 6. a társaság házában. Gisollastrasse 1. sz. alatti a társaság házában.

A társaság vegyona 1896. decem-ber 31-én korona 157,805.340.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1896. dec. 31-én... 28,670.916.—

Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszafizetések stb. után a társaság fennállása óta (1843.)... 339,497.900.—

Az 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki... 80,577.950.—

Összeg értékben. Csekély díjfértés mellett a társaság előnyös jelzálogkölcsönbiztosításokat is köt, a ház, vagy a földbirtok tehermentesítésére, a birtokos elhalálása esetére. — Prospektusokkal és életbiztosítási díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít és felvilágosítással a jelzálogkölcsönbiztosítást illetőleg, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügyünk urak és a magyar és osztrák fiókok.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonakorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körnt 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hűgycsőfolyásokat, legnyolcsabb húrgyógyfolyásokat, bukjakoros sebeket, syphilit, az onfertőzötés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

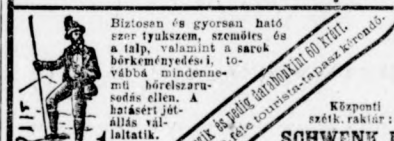
Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmarkacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal választolnak; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva less.

Luser L. -féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szor fizikásem, szeméris és a talp, valamint a sarok bőrkeményedése, továbbá mindenféle bőrszaru-nyűs ellen. A hasástét, állás val-lalítatik.

1 doboz ára kor. 1.20. 0000. Viliékre kor. 1.50 előzetes beküldése mellett bérment.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 23.

Fontos sérvbajosoknak. SZENZACIÓSTALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismertve, mint a Pollitzer által feltalált és kir. sz. gummiszerzőtő. Ezen szerzőtő előny a többi szerzőköt felett a következő: 1. nem gyakorol költemen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A polliták oly módon alkalmazhatók, hogy a sérvek teljesen elfogadják és így a sérvek megszüntetése lehetetlen. 4. A biztonságát feltevéseivel pedig a sérveköt lecsúsztassa meg van gátolva. Célserűségét nem egy hely- és külföldi orvosi tekintély ismerteti el. Használhatósgát bizonyítja továbbá azon számos közönet és hálaüzenetek, mely a világ minden tájáról (Német, orosz, francia, orosz, törökországi, amerikai, indiai stb.) hozzánk megkezesit, s melyek a t. vevőinknek mindenkor rendelkezésükre állanak. Célserűsége nullától az árak mértékéig.

Egyedülat 7 és 10 frt. Kétoldalú 10 és 16 frt.

Gyermeknek a felvétel olecsobb. Rendelésnél a legkisebb körletit követendő, továbbá, hogy a t. vevő jobb, bal, vagy mindkétoldalt.

Nagy raktár továbbá valódi angol és francia acélráp sörköltökben, huskák, köldökötő, irritator, mindennemű méhfocskendő, göröcsarany, hágyonostár, léppárna, ágybetét, havi-belfogók és minden e szakmába vágó cikkben.

Egyedüli képviselőg valódi angol és francia

GUMMI-különlegességekben.

Postai megbízások, rendelémények pontosan és illoktáriá mellett legmondosabban utányítól eszköl.

POLLITZER MÓR és FIA

os. és kir. szabad. orthopediai kötszerek

Budapest, Doák Ferenc-utca 10. — Alapítottott 1859

ÁRJEGYZÉK kívánatra zárt börtökben bérmentve küldetik.

■ A címre ügyelni tessék. ■

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-árugyára
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13. sz.

Granit-terazzo, Betonirozások, Medencék, Csatornázások, Szökőkutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő-lemezek,

Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mett-lach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyezet-nádszövet, Tűzálló téglá, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árak.

Tavaszi és nyári évad 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter hosszú szelvény, ole-gendő teljes ferföltőzetre (kabát, mellény és nadrág) ár csak	2.75, 3.70, 4.80 frt jó	6.— és 6.90 frt jobb	7.75 frt finom	8.65 frt legfinomabb	10.— frt legeslegfinomabb

Egy szelvényt szalon-öltözékhez 10.— frt-ért, valamint feltöltő-szövetet, turizta-földent, legfinomabb kamagrukat wál-ít gyári árakon a legjobb hírnevűnek és szolidnak elismert posztó gyáritraktár francia

Siegel-Imhof Brünnben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszol-galásról kezeskedünk.

A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti cégnél a gyár székelyén megrendeli, előnytel jelentékenyek.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.

**Gyémánt-utánzatok,
párisi legyezők,
chinai ezüstárak**
gyári árakon.

Ő csász. és apostoli kir. felségének legfelsőbb rendeletére.

XXXIII. csász. kir. államsorsjáték

a birodalom inneni részének jótékony céljaira.

Ezen Ausztriában egyedüli törvényesen engedélyezett **pénzsorsjáték**

16.514 készpénzbeli nyereményt tartalmaz, 410.200 korona összerértékben.

A főnyeremény 200.000 koronát tesz.

A húzás visszavonhatatlanul 1900. évi június hó 7-én történik.

Egy sorsjegynélk ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók: Az államsorsjáték osztályánál Bécsben, I. Riemergasse 7. lottóügynökségeken, dohányüzemekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivatalokban, váltóüzletekben stb. Játéktereken sorsjegyeknek számára ingyen. A sorsjegyek portamentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottófelügyelői igazgatóságtól.
Államsorsjátékok osztálya.

MAGYARORSZÁGI ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NEMZETI ÜZLETE

BRÄUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN.

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. CHRONOMETRÉN ÉS MŰRÁS FŐTALÁLÓJA

A REMONTOIR INGAORÁHMÁK STR. 57B.

ÓRAK ÉKSZEREK

REZIZÁRÓKÉPESRE

NEPES ÁRBEVÉZÉK BÉRMENYVE. JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

Ablak-redőnyöket

Faszövetből, vászonnál és gordülő faredőnyöket olcsó és jó minőségben szállít az

Első budapesti

faszövő-, ablakredőny-jalonslá-gyár

Budapest, Király-utca 112.

Mintadarabok kívánatra ingyen és bérmentve. Vidéki ügynőkök kerestetnek.

Radó Antal:

Költők Albuma

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmadik magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett 18 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

LAKOS NÁNDOR Budapest.

VIII., Külső * * Kerepesi-ut I. sz.

a) Vízvezetési osztály: Elvállal és létesít: Szivattyu-telepeket, szélmotor-, benzín-motor és járgány-tízommal. Kézi-szivattyúk minden kutmány-séghez. Fűrdő és cselet-berendezések. Kovácsoltvas-, öntött vas-, dom- és kőgyáncsövezetékek, parkok, majorok részére. Saját gyártmányú kovácsoltvas-tartányok viz-, szesz és festék részére.

b) Gazdasági gép-osztály: szállít: „Triumph III” sorvetőgépeket, szabad. elevátorokat, szénagyújtókat, fűkaszázó és aratógépeket. Baker-restákat, szecskavágókat, répvágókat és az összes gazdasági gépeket.

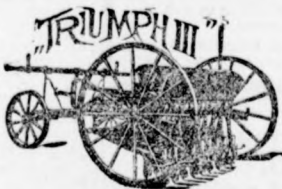
c) Technikai osztály: szállít: Ruggyanta- és kender-tömlőket, vízhatlan ponyvákat, gépszijjakat, mérlegeket, olaj- és kenő-anyagokat, valamint az összes technikai alkatrészeket és szerszámokat.

Az összes fenti gyártmányok állandóan dus készletben raktáron.

A legjobb referenciák!

Árjegyzék szivattyúk és vízvezetésekről

gazdasági gépekről és technikai cikkekről

ingyen és bérmentve.

31.460 VIII./900.

Pályázati hirdetés.

A budapesti kir. zálogház céljaira emelendő épületre szolgáló tervek beszerzése céljából a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr a hazai építészeket versenyre hívja fel.

A pályázati feltételek a következők:

1. A pályázatban csak hazai építészek vehetnek részt.
2. A pályázat titkos és csak 1:200 mű mértékben készítendő tervvázlatokra hirdettetik ki, melyekhez a műszaki leírás és egy hozzávetőleges költségvetés csatolandó, mely utóbbi az épület által elfoglalt köbterület szerint legyen számítva.
3. Az építő összeg **S30,000 koronát meg nem haladhat.**
4. A pályázók kötelesek minden emeletsornak egy alaprajzát és az épület eltérő homlokzatairól egy-egy homlokzati rajzot bemutatni; az épületről az eszme megértésére szükséges két metszeti rajz készítendő; távlati képek csatolása mellőzendő.
5. Az építési program és a beépítendő teleknek a lejt mérési adatokat is magába foglaló helyszínrajza a kereskedelemügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójától szerezhető meg.
6. A pályatervek benyújtásának határideje **1900. évi július hó 20-ik napjának déli 12 órája.**

7. A pályatervek lepecsételve, jelíges levelek kíséretében a kereskedelemügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál elismervény ellenében nyújtandók be.

8. A kitűzött határidő nem hosszabbítható meg és azontúl beérkező, vagy alakilag a feltételeknek meg nem felelő tervek figyelembe nem vétetnek.

9. A kereskedelemügyi miniszter úr ezen tervvázlatokra három pályadíjat engedélyezett, melyek közül **az első díj 2500 koronában, a második díj 1600 koronában és a harmadik díj 800 koronában van megállapítva;**

a nem díjazott pályatervek bármelyike 400 koronáért megvehető.

10. A pályadíjak a beérkezettek között viszonylag legjobbnak talált három műnek mindenesetre kiadatnak, kikötve azonban, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr a díjazott tervvázlatok bármelyikét fogadhasa el az építés alapjául, azokat egészen vagy részben fölhasználhasa, vagy azokat egészen figyelmen kívül is hagyhasa.

11. A díjazott és a kereskedelemügyi miniszter úr által megvett tervek a kereskedelemügyi minisztérium tulajdonát képezik; a nem díjazott, illetőleg meg nem vett pályaművek a fölbontatlan jelíges levéllel együtt a benyújtáskor kapott elismervény visszaszolgáltatása mellett a szerzőknek vissza fognak adatni.

12. A pályaterveket bíráló bizottság fogja elbírálni, mely javaslatát a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak előterjesztendi, ki véglegesen határoz.

A bíráló bizottság következőképpen fog összeállítani: **az elnökön kívül a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium VIII/b szakosztálya részéről egy tag; II. szakosztály részéről (műszaki közegek) két tag, a budapesti m. kir. zálogházak igazgatója és két magán építész.**

Budapest, 1900. évi május 14-én.

**Kereskedelemügyi
m. kir. minisztérium.**

Kétségkívül legelőnyösebben vásárolhatni szolid és izléses férfi-, fiu- és gyermekruhát

NEUMANN M. cégnél Budapest, Muzeum-körút 1. Szabott árak.

Uri Havelock 7 frtól,
Női Havelock 9 frtól,
Fiu Havelock 4 frtól,
Leány Havelock 5 frtól feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold,
Iodenua-specialista
BECS,
IX, Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.

Segítsük a magyar ipart!!!

DÓCZI MÓR cipész

saját készítésű nagy cipőraktára.

Bpest, Kerepesi-út 10/D.

Ajánlja csupán hazai bőrből a magyar munkások által készített csizma és tartós cipőt és csizmát, az osztrák és külföldi cipőnél sokkal olcsóbban, u. m.:

Férfi-cipő:	Női cipő:
Sima cipő borjúbőről 3.-	Fekete vagy világos 3.-
Betétes cipő bő járőről 2.80	divatos sár- 3.2
Fűzős cipő borjúbőről 3.50	és bőrből, gombos 3.50
Sima cipő zergebőről 3.20	igény elegáns fűzős regatna 3.40
Betétes cipő zergebőről 3.60	tanú-cipő 1.80
Divatos sarga fűzős 3.0	kivitelben. gomb. regatna 2.50
divatos forma fűzős 4.-	Lakk-tanú-cipő, bősarokkal 2.-
Szalón-vagy orosz-cipő 4.20	Szalón-v. orosz-cipő 3.5
lakk, keztübor 4.20	lakk keztübor fűzős 3.50
székény gomb 4.50	székény gombos 3.80
Val. szarvasbőr cipő 4.-	Lasting bőm. székény 2.7
keztübor cipő 4.30	fűzős regatna 2.2
Viksz fűzős, keztü székény 4.20	val. Chevreau-cipők 5.-5 frt

Mindennemű gyermekcipőben, továbbá nárcs, hát-, s tornacipő nagy rakására is mind a fenti cipő-cérmek 20 krajával. Vidéki megrendelésekre különös gond fordítottatik. Munkások számára a talp rázsa. Képes árjegyzék a csomagolás ingyenes. Megrendelések 24 óra alatt mentek szerint elkészülnek.

POSZTOMARADÉKOK

minden célra, melyek posztószótküldési világáruházamban visszamaradnak, kicsinyben, rendkívül olcsó árakon adtnak el.

Stikarovszky János

Budapest, V., Erzsébet-tér 16.
Maradékokból minták nem küldhetők.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugységfolyást és sebeket, az érfertőzés utóhatjait, az elgyengült férfiak, magánselek, a bujakór utóhatjait, nőknél feltérlyást, bérmenyire idültet, és valamint mindazon női betegségeket, melyek a magánselek, a hólyag és a hólyagcső győgyt új gyógyítási szerint, biztos sikerrel, gyorsan és átépően

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-doktor. Volt császári kir. orv. főorvos.

RENDEL: naponta, d. ó. 10 óráig, este délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott irod. a legmagasabb félévellemmel választott és győztesekről is gondoskodva lesz.

Nőknél külön váróterem.

Egyenlő mértékű és a szorongás: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelendő NÉPSZERŰ ÉRTÉKTÁR (már 15-ik kiadásban megjelent) nemü betegségei és ezek egyszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ár 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól beismarogott, lesz elküldve, 1 frt beutózási mellát bérmenyire vagy 90 kr. utóvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az érfertőzés leírása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az érfertőzés és az ajkai magánselek. — IV. Hugységtörés (trippa) és húgyószaki betegségek. — V. A bujakór (szifilis). — VI. Fertőzőkór. — VII. Fertőzőkór leírása. — VIII. Női magánselek. IX. A férfiszexuális megbetegedések főgyógyítóje a prostitúció.

Bruchsteiner és Társa

cimtáblagyár

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45.

Udvári szállítói címerek minden kivitelben.

Cégtáblák üvegből, fából, bádogból és amerikai bőrből jutányosan és díszesen készíttetnek.

Vidéki rendelések kívánatra feltevésével szállítatnak.

Mintarajzok díjtalanok.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyítást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórhatár és magán-gyógykezelés tapasztalataival fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem-orvostudor

gyógyítási módok és nőknél foglalkozási zavart nélkül mindennemű bármily régi kelótól

Nemi betegségeket

ugymint hugységfolyást, hólyag- és vizeletibajokat, bujakóros sebeket, szifilist, érfertőzéstől eredő ideggyanús, a legmagasabb bérmenyire és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)

meglehető biztos eredményre gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Erceopos-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10-1-gig, délután 3-8-gig.
Külön váróterem. Külön nő- és kislány. Levélre rögtön válasz.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziser ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dőzőrszékent alkalmazták köszvényel, csúznál, tagzsággatással és meghűléseknel és az orvokok által bebiztosították is mindig gyakorlatban rendelkeztek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-ser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készí-tben van; f3rak tár: Török József győ-gyszerésznél Budapesten. Beutózási alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bőrtökü utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül miut nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT ca. és kir. udvari szállítók.

Specialista sérvkötőkben!

Keleti-féle osztrák szabású kötéje a legújabb szerkesztésű, elismarva a legköltségszerűen azon genében. Nem csúszik, nem okoz kellemetlen nyomást, a magán- és legmagasabb követelményeknek.

Árak: Egyedü 6 forint, Kötőanyag 12

Figyelem! Kisebített. Képes árjegyzék díjmentesen küld a gyár.

KELETI J., BUDAPEST, IV. ker., Koronaherceg-utca 17.

SANTAL EGGER

Kipróbált

orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oly esetben, ahol az orvokok Santal-olajat, Copaviv, Cubebat ajánlanak Santal Egger tiszta keleti sántal olaj tartalma miatt megjelö, miort még az orvokok is fűzős bántalmaknál, miort még az orvokok is kedvelik és gyakran rendelik, 1 üveg ára 3 kor., a pénz előlése beutózási után bérmenyre 3 40 kor., 2 üveg 6 40 kor., 3 üveg 9 kor.

Össz a Dr. Egger fále készítmény kérendő eredeti üvegekben.

Főraktár: «Náder gyógyszerár», Budapest, Váci-körút 17.

Korunk főnyavalyája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan más kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a

vasas china-bor

1 üveg 2 kor. 40 fill. 5 üveg franco 12 kor.

Ezen bor a saját magam által termelt ménesi sheryvel van készítve és minden hasonnevű készítmények között a legjobb chinaját és vasat tartalmazza.

Rozsnyai Máttyás gyógyszer, művegyészi laboratorinára Aradon.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úrnál. Egger-féle Náder gyógyszer, valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Vértisztító kúra.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy Dr. Palócz v. kórhatár orvok, k. egész ségiant tanár intézetében Budapest, VII., Kerepesi-út 10.

a természetes gyógymóddal

még idült (krónikus) betegségekben szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek el. Külön ford- és női osztályok. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerítő válasz. Ugyanott kapható és megrendelhető «Népszerű orvosi tanácsadó» II. kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 korona.

Testedző kúra.

Korányegőldő kúra.

LODEN	vörös d-lány	12.-
LODEN	hajlék-pony	12.-
LODEN	memeskeff	12.-
LODEN	tourista-d-lány	12.-
LODEN	meán-d-lány	10.-
LODEN	süt-d-lány	12.-
LODEN	öltöny m-lomul	12.-
LODEN	donoek-nak	12.-
LODEN	erdész-d-lány	15.-
LODEN	erdőkert-lónak	10.-
LODEN	viharhallér	5.-
LODEN	gamsai	2.50
LODEN	vihark-pony	5.-
LODEN	körképáros-galler	5.-
LODEN	dress pap-kára	5.-
LODEN	minden szímben	10.-
LODEN	iskola-d-lány	8.50
LODEN	iskola-d-lány	6.-
LODEN	du-d-lány	4.-
LODEN	du fel-Okabát	6.-
LODEN	urt d-lány	12.-
LODEN	sacco és malony	5.50
LODEN	vadászló	16.-
LODEN	vadászka-bát	9.-
LODEN	képany	12.-
LODEN	irodkabát	5.-
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	talpis	10.-
LODEN	szekabát	7.-

Justitz Leopold,
Iodenua-specialista
BECS, IX, Währingerstr. 48
Hivatalok nadrág, szürke, trikot 5.50
Hivatalok rubroy álamzód 7.-
Tornanadrág, úrap, trikot 5.50
Duplé-hajókabát 7.-

Butor

egy késpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabbul a legincomabb kivitellig legutányosabban kapható

Ehrenten és Fuchs testvéreknél
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8. sz. (Andrássy ut közelében.)
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Olcsó butor-eladás.

2 székrony, 2 ajtó fényezett	34 frt	1 obédilőszék, 6-német stíl	4 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	16
1 ajtós székrony, fényezett	8	1 hálószoza, matt díofa	105
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14	1 hálószoza, faragott	135
2 székrony, 2 ajtó, díofa, matt	34	1 garnitúra erőpe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas díofa, matt	34	1 garnitúra selly-behuzat	80
2 ajtós székrony, díofa, márványtal	22	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt, fűlkés, faragott, márv.	46	1 szalonasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márványtal és tükör	26
1 obédilő-asztal, díofa, matt	14		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

VÉRSZEGÉNYES SÁPKÓR

ADAG: 2-6 pillula naponta.

PILULES et SIROP DE BLANCARD

40, Rue Bonaparte, PARIS

FEHÉRFOLYÁS SKROFULÓZIS

ADAG: 1-3 kiskanál naponta.

Minden szó egyszeri boltiaktas postáért 2 kr. Címmei ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdí jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szívesképp bélyegret kell mellékelni. Tudakozóknak a hirdetés számát a kiadóhivatalai mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ÉLŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

kiadóhivatalban József-körút 18. számra a következő díjak:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca szerk.

Nemcsók-féle tőzsde Peltő-tér.

Benedi Józsefné, Andrásy-utca 59.

Soprányi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut. 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 35.

Szántó Mór tőzsdéjében. Kecskeméti-utca 14.

Weitznerfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetői iroda IV. Süd-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrőd-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibáros-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstejn és Vogler hird. iroda V. Dorottya-utca 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykörtút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-ut. 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviztér 8.

Arany Kakas

gyakran eszembe jut a nótá: Jobb lett volna stb., de jobb így. Kézcsók K. 6264

Fővárosi tanítónő

a nyári szünetre teljes ellátást keres erős és szép lelkű, intelligens, esetleg gazdatiszt vagy erdész családnál. Ajánlatok "Külön szoba" alatt a kiadóban. 6259

Franciái tanít

gyors sikerrel francia kisasszony, rendkívül mérsékelt áron. Cim a kiadóhivatalban. 2931

Ruha-varrónő,

kitünően járta, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renoválásokat is végez kitünő ízléssel. Cim a kiadóhivatalban. 2927

Könyvnyomdási

litográf, ki jól felszerelt géppel és mindennemű szakmához tartozó anyaggal rendelkezik. Óhaját hivatalban, takarékpénztár vagy biztosítótársaságnál évi vagy havi bérösszegért (Pauschale) foglalkoztat nyerni. Ajánlatokat "Könyvnyomdási" címen a kiadóhivatalba továbbít. 2923

Distinguált

izlésű divatruháknál készíti elegáns modellalapokat és mindennemű átalakításokat mérsékelt árt. Cim: Főherceg Sándor-utca 13. II. em. 10. 6260

Pézbeszédőnek,

felügyelőnek, raktárnak, kasszának vagy más fajta állásra ajánlkozók egy volt kereskedő, értelmes jó megjelentető, esetleg biztosítókat is nyújt. Cim a kiadóhivatalban. 2910

Egy 12

személyre való kina-ézüst évszék, tekhn, majdnem új, jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2922

Úgyes szabónő

házhoz kerekék. Cim a kiadóhivatalban. 2926

Izraelita

bonne, ki a háztartásban és ruhavarrásban alapos jártassággal bír, magyarul és németül helyesen beszél, állás keres. Leveleket 360° jelleggel a kiadóhivatalba továbbít. 6248

Nagyvendéglő,

jó forgalmu, vasuti állomáshelyben, minden körkényelemmel és tágas helyiségekkel ellátva, szállószobák, kávéház és mézszárkál, szabadkézbló eladó. Cim a kiadóhivatalnál megduhádtó. 6261

Megvételre

kerekék közé alatt egy nagy állványos órárt, ebédelszobába. Cim a kiadóhivatalban. 2930

Sarokbolthelyiség

két utcára nyitó, mindenre alkalmas, azonnal kiadó, ugyanott több kisebb-nagyobb lakás is azonnal vagy augusztusra olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2932

Pénzbeszedői,

raktárnok, felügyelői vagy más megfelelő állást keresők egy jelenleg vidéki kereskedő (esetleg biztosítókkal.) Cime a kiadóhivatalban. 2988

Nagyon jó

forgalmu fehérváró, himző és olcsónyomda-intézet élték helyen, több év óta feunál, családi ok miatt esetleg azonnal eladó. Cim a kiadóban. 2905

Több szoba

butort óhajtok venni alkalmas vagy olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba. Tiszta butor" jellege alatt kérek az ár és butortarabok megjelölésével. 2915

Férfi-, női-divat

és rudivar-üzlet vidéki város fekvésű, olcsó boltbér, azonnal eladó, az üzlet értéke berendezéssel együtt körülbelül 8000 korona. Cim a kiadóhivatalban. 2899

Jobb

izraelita családól való tanuló teljes ellátást kaphat distinguált családnál, a Kerepesi-út közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2888

Jókai diszkidása

olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6243

Cukorka- és

csemogé-üzlet más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2925

Teljes ellátást

kaphat egy tisztességes utomban, egy intelligens úrnőnél a Dohány-utca-ban, a két színház közelében. Cim a kiadóhivatalban. 3889

Kiadó szoba

a Kerepesi-úton a Népszínház mellett egy ciansan butorozott kétáblakos főemogé-utcai szoba, tágas előszobával, külön bejárattal a lépcsőházból azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2900

Kiadó.

Egy butorozott szoba és konyha a Herminia-úton, a vilányos vasuti megállóhöz közvetlen közelben gyönyörű helyen, jutányosan kiadó a nyári időnyre. Cim a kiadóban. 2869

Mely

nemes szívű idősebb úri ember volna hajlandó egy csinos szöke 19 éves loányt kétségbe esett helyzetében pártfogás alá venni, és öt anyagilag segíteni, míg helyzete jobbra fordul. Szíves levelet lap kiadóhivatala továbbít. Cim Örökórház. 6262

Nyugati

rendező pályaudvar mellett egy szép saroktelek jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 2933

Eladó.

Budapesthez közel, egészséges, gyönyörű szép helyen, remek kilátással, pormentes levegővel, jó és bővizű kuttal, gazdasági épületekkel: egy nagy gyümölcsös, a legnemesebb fajta fiatal gyümölcsfák és 3 hold bebéltett amerikaiak oltott szőlővel, és egy nagy kényelmes urialkú házzal vagy anélkül. Csak válaszbélyeg ellátott levelekre adatik válasz. Cim a kiadóhivatalban. 6123

Találmányokra

szabadalmakat kieszaközöl úgy bel- mint külföldön

Kalmár J.

mészák, lités szabadalmi ügyvivő, ezélt: Pomperý (Benedek L. és társ) BUDAPEST, VII., Kerepesi-út 44. szám alatt Szomban a Népszínházal.

Zongora,

kurtá Mignon, legújabb páncélszerkezettel, csengő szép hanggal, elegáns külsejével, jóállás mellett 260 frtért eladó Éder zongoratermben, Váci-utca 28. Sarokház.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fénynyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátyné. Karvaly József: Vátsáfria. Konek Ida: Havasi pástorok. Margitai Tihamér: Ronó Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyelő-százhuszban. Márk Lajos: Terelő és Szoremi dal. Neogrady Antal: Vesztett boldogság. Senyei Károly: Szökőkút, Keeskepásztor. Vajda Zsigmond: Kedő lyes bírák. Teles Ede: Enyelgős. Tolnay Ákos: Diana és Enyelgős. Vajda Zsigmond: Kedves írő. Szócs Fülöp: Kása nem étel. Neogrady Antal: Az erdő túka. 20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

Villa kiadó!

Balaton-Füreden a fürdő-telep 6 peronyi távoalgsban olcsónbbs közlekedés mellett a Hirschfeld nyaralóban 3 teljesen butorozott és mindennek felszerelt uralk a fürdő-udvar kiadó. Kiltás a Balatonra, nagy kert s szép setány a házal. Közlekedni a háztulajdonosnál Hirschfeld Samu Balaton-Füreden. 6225

Írásbeli munkát,

cinzalगत, másolatokat stb. vállalló jó írással bíró hölgy. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Visk.

Várhegy a legerősebb vasas gyógyfürdő a Várhegy keleti oldalán, északi szélektől védve, a tengerszint felett 400 méter magasan fekszik, fürdőudvar május-zept. végéig. 70 kényelmesmel felszerelt szoba, ivókúra, hidrogén-gyógyintézet, meleg vasas fürdő, lápfürdő, inhaláció, gyógytér, olvasó-billárd-, zongora-terem, könyvtár, torna és egyéb szórakozás. Katonatisztek, állami tisztviselők, tanítók, tanítónők a szobákban és zenedijakból 30% kedvezményben részesülnek, kimerítő prospektus kivanatára szolgál az igazgatóság. Viskvárnagy távúrá Átomás Bustya-háza-Mármaroszigoti vonalon. 6250

Nevelőnőket,

okl. tanítóneket, francia és angol nevelőneket, gyermeknevelőneket és bonnoekát nyári állásokra is, különféle tanterveket ajánl és elhelyez: Halminé, tanügyi közvetítői iroda, Gyár-utca 42/B. I. em. 6265

Fuchs és Társa

Budapest, Károly-körút 28. Károlykaszarnya.

500

házhely eladó Kápest-Szent-Lőrincen. A vételár egészfél-és negyedéves, sőt negyedszázadonként heti egy krárcsón részletekben is törleszhető. Ezen házhelyek villák, családiházak és gyárak építésére rendkívül alkalmasok. F. é. augusztus 1-től 5% perccenttel villamos közlekedés. Bővebb felvilágosítás szerezhető Schiffer Miksa okl. mérnöknel, Budapesten, VI. Szobi-utca 5. Podmaniczky-utca mellett és a postamesternél Szent-Lőrincen Diófásor.

Hangszereket

ahhoz való alkatesztelt és hársán egyárt és szállítás terjedő mértékben Tomse hiki Ferenc ktp. mér. szállító Becs, VII., Westbahnstrasse 54.

Veszek

zalogházai céusált régi arany ezüstárút brillant és gyománt árút a legmagasabb árt mellett FRIED A. órás és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

BUTOR

alkalmi vétel! Kényesruháknál folytat megvett u. m. okállozóalkalmi, ártárcsónok stb. Kiltárvilág legújabb készítmények lakberendezéseket és pedig teljes háió, ebédő, szalon, felelőszoba, a szobákban, ngyez lámpa stb. sokkal olcsóbban eladó, mint új butorok, a mellett minden jószág mint új, mivel a szakszámításban és a szobák tárgyatartók lakások, Gánczi Bertalan alkalmi butorok telepe Budapest, Dorottya-utca 5. sz. I. emelet.

Velvelőnőket

francia, angol és német-honiatok, okl. magyar tanítóneket, minden nemzetiségű bonnoekát és gyermeknevelőneket, társalgónőket a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez Szegheőné S. Lujza BUDAPEST, VI., Desseffy-utca 22.

A kereskedelmi szaktárgyak

tanításával kapcsolatos műindétele rendszerű gép és gyorsírszati tanfolyamon (Andrássy-ut 51. II. em.) a tanulók felvételle mindnapan eszközöztetik, d. e. 11-2-ig és este 6-9-ig. Telefon 812.

Kátrány fődellemez,

kitünő minőségű, egynehány száz tekercs, tekercsenként 1 ftt 50 krért eladó Éder közszén-irodá-jában, IV., Zsibáros-utca 2. sz. 1 tekercs 10 méter hosszú, 1 méter széles.

Veszünk zalogcédelüket

a legmagasabb ártért. Kiadunk arany-, ezüst-ékszerárút a legolcsóbb áron. Régi arany és ezüstöt becserélek újra faónnal csak csekély rártézet mellett. A fővárosban évi lakással bírók részletezésre is kapnak. Javítások is pontosan eszközöltetnek

Fuchs és Társa

Budapest, Károly-körút 28. Károlykaszarnya.

Zongora,

hires mestertől, legjobban karban, elutazás miatt olcsón eladó, Nagymező-utca 19., III. emelet, 12. ajtó (Lift) Somossy Múlató mellett.

500

házhely eladó Kápest-Szent-Lőrincen. A vételár egészfél-és negyedéves, sőt negyedszázadonként heti egy krárcsón részletekben is törleszhető. Ezen házhelyek villák, családiházak és gyárak építésére rendkívül alkalmasok. F. é. augusztus 1-től 5% perccenttel villamos közlekedés. Bővebb felvilágosítás szerezhető Schiffer Miksa okl. mérnöknel, Budapesten, VI. Szobi-utca 5. Podmaniczky-utca mellett és a postamesternél Szent-Lőrincen Diófásor.

Velvelőnőket

francia, angol és német-honiatok, okl. magyar tanítóneket, minden nemzetiségű bonnoekát és gyermeknevelőneket, társalgónőket a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez Szegheőné S. Lujza BUDAPEST, VI., Desseffy-utca 22.

Olaszország

Remekei.

Olaszország és az olaszok műkinésinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek díszalbum hosszúkás negyedért formában. A teljes mű 30 füzetből áll. Ára füzetként k. 20 fill. Megjelenik havonként kétszer. — Igazgató: Laurencic Gyula. A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

Laurencic Gyula.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, pártlanul szép és gyönyörű díszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezésű és fényes kiállítású, valamint nagy pompás és tiszta fényképfelvételei által olcsórang alkotásait hódít majd az egész művelt világra. — A műbe felöltet képek, melyek többfelé is tisztá egészt képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkinésének, az olasz vidék beható ismerete és az ottani építészeti, festészeti és szobrászati pártalan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendezettek el.

A 20-ik század

vivmánya talán, hogy a t. e. butorvásárló közönség egyesek csalófogásai által, mint az árak hírára, magánlak-berendezések eladásá, csak kevésbé használt butorok vételre és olcsónyomda-intézetek között a jelen körülmények között óvatossá lesznek, mert butor csak egyszer szokás venni, de akkor jó minőségben s ez csak úgy érhető el, ha szolid és kiterjedt vevőkörrel bíró butoréhoz fordulunk, aminő van elég s ezek közé bírtan és szerénytelenség nélkül sorolhatjuk évek óta fennálló s az egész országban igen jó hírnövek örvendő cégünket, mert kizárólag saját készítményű és legjobb minőségű kárpitos-és asztal-árakat árunkon a legjutányosabb árt mellett. Személyes meggyőződés céljából a t. e. butorvásárló közönség b. látogatóit kérve, maradtunk

Sarkány és Schütz

kárpitosok és díszítők, VII. ker., Erzsébet-körút 12. sz. a New-York-kávéház átellenében.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletezésre. Nathán Ignác

Nathán Ignác

kárpitos-és asztal-butor egyedüli főraktára VII. ker., Erzsébet-körút 23. Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

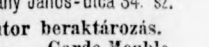
Használt és új ajtók, ablakok

méret után, teljesen felhasználva, befalazáshoz kész, olcsón kaphatók EISLER ARMIN építő-asztalosnál Budapest, V., Nádor-utca 57-59.

CAROSZELLÉNEK

BUTOR SZÁLLITÓK BUDAPEST

Arany Janos-utca 34. sz. Butor beraktározási. Garde-Meuble.

A legjobb cimbalnok Reményi Mihály m. kir. szab. műhangszerésznél kaphatók. Budapest, Király-utca 44. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ERENYI-féle

kitüntetett "NERVIN" nagy üveggel 80 krárcsón. Legjobb: csuz, köszvény, csontbántalmak, derékfájás és szagotás ellen.

A 20-ik század

vivmánya talán, hogy a t. e. butorvásárló közönség egyesek csalófogásai által, mint az árak hírára, magánlak-berendezések eladásá, csak kevésbé használt butorok vételre és olcsónyomda-intézetek között a jelen körülmények között óvatossá lesznek, mert butor csak egyszer szokás venni, de akkor jó minőségben s ez csak úgy érhető el, ha szolid és kiterjedt vevőkörrel bíró butoréhoz fordulunk, aminő van elég s ezek közé bírtan és szerénytelenség nélkül sorolhatjuk évek óta fennálló s az egész országban igen jó hírnövek örvendő cégünket, mert kizárólag saját készítményű és legjobb minőségű kárpitos-és asztal-árakat árunkon a legjutányosabb árt mellett. Személyes meggyőződés céljából a t. e. butorvásárló közönség b. látogatóit kérve, maradtunk

Sarkány és Schütz

kárpitosok és díszítők, VII. ker., Erzsébet-körút 12. sz. a New-York-kávéház átellenében.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletezésre. Nathán Ignác

Nathán Ignác

kárpitos-és asztal-butor egyedüli főraktára VII. ker., Erzsébet-körút 23. Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Használt és új ajtók, ablakok

méret után, teljesen felhasználva, befalazáshoz kész, olcsón kaphatók EISLER ARMIN építő-asztalosnál Budapest, V., Nádor-utca 57-59.